

פנתח פנתח

♦ יו"ל ע"י ארגון 'אגדלך' ♦

איחוד בני התורה הספרדים המתקרבים לאורו הגדול של מוהר"ן מברסלב זיע"א

האיר פני המזרח

אורו הצח, דיבוריו המנחמים ועצותיו הקדושות של הצדיק הגדול-מחוללים פלאות בעולם. בהיכלי הישיבות והכוללים בכל עיר ויישוב מזרחה ומערבה- מנשבת לה שירת הגאולה ומביאה בכנפיה פדות ומזור לכל יהודי באשר הוא

36

בין חיים למוות

אילולי עצותיו של רבי נחמן מברסלב אזי כבר אבדתי בחוליי ♦ סיפורו המטלטל של הר"ר יונתן ה"ו מראשי חבורת 'אגדלך' בעיר מגוריו ♦ פרסום ראשון

14

אגדלך על שום מה?

סיפור לידתו של הארגון הטרי, ההתעוררות הגדולה בקרב הציבור הספרדי, ורבי אחד גדול שמביא את כל העולם אל תיקונו

י"ל ע"י ארגון
'אגדל'
איחוד בני תורה הספרדים
ההולכים לאור מוהר"ן
מברסלב זיע"א

בְּחִבּוּתָא

גליון מורחב לרגל ימי הקיבוץ הקדוש
כאומן ראש השנה תשפ"ה

ליצירת קשר: 052-718-2678 | 052-760-2544
מזכירות: 052-714-0454 מ"ל-052 agdelha148@gmail.com קו אגדל: 02-313-75-56

תוכן עניינים

36 | בין
חיים
למוות

אילולי עצותיו של רבי נחמן
מברסלב אזי כבר אבדתי
בחוליי - סיפורו המטלטל של
הר"ר יונתן ה"יו מראשי חבורת
'אגדל' בעיר מגוריו - פרסום
ראשון

בחיבותא
לאשת
החיל

51 | עשו נשותיכם
חסידות- מדורים
מרתקים וגדושים
בתוכן לנשות החיל
המחזקות ידי בעליהן

24 | הבעל
תוקע
הבלתי
נטכח

סיפור התקרבותו של הגה"צ
רבי יוסף ועקנין זצ"ל
בתוספת גילויים חדשים
ועדויות מתוך הבית פנימה
שלוש שנים להסתלקותו

14 | אגדל
על שום
מה?

סיפור לידתו של הארגון הטרי,
ההתעוררות הגדולה בקרב
הציבור הספרדי, ורבי אחד
גדול שמביא את כל העולם
אל תיקונו

הדפסת גליון זה

נתרמה
ע"י החפץ בעילום
שמו לע"נ הר"ר
יוסף חיים בן
מסעודה זצ"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

אברך/בחור יקר

גם אתה רוצה להצטרף לחבורות אגדל?
צור קשר עם הר"ר יוסף חיים
אבאי ני"ן

0533135370

עימוד
ועריכה גרפית

איבן // אומנות גרפית - 053.4126398

חודעות ועידכונים • שיעורים
חזוקים קצרים • ייעוץ טלפוני מגדולי הרבנים
• שלוחת החבורות

קו 'אגדל'

02-313-75-56

לטייל בתורתו
לעידוד העסקה והתבוננות בליקוטי מוהר"ן

בס"ד

היכל התורה אומן
תורת חיים

הזמנה אישית

להיכל התורה המפואר

באומן

לע"נ הר"ר חיים
בהר"ר יצחק רוזנברג זצ"ל

היכל התורה באומן מזמין אותך לחוויה רוחנית של תורה ויישוב הדעת, להתנתק מכל הטרדות וההמולה של אומן. היכל התורה מציע למעלה מאלף חמש מאות מקומות ישיבה נוחים ומרווחים, מערכות מיזוג אוויר איכותיות, וארונות מלאים באלפי ספרים.

הנך מוזמן לעסוק ולהתעמק בתורה הזמנית הנלמדת בחודשים אלו בליקוטי מוהר"ן, תורה ע"ג - תהילים מסוגל לתשובה

♦ בהיכל התורה יתקיימו תוכניות ושיעורים ללומדי התורה הזמנית פרטים מלאים בהיכל התורה

כיבוד קל ושתייה חמה וקרה לאורך כל שעות היום

כתובת ההיכל - רח' פושקינא 27

- בבית המדרש משולם פייש -
החל מיום חמישי כ"ג אלול

פתוח רצוף משעה 9:00 בבוקר ועד השעה 23:00 בלילה

< היכל התורה פתוח גם בימי שישי ושבת >

בין כל המשתתפים בסדרי הלימוד שבהיכל התורה יתקיימו הגרלות על פרסים יקרים ושווי ערך!

כָּל הַשְּׁבִיעִין חֲבִיבִין

פתח
ושער

ארגון 'אגדלך' החל למעשה את פעילותו אך בחודש שבט התשפ"ד, בסה"כ לפני כמחצית השנה, אולם בס"ד הצליח ליצור במהירות רבה - תהודה גדולה בציבור בני התורה, והתגובות הנלהבות שהגיעו לשולחן המערכת, מעידות למעלה מכל ספק על דבר נחיצותו ההכרחית של ארגון זה.

בחברת המהודרת והמושקעת שלפניכם אשר הודפסה באלפי עותקים, מוגש חומר מנופה ומשובח במיוחד. תחילה מובאים מספר מאמרי הגות מרבני הארגון, בהמשך תחזינה עיניכם בשו"ת מרתק עם הרה"ח יוסף נחמן לוי שליט"א, אשר משיב בטוב טעם על כל השאלות שהצטברו בהנהלת אגדלך ע"י פעילי וחברי הארגון.

כמו כן זכינו להעלות עלי גיליון - פאנל ייחודי עם מקורביו של המקובל הגה"צ רבי יוסף ועקנין זצ"ל, עם גילויים חדשים, תיאורים מפעימים ותמונות נדירות.

מלבד זאת, מתפרסמת לראשונה כתבה מטלטלת, מרגשת ובלעדית, המתארת את סיפור חייו של האברך החשוב, ראש חבורת 'אגדלך' בעיר מגוריו, הרב ר' יונתן שליט"א, כפי ששח בעל המעשה בעצמו לעורכי 'בחביבותא', לקרוא ולא להאמין...

ולסיום, רואים אנו זכות עצומה להגיש לנשות החיל, העומדות מאחורי הפרגוד במסירות ובאמונה - מדור מורחב ומושקע, מגוון ומעניין, כפי שתחזינה עיניכן.

אנו תפילה שחברת חגיגית זו תשמש כנדבך נוסף להתפשטות אורו של רבי נחמן מברסלב בעולם ויאיר אור פני המזרח, בקירוב הגאולה בחסד וברחמים, אמן.

שנה טובה ומבורכת
מערכת 'בחביבותא'

אם נעצור יהודים ברחוב ונשאל אותם: תגידו, מה זה 'ברסלב'?

מן הסתם נקבל תשובות מגוונות ביותר.

כל אחד ישיב לפי רמת החשיפה שלו לדמותו הקדושה של רבי נחמן מברסלב, אבל ישיב. כמעט ולא נמצא מישהו שיאמר: ברסלב? לא יודע מה זה, מעולם לא שמעתי את המילה המשונה הזו...

כיום, ברסלב כבר אינה סוד כמוס, או קבוצה נכחדת. יותר ויותר יהודים, מכל החוגים והזרמים שותים בצמא את עצותיו של רבינו הק'. בחורי משי רבים לצד אברכים מופלגים - מגלים ביתר שאת את מאמריו של רביז"ל ואת עצותיו הנפלאות המוכיחות את עצמם כמים קרים על נפש עייפה לכל מבקש השם.

בשנים האחרונות, ניתן למצוא בכל ישיבה או כולל אברכים, בני עליה ההולכים לאור תורתו של רבינו מתוך חיבור פנימי למורשתו, למשנתו הייחודית ולהולכים בדרכו.

מתוך התעוררות גדולה זו המתרחשת בציבור בני התורה הספרדים, שמחים אנו להגיש לכם, קוראים יקרים, את הביטאון השביעי 'בחביבותא' - מבית "אגדלך".

חברת דרך צדיקים

מקדמת בברכה
את אלפי לקוחותיה
ואת רבבות העולים
אומנה לקיים את ציווי
הרבי הקדוש ולקחת
חלק בקיבוץ הקדוש,
ומאחלת לכל באי עולם

הדרכים האביבים שיסע עוד אחד עליהם
להצדיק האמת
היינו ישיבין

שנה טובה

שנה של שמחה
שנה של חורגה
שנה של קרבת אלוקים
שנה של ישועה
וגאולה שלירצה
שנה שיזרח בה אור
של משיח על פני רגבל

” וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין
כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל
אשר נשמה באפו, ה' אלוקי
ישראל מלך ומלכותו בכל משלה ”

ראש השנה – הצעד הבא שלי

לב
העולם

הרה"ח ר' יוסף נחמן לוי שליט"א מרבני ארגון 'אגודת'
מחבר סדרת הספרים 'מטעמים' על התורה והמועדים

עוונותינו, קשה לנו מאוד למצוא מקומנו, לידע איך לשוב אל המקום אשר נחצבנו משם, כי נתבלבלו כל המקומות והדרכים" אומר רבי נתן.

כאשר מדברים על ה"מקום שנחצבנו משם" כמובן שלא מתכוונים על מקום גשמי אלא על המקום הרוחני של הנשמה שלנו. ישנה מדרגה רוחנית מסוימת שהיינו בה בעת יצירתנו, ואנחנו אמורים להעפיל לשם חזרה על ידי מצוות התשובה. השאלה היא, איך עושים את זה? כיצד נוכל לנסוע ליעד, בו בזמן שהנתיבים המובילים אליו השתבשו והתבלבלו? וכי נגזר עלינו כל שנה מחדש להיות נבוכים בחודש אלול, ולצאת מהימים הנוראים כמעט כמו שנכנסנו אליהם?

"ראש השנה" אומר רבי נתן "הוא היום הראשון של עשרת ימי התשובה, כי ממנו מתחיל עיקר הראש וההתחלה של התשובה". כלומר, בראש השנה מקבל כל אחד סיוע מיוחד לדעת ממה בעצם להתחיל. לא רק מה היא נקודת החולשה שלו, אלא בעיקר מהו הצעד הבא הנדרש ממנו כעת. לפעמים הצעד הוא מעשי ולפעמים הצעד הוא רק לבקש מעומק הלב ולעיתים מה שנצרך כעת זה לרצות לבקש. בכל אופן, תמיד יש את הצעד הבא. והמפתח לכך נמצא בראש השנה. שם, ביום זה, ממוקמת נקודת ההתחלה.

מי שמתבונן קצת בעין האמת - יכול לראות בחוש כיצד מתעורר בראש השנה כוח מיוחד לתשובה ולהתחלה חדשה. אולם לבד, באופן עצמאי, כמעט ואי אפשר להביא את ההתעוררות הזו לביטוי ראוי ונכון. משום שמאז חטא אדם הראשון - אין מי שיודע את מקומו באמת, וגם אי אפשר להבין את דרכי השם יתברך כיצד מסובב את האדם להשיבו אל מקומו מריבוי חטאיו ועוונותיו.

"על כן" - אומר רבי נתן - "עיקר תיקון התשובה, אי אפשר להתחיל כי אם על ידי הצדיקים אמיתיים שהם אווזים

כאשר נכנסים לימי אלול הקדושים, מנשבת בעולם רוח של תשובה. יש הנוהגים לומר סליחות ויש שנוהגים לתקוע כל יום בשופר. כולם חשים בלב רצון להשתנות ולפתוח דף חדש. האמת שזה נשמע טוב ויפה, אך כאשר מגיעים לשלב המעשי יותר מרגישים סוג של חסימה ותעיה.

תכל'ס. ממה מתחילים? האם להתמקד בעבודת המידות או בשמירת העיניים? לשים דגש על קביעות עיתים לתורה וניצול הזמן או לנסות להיגמל קצת מהתלות בחדשות המתעדכנות? האמנם אינני נכשל בחילול שבת בשוגג, או שמא עלי להתמקד בבדק בית על כשרות המאכלים, ואולי על צניעות מלבושי בני הבית?

יתירה מכך. גם יהודי שחי עם מודעות לנקודת החולשה הפרטית שלו, כאשר יגיע לטפל בבעיה הוא יגלה כיצד נשאב למעגל מסחרר שאין לו סוף, ניקח דוגמא: קשה לו להרגיש מתיקות בתפילה והסיבה לכך - הוא טרוד בהבלי העולם הזה, ומאידך הוא טרוד בהבלי העולם כי הוא עדיין לא מרגיש מתיקות בתפילה. עוד דוגמא: הוא עצוב כי חסרה לו פרנסה, ובמקביל - חסרה לו פרנסה כי הוא לא בשמחה כראוי. אז בעצם מהיכן נתחיל?

כאשר מתחילים קצת 'לחפור' בשטח, מתברר שהעסק בכלל לא פשוט. אף תשובה לא תהיה מדויקת לגמרי, מפני שהיא משתנה מאדם לאדם וגם באותו אדם היא משתנה משנה לשנה. ולפעמים גם באותה שנה, ולפעמים מיום ליום.

שיבושים בדרכים

תשובה - מגלה רבי נחמן - היא מלשון **השבה**. עלינו לחזור למקום שנחצבנו ממנו. כאשר יהודי נכשל בחטא, הוא בעצם מתרחק מהמקום ממנו נחצבה נשמתו, והתשובה מחזירה ומשיבה אותו אל המקום אשר ממנו הוא סטה. "אבל מרוב

בראש השנה מקבל כל אחד סיוע מיוחד לעשיית תשובה אמיתית ♦ בעשיית תשובה, לא מספיק לדעת רק מה היא נקודת החולשה שלי, אלא בעיקר מהו הצעד הבא הנדרש ממני כעת ♦ לפעמים הצעד הוא מעשי ולפעמים הצעד הוא רק לבקש מעומק הלב ולעיתים מה שנצרך כעת זה לרצות לבקש. בכל אופן, תמיד יש את הצעד הבא ♦ המפתח לכך נמצא בראש השנה. שם, ביום זה, ממוקמת נקודת ההתחלה.

בכלל עברו עלינו, מה נעשה איתנו בפועל בגלגולים הקודמים ומה עובר עלינו בגלגול הנוכחי. ומשום כך, דווקא הוא עוסק להשיבנו למקום שנחצבנו משם.

אחר שזוכה יהודי למפגש הנשמתי הזה בראש השנה, כעת ניתן לדון בצורה עניינית מהו הצעד הבא בתשובה.

זו לא אותה הארה שמקבלים פעם בחיים. זו הדרכה שיש צורך לעדכן אותה בכל שנה מחדש. לא כל מה שהיה בראש השנה הקודם - מעודכן גם במצב הנוכחי. אנחנו נעים ונדים בעולם, עולים ויורדים. יש לנו צורך בהדרכה צמודה על כל התפתחות ותנועה בחיים הנשמתיים שלנו. מי שמגיע בראש השנה לצדיק העוסק בתקון נשמות ישראל, זוכה לסיעתא דשמיא שירגיש מיד את הכיוון, כיצד להמשיך נכון את ההתעוררות לתשובה. הראש שלו מקבל טיפול שורש. את ההשפעה של האור הבהיר הזה אפשר לראות במשך כל השנה.

הדברים מתעצמים לאור מה שהעיד רבי נחמן על עצמו, שהשם יתברך נתן לו מתנה לדעת מה זה ראש השנה (חיי מוהר"ן), וממילא מובן שהזוכה להשתתף בקבוץ ראש השנה המתקיים מדי שנה בשנה אצלו - יכול בהחלט למצוא את הצעד הבא שלו בתשובה, הוא יקבל בהירות לדעת על מה בדיוק להתפלל. תהיה לו תחושה בהירה יותר מהי נקודת ההתחלה במדרגה הנוכחית שלו.

התשובה הפרטית שלו כבר לא תהא כל כך מסובכת. הוא כבר יודע את הכיוון. ■

(על פי לקוטי הלכות ערלה ה"ד ה - ח)

בכיסא הכבוד, דהיינו בשורשי נשמות ישראל שהם יכולים לעשות ראש השנה, כי הם יודעים מקום כל אחד ואחד מתחילה ועד סוף והם יודעים לעשות ראש השנה שהוא יומא דדינא - כי הם מוצאים זכות לכל אחד לפי מקומו, שיודעים אפילו את הגרוע שבגרועים ומכניסים אותו לכף זכות באמת, להחזירו בתשובה שלמה באמת".

ראשי העם

כאשר השם יתברך נתן לחכמי ישראל את הכוח לקבוע את התאריך המדויק של ראש השנה על פי קידוש החודש, בזה בעצמו נתן השם יתברך את הכוח לצדיקים האמיתיים להכניס בעולם את התנועה הראשונה של התשובה בראש השנה. כי הכוח להתחיל דף חדש בתחילת השנה נמשך מהצדיקים שהם ראשי העם, הם מעצימים את ראש השנה ומשדרגים אותו לאיכות גבוהה, ובזכותם ניתן למצוא את הצעד הבא שלנו בתשובה.

הדברים שופכים אור על המעלה הגדולה של הזוכה להסתופף בימי ראש השנה בצילו של צדיק אמת. עצם ההימצאות בקרבת הצדיק, כאשר מדובר על צדיק בעל מדרגה רוחנית גבוהה, העוסק בתיקון נשמות ישראל - מסייעת לו לאדם להתחבר לעוצמה הפנימית של ראש השנה, למצוא את הראש וההתחלה שלו בעולם התשובה.

הצדיק שזכה להתחבר לנקודת השורש של כל נשמות ישראל, הוא אחוז בכיסא הכבוד שממש נחצבו נשמות ישראל, ויודע היכן המקום המדויק של הנשמה שלנו במכלול הנשמות, כמה גלגולים

השאלה היא, איך עושים את זה? כיצד נוכל לנסוע ליעד, בו בזמן שהנתיבים המובילים אליו השתבשו והתבלבלו?

ירח, שעושה אותנו איתנים לשנה שלימה ולכל החיים

הרה"ח ר' יוסף חיים חדאד שליט"א
מרבני ארגון 'אנדלך'

'כסדר' ו'שלא כסדר'

בעזה"י נפתח צוהר להארה נפלאה בזה, על פי דברי רביה"ק בלקוטי מוהר"ן (תניינא סימן פב) המדבר מסדר הנהגת ה' יתברך ורצונו בבריאת העולם.

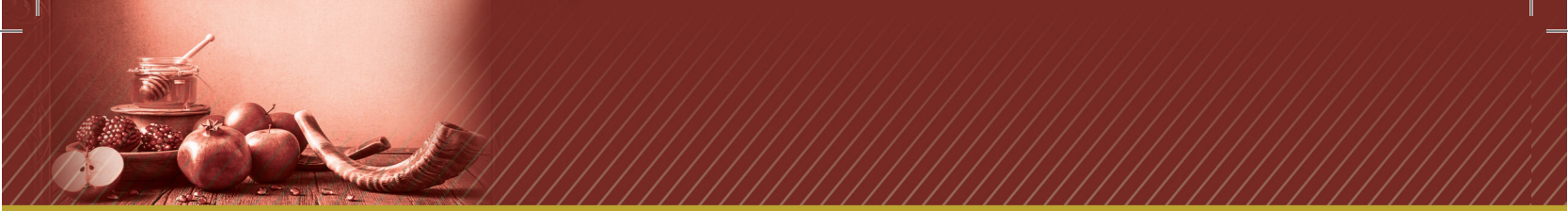
במאמר שם מבואר ענין שתי ההנהגות שיש בעולם, 'כסדר', שהוא מה שהולך לאדם כסדר מה שרוצה, אם בעבודת ה', אם בביתו ופרנסתו ובריאותו. - 'ושלא כסדר', שהיא ההנהגה שלא מסתדר כרצונו, ומבאר הענין בפסוק "אחור וקדם צרתני" (תהלים קלט, ה), המדבר על האדם וחוה בבריאת העולם, שכידוע 'אחור', מרמז על חוה, שעל כן אותיות ח.ו.ה, הולכים אחורה הפוך מסדר ה-א.ב.ג, וזה מרמז על הנהגת השלא כסדר שאדם הולך אחורה ממה שהיה רוצה. וכנגד זה 'קדם' מרמז על אדם, שהוא בחינת כסדר שעל כן גם אותיות א.ד.ם הם כסדר הא. ב. - על פי זה מוהרנ"ת מבאר בלקוטי הלכות [נטילת ידים ג אות ג הנסוב על המאמר הנ"ל בלקוטי מוהר"ן תניינא פב] שזה גם ענין חודש 'תשרי' שאותיותיו הולכים הפוך מהסדר של א.ב. - ת.ש.ר.י, ומרמזים על הנהגת ה'שלא כסדר'.

שלא כסדר??... דווקא בראש השנה??! בחודש תשרי?! הרי זה לכאורה מפריך את התואר 'ירח האיתנים' של חודש

'ירח האיתנים', כך נקרא שמו של חודש תשרי, ובחז"ל הובאו כמה טעמים, וכמו, שנולדו בו איתני עולם שהם האבות הקדושים, ושהוא איתן וחזק במצוות רבות (ראש השנה יא.).

כשבאים לקבל את אור הימים הנוראים והקדושים האלו על פי דברי רביה"ק זיע"א, אזי כפי מה שתמיד מדריך ומלמד אותנו בכלליות כל תורתו ושיחותיו, יש לנו להתאמץ לחפש ולמצוא את ה'שייכות שלנו' באופן מוחשי, לכל חג ומועד, ולכל עבודה ומצוה של כל יום, באופן של 'בשבילי נברא העולם', ובשבילי נעשה היום טוב קודש הזה, עם כל ההארות והתיקונים הנוראים שבו. וכשבחודש תשרי 'ירח האיתנים' עסקינן, אזי צריכים לראות איך להאיר בליבנו עד כמה חודש זה, עם כח איתנות המצוות הקדושות שבו, וזכות איתני העולם אבותינו שנולדו בו, מסוגל מאוד להוליד ולחדש גם בנו כוחות ועוצמות של אור וקדושה, ולעשות אותנו, לאיתנים וחזקים בקדושת יהדותינו.

דווקא בחודש הזה שאותיותיו מרמזות על שלא כסדר, יש יכולת בידינו לחדש את בריאת העולם באופן מתוקן שמחזיר וכולל את ה'שלא כסדר' ב'כסדר', ומבטל את כל הגזירות והבעיות והקשיים והצרות שהם כולם בחינת של שלא כסדר, שזהו מיתוק של כל ה'סימנא טבא' שעושים.

כי באמת כל רצון ה' יתברך בבריאת העולם הזה, הוא כדי לגלות מלכותו, כי בעולמות למעלה הכל נכלל באורו יתברך האין סוף, ולא שייך שם בחירה - להמליכו, או לעבור על רצונו - אך את העולם הזה הוא ברא בדווקא באופן שיהיה בחירה להמליכו או חלילה להיפך ה"י, כי כל העולם, כל מה שבבריאה, אש רוח מים עפר, מדבר חי צומח ודומם, וכל מה שאנשים יוצרים ועושים מתוך חומרי הגלם, וכל הטכנולוגיות והמכשירים למיניהם, הארץ וכל אשר עליה, הימים וכל אשר בהם, כולם כולם, נמצאים ומונחים לבחירת האדם, כי אפשר לראות את הכל עם מחשבות האמונה שה' הוא מחיה את כולם, ובלעדו אין שום קיום לכלום, וכמו כן חלילה יתכן ליפול לדמיון שיש כאן מציאות נפרדת חס ושלום, שזהו תכלית ה'שלא כסדר'.

"הנפש לא תמלא"

כי כששוכחים לזכור את מלכות ה', אזי כל הישות והמציאויות שבבריאה, עסקים, אוכל, דמויות, יוצרים בנפש הבהמית שבאדם, איזה מסלול שנדמה לו 'כסדר', שהוא בעצמו הגורם הגדול לה'שלא כסדר', כי נדמה לו שצריך להיות כך וכך, בפרנסתו וצרכיו ואפילו בלימוד התורה וקיום המצוות, אך מאחר שזה בלי התקשרות במחשבה העליונה של רצון ה', אזי באמת גם ה'כסדר' הזה, הוא 'אינו כסדר', כי גם כשמצליח, בלי אמונה והתקשרות ברצון ה', הרי 'הנפש לא תמלא' (קהלת ו, ז), ותמיד חסר החיות האמיתית, מכל שכן כשנחסר או נפסד משהו ממש, אזי הצער נורא, וכעסים, ודאגות

זה, ובכלל איך יושבים לערוך ה'סימנא טבא' שעושים עם המאכלים וסימני החג של ראש השנה, בעת שאותיותיו של חודש ת.ש.ר.י עצמם מסמנים על ה'שלא כסדר'?

סימנא טבא

לפתור תעלומה זאת, מוכרחים אנו להכנס ללימוד הנורא והנפלא שרביה"ק מלמד במאמר שם, ופותח לנו שערים בתבונה להבין שאדרבא פה מונח ה'סימנא טבא' הגדול והעיקרי של כל השנה, כי מכאן נקודת ההתחלה של הכל, וזהו בעצם נקודת כח האיתנות שהיה לאבות שנולדו בחודש זה, וזהו נקודת כח האיתנות של המצוות שבחודש זה, וזהו בעצם כח האיתנות שמוכן עברונו בירח זה, לזכות להחתם לשנה טובה ומתוקה וחיים טובים, להיות גם איתנים וחזקים בקדושת יהדותינו ומצוותנו מתוך שמחה וטוב לבב.

והנה מקצת מלשונו שם עם מעט ביאור; החיות, שהוא שלימות של כל הדברים, אינו אלא - כשהם מיוחדים ומקושרים בו יתברך, כי איבר שנסתלק ממנו החיות, אזי נקרא חסרון. ולכן כל דבר שעובר ונעשה עם האדם, צריך לקשרו להקדוש ברוך הוא, שהוא חיות של כל הדברים, כמו שכתוב "ואתה מחיה את כולם". וזה שנאמר "והחכמה תחיה" וכו', היינו ההתקשרות בחכמה העליונה, תחיה את האדם, ויש בו גם רמז נפלא, כי כשנחלק את תיבת חכמה, נקבל תיבות, כ"ח מ"ה, לרמז ל'אדם' [גימטריא מ"ה] שכשישפיל עצמו בבחינת 'מה', [כמו שכתוב 'מה' אנחנו 'מה' חיינו] ויתבטל להנהגת השי"ת, אזי הוא מתקשר בזה לכח החכמה העליונה, ואזי החכמה הזאת תחיה אותו.

מלימוד זה, נבין בעז"י מה הם תעצומות הכח שמוכן לנו בירח האיתנים, חודש תשרי שבו נברא העולם, ואיך

ויגונות וכו'. - ולכן רביה"ק נותן לנו במאמר הנזכר, **סימנא טבא**, שתכף שנראה שהולך הנהגה של 'שלא כסדר', יש לעצור ולהזכר, שכחנו את מלכות ה'! נפלנו ל'אנא אמלוך'. ואז ה'שלא כסדר' הוא סימן מצוין לחזור להתבטל לאור מלכותו יתברך, וזה תכלית כוונת הבורא במה שמעביר אותנו בעניינים כאלו של 'שלא כסדר', שנשוב ונתבטל אליו, ואזי ממילא תכף הכל יעשה כסדר, כי קישור המחשבה בה' יתברך בכל מצב פועלת את תכלית החיות ורוגע הנפש, ושלימות הבריאה ותיקונה.

קעת מובן שבמכוון אותיות חודש ת.ש.ר.י הם 'שלא כסדר', לרמוז לנו, שעיקר עבודת ימי חודש תשרי, להשלים ולחדש את כוונת ה' יתברך בבריאת עולמו, לחזור ולהמליך את ה' יתברך, מתוך השלא כסדר שהיצר הרע דוחף לשם, שהוא שכחת ה'. ואז דווקא הכל חוזר ונעשה כסדר נפלא, וזוכים לשנה טובה ומבורכת.

נעשה הכל 'איתן וחזק'

אחרי מה שהתבאר, כינוי 'ירח האיתנים' שניתן לחודש תשרי, מקבל משמעות רבת עוצמה, כי כשמתחזקים בחודש זה, לעשות את כל המצוות בהשראה וחמימות של קדושת המחשבה הקשורה והדבוקה במלכות ה', אזי ממילא הכל נעשה 'איתן וחזק', ומתבטל כל הקושי והצער של הש'לא כסדר', ונכלל בכ'סדר', שזהו מעלת אבותינו הקדושים איתני העולם שנולדו בחודש זה, שכידוע ה' יתברך הלך עמם במידת הדין שהוא בחינה נוראה של שלא כסדר, והם התגברו ועמדו בכל הניסיונות, וזכו להפוך הכל לכ'סדר' על ידי אמונתם החזקה במלכות שמים.

מעתה מתבאר בנקל שהמכוון בשני הטעמים בדברי רבותינו על הכינוי 'ירח האיתנים' חוזר עלינו, והיינו שכשנתעורר בחודש זה שהוא

זמן מוכשר ומסוגל מאד להיות כל אחד חזק ואיתן כמו איתני העולם אבותינו הקדושים, ולקשר את ה' במחשבתו בכל מה שעובר ויעבור, שזהו גם ענין איתנות המצוות בחודש זה, המלכת ה' עם השופר **בראש השנה**, התשובה והתקשרות המחשבה בה' **בכיפור**, הביטול והכנעה לצאת מדירת קבע 'כסדר', לדירת עראי 'שלא כסדר' **בסוכות**, ולשמוח, עד שהשלא כסדר נהיה כסדר, שמזה נהיה קבלת התורה כראוי בשלימות **בשמחת תורה**, ובדוואי שאלו הם מצוות איתנות מאד, שמבטלים כל בחינות של 'שלא כסדר' לכל השנה, שזה עיקר החתימה לחיים, שמקבלים מזה כח גם לכל השנה הבאה שתהיה חזקה ואיתנה בזה האופן ברוחניות וגשמיות, שהכל יהיה בקדושה בשמחה ובחיות נפלאה של כבוד מלכות שמים.

באור הוצאת עומק העצה הנפלאה מדברי רביה"ק במאמר הנזכר, מובן שזה הדרך היחידה לקבל שנה טובה באמת, כי בלי ה' יתברך חלילה אין שום טוב וחיות אמיתי, וגם ה'כסדר' והטוב המדומה, הוא שלא כסדר כלל וכנ"ל - לעומת זה בכח ההתקשרות באור מלכותו יתברך, זוכים להזכר ולהכתב לחיים טובים ולשלום, להחתם לשנה טובה באמת בספרם של צדיקים אמיתיים שמאירים בנו את הדרך איך לכלול ולבטל את כל הש'לא כסדר' על ידי המשכת אור החיות האלקי, שעל ידי זה הכל נהיה כסדר נפלא, וזה, שנה טובה ומתוקה באמת, כי זה אור, שנותן כח להחזיק מעמד ולראות בטוב ה' בכל המצבים, ואזי הכל נמתק ונכלל בכ'סדר', ונהיה טוב גם בפשטות בפועל, השפעות, וברכות, וישועות עצומות בכל העניינים ממש.

ויהי רצון שנזכה לקבל הימים הנוראים והמרוממים של 'ירח האיתנים' בקדושה וחדוה ושמחה באור מלכותו יתברך תמיד, ועל ידי זה תחל עלינו שנה טובה ומבורכת

בכל העניינים ברוחני וגשמי, אמן. ■

עיקר עבודת
ימי חודש
תשרי,
להשלים
ולחדש
את כוונת
ה' יתברך
בבריאת
עולמו

תנה בני לבך לי

פרקים בחינוך במשנת רביה"ק

ראש השנה – לפעול הצלחה נכונה בחינוך

האמיתית של החינוך, לברר את הרצונות שלו לאן רוצה להגיע, ובעיקר לחשוב על הילד עצמו מהי 'דרכו' הייחודית והפרטית בה צריך לחנכו.

עתה בימים הנוראים כולנו בוודאי נתפלל על חינוך הבנים שיגדלו לתורה ויראת שמיים, זה הדבר שנוגע בציפור נפשו של כל אחד, בכך הוא משקיע את כל חייו.

ורואים זאת בחוש בתפילת 'כתר' במוסף של ר"ה ויוה"כ, שאז מסוגל לבקש אחד משלושה בקשות, רוח הקודש, עשירות, בנים יראי ה', וכולם מבקשים על חינוך הבנים (מובא במחזור של בני אשכנז).

אך בל נשכח שעיקר התפילה בראש השנה הוא על מלכות ה', מלוך על כל העולם בכבודך, וכמעט שאין מבקשים בקשות גשמיות. וזהו הזמן לצרף את משאלת הלב הגדולה: לגדל בנים יראי ה', להביא לה' חיילים שימליכו אותו כראוי.

תפילות בסגנון כזה בוודאי פועלים למעלה, כי זו תפילה למען מלכות ה'. וחוף ממה שבוודאי נפעל בשמיים לראות נחת יהודי אמיתי, נוסף על זה, אדם שכל הראש השנה השקיע את מחשבתו ברצון אחד שה' יהיה למלך על כל הארץ, ומשעבד את שבירת ליבו מהצלחתו בחינוך - אל השי"ת, שרוצה רק בטובת המלך. ממילא יזכה גם לצאת מחג מרומם כזה עם כוונות אחרות בכל דרכו בחינוך.

למעשה:

כל התפילות בראש השנה הם להמליך את ה'. ממילא צריך לכוון גם על ילדיו וצאצאיו ותלמידיו וכו', שגם הם יזכו להמליך את ה', ותפילה בסגנון הזה מזככת את כל הגישה לחינוך שיהיה באמת רק למען הרבות כבוד ה' בעולם. ■

איך מתמודדים מול הביזיון שיש סביב סוגיית החינוך, כאשר אין הבנים והבנות מוסיפים כבוד למשפחה, ופעמים אף מערערים את שארית הכבוד שיש לאדם?

באלול ובימים נוראים עוסקים אנו בתיקון ה'מלכות', תיקון המלכות משמעו לוותר על הכבוד העצמי ולהחזיר את הכבוד אל ה'. להחזיר להשי"ת את המקום הרגיש ביותר של האדם - שם הוא מרגיש שנוגעים בעצם יישותו.

המקום הזה הוא 'חינוך הבנים'. כאשר אין לאדם נחת כפי שהיה רוצה, ויש צער הנוגע לו בעצם יישותו, ואת ההרגשה הזו צריך להחזיר אל ה'.

איך מחזירים אל ה' את הכבוד?

דווקא על ידי בזיון. הביזיונות מביאים את האדם לפרשת דרכים, או להרים ידיים ולהתייאש, או להשליך את עצמו אל ה' ולחשוב רק על כבודו וכך להמשיך.

אם בכל ענין בעבודת ה' צריך להשתדל ככל האפשר שיהיה לשם שמיים למען הרבות כבוד ה' בעולם, על אחת כמה וכמה צריך לעשות זאת בתחום החינוך, דהיינו שיהיה מתוך כוונה להרבות כבודו יתברך.

הביזיונות הם המתנה של השי"ת לזכך את כוונת האדם, זהו עיקר המלכת ה' לשתוק על הביזיונות.

הביזיון מאפשר לאדם למעט בכבוד עצמו ולהרים מחשבתו לחנך עם מחשבה מרוממת יותר, מחשבה של: 'איך אני מביא עוד חייל להשי"ת שיעשה לו עוד מעט נחת רוח'.

הכשלונות בחינוך כביכול, הם מבטלים את ה'אנא אמלוך' של האדם. הוא פתאום מבין שאינו יכול מעצמו לגדל ולחנך כראוי, ובכך זוכה בעל כורחו להתבונן וליישב דעתו בכוונה

אשרינו שזכינו!!

ואכלו שם סעודת הליילה של ראש השנה, והכל בשמחה גדולה
עד אחר הסעודה (שבת הר"ץ מז)

**אי"ה בימי ראש השנה ובשבת קודש נשמע דברי התחזקות ודעת
מפי הרבנים החשובים - משפיעי אנ"ש אשר ישמיעו לנו מדברותיהם:**

בליל א' דר"ה: הרה"ח ר' עזרא בן שמעון שליט"א

יום א' דר"ה: הרה"ח ר' יחזקאל ששון שליט"א

ליל ב' דר"ה: הרה"ח ר' מאיר נחמן אלחדד שליט"א

יום ב' דר"ה: הרה"ח ר' עמי מזרחי שליט"א והרה"ח ר' רחמים נמני שליט"א

ליל שבת קודש: הרה"ח ר' אליהו עטיה שליט"א

יום שבת קודש: הרה"ח ר' שמעון מנשה רביע שליט"א

סעודה שלישית: הרה"ח ר' יוסף חיים חדאד שליט"א

אגודת
תורה בני תורה הספרדים
בית ראש השנה הקדושים
על יד ביון הנש"א ז"ל בעיר הנענועים
אומן

ביומן ראש השנה

ראש השנה תשפ"ה

בן אדם מה לך נרדם

כלל בני התורה האברכים והבחורים
המקורבים לאורו של רבינו הק' מוזמנים

שיתקיים אי"ה
בליל ערב ר"ה
יום שלישי
בלילה
במתחם אגדלך
בשעה 20:30

לכנס הכנה לקראת ראש השנה

אגדלך / אומנות גרפית - 053.4.125398

קומזיץ סוחף ומרגש עם אומן הרגש והנשמה
הר' **יוסף קרדונר** הי"ו

דיבורים מעוררים ומחזקים ממעלת היום
מפי הרה"ח ר' **עזרא בן שמעון** שליט"א

סדר היום וההנהגה בציון רבינו הק'
מפי הרה"ח ר' **יוסף נחמן לוי** שליט"א

התיקונים הנעשים בראש השנה
מפי הרה"ח ר' **אליהו עטיה** שליט"א

שמעתי שפעם אחת עמד בער"ה אחר הסליחות ואמר (רבינו הקדוש):
אנשים אחרים היו מרוצים שיהיה להם ראש השנה
כמו ערב ראש השנה שהיה לכם

מפת מיקום
מתחם 'אגדלך'

אגודה

אגודת בני תורה הספרדים
החולקים לאור מוהר"ן מברסלב זיע"א

ארגון אגדה לך על שום מה?

פרויקט
מיוחד
ומרתק

שו"ת גלוי לב ונטול כפפות עם
הרה"ח ר' יוסף נחמן לוי שליט"א
מרבני "אגדלך" ♦ על הצורך ההכרחי
בהקמת הארגון, המשוב החם מהציבור,
החזון הרחוק, היעדים שהוגשמו
בס"ד, ותוכניות העתיד לשנים הבאות
♦ 'מאוד ישגא אחריתך'

שמואל חיים יזדי

כולם נקבצו באו לך

ב"ה אתם מלווים את ארגון "אגדלך" מיום הקמתו כבר קרוב לחצי שנה. רגע לפני שנרצה לשמוע ממקור ראשון על היקף הארגון. נבקש במחילה להבין מה בכלל מתרחש כאן. ברסלב הרי משופעת בארגונים ויוזמות ברוכות לרוב, לכאורה הכל כבר קיים, בס"ד יש מענה לכל הציבורים, אם כן מדוע התעורר בכלל הצורך להקים מיזם נוסף? לא חבל על ההוצאות המרובות וכוחות הנפש...?

קודם כל חשוב לי להבהיר באופן חד וחלק: המטרה שלנו היא לא להמציא משהו חדש, אלא אך ורק לאחד זרם איכותי ומסוים שכבר נמצא בתוך ברסלב עשרות שנים, אך מעולם לא קיבל ביטוי ואיחוד ראוי לשמו.

ואני אסביר את עצמי: ברוך ה', המקורבים הרבים לברסלב מגיעים מכל מיני מקומות שונים. ישנם רבים המתקרבים ממקומות הרחוקים מתורה ומצוות, הם עוברים כבדת דרך ארוכה עד שלבסוף מוצאים את עצמם באחת מהקהילות הקדושות של אנשי הצדיק, לעיתים מתמזגים בתוך הקהילות המקוריות, ובדרך כלל מעדיפים להיכנס לתוך הקהילות הגדולות המיועדות מלכתחילה למתקרבים ולמתחזקים.

במקביל להם, ישנם מקורבים המגיעים מחצרות חסידיות, גם להם לוקח זמן למצוא את עצמם בתוך ברסלב הוותיקה, בלי טישים ובלי כל הפעילויות המיוחדות אותם הכירו מהחצר ממנה באו.

ישנם כמובן את המקורבים מהזרם הליטאי, גם הם עוברים תהליך ובירור מסוים עד שהם נכנסים פנימה לגמרי.

במקביל לכל אלו, ישנם גם רבים וטובים מבני התורה הספרדים, שלאט לאט דבר רבי נחמן מברסלב מגיע אליהם. בהתחלה הם רק טועמים בעדינות, בהמשך נכנסים עמוק פנימה, ונהפכים על כל פנים בתוך ליבם - לתלמידים נאמנים לרבינו הקדוש. התופעה הזו התחילה עם אחדים שנהפכו לעשרות ולמאות ואולי אף לאלפים רבים. כהיום הזה - הם מפוזרים בכל רחבי הארץ, בנתיבות ובאשדוד, בירושלים ובבאר שבע, בצפת וברכסים, בביתר עילית ובמודיעין עילית, ובעצם איפה לא...?

אותם אברכים, מגיעים בשלב מסוים למין צומת דרכים גורלית. מצד אחד הם כבר מרגישים טעם אחר וחדש בעבודת ה', וממילא לא חשים "בין שוים" בתוך הציבור הספרדי התורני ממנו באו, ומצד שני - הקהילה הברסלבאית עדיין רחוקה להם. המנטליות, הסגנון החסידי, ההברה והמנהגים -

אלעד, אסיפה כללית עם כלל נציגי החבורות ברחבי הארץ

בין הזמנים אב השתפ"ד. בני חבורת אגדלך - ביתר עילית, בצוותא חדא לאחר התבודדות בשדה הסמוכה לעיר

ביתר עילית. בני החבורה בדיונים

הרה"ח ר' ישי מטלון שליט"א בשיחה לאברכי ישיבת בין הזמנים בביתר עילית

החבורה בביתר עילית

החבורה בבני ברק

הכל כדרך החסידים, מה שמקשה לעיתים רבות על הרגשת השיוך.

כך קורה שאותם אברכים מוצאים את עצמם בין שמיים לארץ, לא 'כאן' לגמרי ולא 'שם' לגמרי.

ואז ניצבות מולם שתי ברירות: או לסגת מעט אחורה, להישאר מחוץ לחסידות ברסלב, ורק מדי פעם לאסוף בליל שבת איזה עלון של ברסלב פה ושם, ללמוד לפעמים קטע יפה מליקוטי מוהר"ן, ולהמשיך הלאה את החיים. או להיכנס בסערה פנימה לתוך הציבור הברסלבאי המקורי, שזה אומר: שינוי מהותי בהלכות, בלבוש, והרבה פעמים גם בנוסח התפילה.

אז בעצם המטרה של "אגדלך" היא לשמר את המסורת המבוארת של בני עדות המזרח?

אם מדברים על מטרה, אז בהחלט זוהי איננה מטרת הארגון. "אגדלך" לא חרט על דגלו את הסיסמא "להחזיר עטרה ליושנה" וכד'. ישנם מספיק ארגונים ספרדיים שעוסקים בכך ואשרי להם. כאן באנו לבשר לעולם עניין אחר: אפשר להיות תלמיד נאמן לרבינו הקדוש מוהר"ן מברסלב גם מבלי לעשות שינויים ופעולות דרמטיות.

אם אדם מרגיש נוח עם המעבר ללבוש החסידי, אשרי לו. אם התייעץ עם פוסק הלכתי והבין שיכול לשנות את נוסח התפילה, שיבושם לו. אם מעוניין גם להחליף שם משפחה, שיעשה את השיקולים שלו. הכל בסדר. הבעיה מתחילה עם כאלו שעושים שינויים גדולים בלי חיבור נפשי, רק מתוך רצון להיקלט בתוך ברסלב הכללית. ההיסטוריה מראה שהתוצאות ממהלך שכזה - לא היו טובות בלשון המעטה.

ולכן באנו לומר בקול גדול: "רבינו הוא צדיק נשגב שבא לתקן את כל העולם, יש לרבי נחמן עצות שיכולות להביא מזור לכל החולאים של הדור האחרון. והוא מתאים ושייך לכל הציבורים ולכל העדות והחוגים. רבינו לא תובע שינויים והתאמת לבוש ומראה - כתנאי הכרחי לטיפול בנשמה של המקורב.

היהפוך 'דיעבד' ל'לכתחילה'?

רגע אחד, הבעש"ט הק' הרי דיבר באופן מפורש על חשיבות הלבוש הארוך, איך אפשר להתעלם מכך? וכי ניתן להפוך מציאות של 'דיעבד' ל'לכתחילה' גמור?

זוהי שאלה חשובה שנשאלה אולי הכי הרבה פעמים מיום הקמת הארגון... אני מעריך מאוד את כל מי שמעלה את

התמיהה הזו, משום שחשוב תמיד להיזהר מסטיות במסורת החסידות בכלל ובמסורת הברסלבאית בפרט.

ובכן, ברור לכל בר דעת שיש חשיבות ניכרת למלבוש הארוך. זהו לבוש שמבטא יותר את קדושת האדם, ואי אפשר להתווכח על זה. מה גם שהבעש"ט דיבר בצורה מפורשת על מעלת העניין ואין לערער או להרהר אחר דבר המלך.

השאלה היא לא 'האם המלבושים החסידיים טובים ונצרכים' אלא 'האם הם משמשים ככרטיס כניסה הכרחי לתוך היכלו של רבינו'. וזאת שאלה כואבת מאוד.

במצב הנוכחי, קיימים מאות אלפי אברכים שכבר טועמים מצוף אמריו של רבינו, משהו נפלא קורה להם בנפש, אולם הם לא חולמים לרגע לעשות שינוי חזותי וחברתי.

אם לאותם אברכים ישנה תחושה חזקה שאומרת: "אני לא ממש חסיד ברסלב כי אני אברך ספרדי", אליהם בדיוק פונה ארגון 'אגדלך' ואומר בקול ברור: 'אפשר ואפשר'.

וכי יעלה על הדעת שיהודי המתקרב לרבינו ומקיים את העצות המרכזיות כמו התבודדות, אמונה והתקשרות לצדיק וכו', אך לדוגמא עדיין מעשן סיגריות לצערו, או מורגל לפי שעה בשתיית קפה לפני התפילה (אלו הם שני דברים שרבינו דיבר בגנותם באופן מפורש) וכי יגיד לעצמו: כל עוד לא שיניתי את ההרגל הזה, איני שייך בשום אופן לאנשי הצדיק, איני ראוי להיקרא חסיד ברסלב? הרי כל אחד יודע שזה לא נכון. אני חושב שככה צריכה להיות הגישה שלנו גם כלפי הלבוש.

מענה אמיתי ומיושב

שאלה: דיברתם עד כה על אברכים מקורבים, מה לגבי בחורים מקורבים? נראה לכאורה ששם יותר קל ופשוט!

ההפך. אצל הבחורים - הבעיה גדלה שבעתיים. בישיבות הקדושות המצב עוד יותר מורכב. ב"ה בשנים האחרונות כל כך הרבה בחורים מגלים את אורו של רבי נחמן מברסלב ונכנסים למהלך מלא שמחה ואור, אך לפעמים האור כל כך גדול עד שהבחור מאבד את כל מה שקיבל במוסדות בהם גדל עד כה. הוא בקושי מעוצב מבחינה השקפתית וכבר מקבל מהספרים הקדושים המון מושגים חדשים. מושגים אלו עדינים וקדושים שמחייבים הרבה הדרכה ויישוב הדעת.

בחור כזה וישנם מאות כאלו בכל הישיבות הספרדיות, צריך הכוונה והדרכה, אותה הוא יצליח לקבל דווקא מאדם שנראה כמוהו ועובר תהליך כמו שלו, דהיינו ספרדי בן תורה שהתקרב אף הוא לאורו של רבינו. אחד שמכיר את

החבורה בצפת, חודש ניסן התשפ"ד.

בני החבורה בעיר הקודש צפת, עם הרה"ח ר' אהרון לוי שליט"א

יסוד החבורה במודיעין עילית, נואם הרה"ח ר' נתן אלחנן שליט"א מהנהלת הארגון

יסוד החברה בעיר בני ברק, נואם הרה"ח ר' יחזקאל ששון שליט"א

יסוד החברה לאברכי צפת, נואם הרה"ח ר' יוסף נחמן לוי שליט"א

ישיבת בין הזמנים, ביתר עילית

סגנון הישיבות הספרדיות, שמכיר היטב את המנטליות של הצוות ורבני הישיבה. אחרי שהבחור יקבל אמון, ניתן יהיה לכוון אותו לזרם הנכון והמיושב בתוך ברסלב, כפי המסורת המדויקת והראויה, מבלי שהבחור יצטרך לעבור סבב חיפושים ארוך ומורכב.

כיום כאשר ב"ה בשנה האחרונה הוקמו מספר חבורות לבחורים בכל מיני ערים, אפשר לראות את התוצאה המרגשת. בחורים מקורבים מקבלים מענה אמיתי, הם מקבלים ישוב הדעת וסדר נכון בכל ההתקרבות שלהם, והרווח שיוצא מכך הוא עצום, יש כאן השלכה לדורות. בלי גוזמא בכלל.

בעצם המטרה היא לאחד את כל אותם בחורים ואברכים?

בשלב הראשון המטרה היא איחוד. אנו עדיין בעיצומו של האיחוד, רק לאחרונה גילינו עוד מקורבים שכאלו באשדוד ובירושלים, בפריפריה יש כל הזמן בקשות לעלונים ולפתחת שיעורים נוספים. הציבור צמא כל כך.

כמובן שבהמשך, הפעילות הזו תביא אותנו לגל קירוב חדש שלא היה כמוהו. כאשר אברך ספרדי רואה שיש בתוך ברסלב, זרם מוגדר שנראה כמוהו, מיד יותר קל לו להתחבר ולטעום כאן איזה דיבור ושם איזה שיעור. המסכים המנטליים יורדים והוא מרגיש שייך וקרוב.

מה הם הפעילויות של הארגון כרגע, והאם יש תוכניות עתידיות?

למעשה, הארגון יצא לדרך לפני חצי שנה בסה"כ, אך הוא מתבסס בס"ד למעלה מן המשוער והמתוכנן. ישנו עלון מושקע שיוצא אחת לחודש בשם "בחביבותא". העלון מודפס באלפי עותקים במהדורה צבעונית ומשובבת עין, ומחולק בעיקר בבתי כנסת ספרדיים בכל רחבי הארץ. המשוב האדיר שמגיע מהקוראים מספר יותר מהכל עד כמה הציבור הספרדי התורני צמא לדיבוריו הנפלאים והמנחמים של רבינו.

פרויקט נוסף שמצליח ברמה לא רגילה, הוא קו התוכן של אגדלך. מדובר בקו צעיר וטרי שמקבל כמות מדהימה של דקות האזנה בכל יום. קיימות במערכת עשרות שלוחות פעילות עם שיעורים ופאנלים, סיפורים והלכות, דיבורים לקראת שבת וראיונות מרתקים. הכל בטוב טעם ודעת. (א.ה מספר הטלפון הוא: 02.313.75.56)

וכמובן שיש את החבורות המיוחדות לאברכים בני תורה מקורבים, וכן חבורות לבחורים המתעניינים בדרכו של רבי נחמן מברסלב. השיעורים לבחורים מתקיימים אחת לשבוע והבשורה היא אדירה. בשיעור מקבלים הבחורים הדרכה כיצד להסתדר ולהתנהל בצורה נכונה עם הצוות של הישיבה

במגוון נושאים חשובים כמו לימוד ספרי רבינו בישיבה, יציאה לשדה להתבודדות, וכמובן הנסיעה לאומן לר"ה.

אנו שואפים ומקווים שכאשר הארגון יתבסס יותר, נגיע למצב אידיאלי שכאשר צוות של ישיבה או זוג הורים ישמעו שהבן שלהם התקרב לברסלב דרך "אגדלך", הם יוכלו להירגע. עיקר החשש של ההורים הוא מכך שהילד הולך לאיבוד ותעיייה, פתאום הוא רוצה להיראות אחרת, פתאום הוא מדבר אחרת על הרבנים שלו ח"ו, וזה באמת מלחיץ. אבל אם בחור מקבל הדרכה נכונה כיצד להתנהל בצורה מיושבת מול הסביבה ובעיקר מול הוריו ומוריו, ההתנגדות מיד פוחתת, תמיד יש מניעות, אבל הם יוכלו להגיע בכמויות מתונות יותר.

== הצלחה מרגשת בכנס הנשים בצפת ==

יש גם תוכניות לבית יעקב - אלו הנשים?

בוודאי. הרי ידוע הפתגם: מאחורי אדם גדול עומדת אשה גדולה. כאשר אברך בן תורה מתחיל להתקרב לרבי נחמן מברסלב, הרבה מאוד מהקושי שלו מגיע דווקא מהבית פנימה. האשה לא לגמרי מבינה את הרעיון, היא בהלם מאיפה התיק הזה 'נפלי' עליה. היא מדמיינת שבעלה עוד מעט ירצה לעבור לירושלים ויתחיל ללכת עם שטריימל בשבת. היא נבהלת כהוגן וההורים שלה נבהלים בגללה וככה נהיה בלגן שלם.

ולכן כאשר נצליח בס"ד לגבש את המשפחות של אותם אברכים מקורבים, לערוך להם כנסים פנימיים מפעם לפעם, עם תוכן מיוחד ומתאים, זה ייתן לאשה המון כח. היא תבין ותרגיש שבעלה משויך לזרם מסוים ומאורגן בתוך ברסלב. היא תרגיש שבעלה לא הפך למשונה אלא כמוהו יש מאות רבים. ב"ה במהלך חודש אלול, זכינו לערוך כנס ראשון מסוג זה בעיר צפת. המשתתפות התבקשו להירשם מראש מאחר ולא ידענו מה תהא ההיענות. המארגנות אמרו לעצמן: אם תבואנה שלושים נשים לכנס, נקרא לזה הצלחה גדולה. למעשה, השמועה עברה מפה לאוזן ובסיום הכנס התברר ששמונים וחמש נשים (!) השתתפו בכנס המיוחד. אלו הן נשים ספרדיות מבתים תורניים שלראשונה נחשפו מקרוב לענייניו של רבי נחמן מברסלב. פתאום הן התחילו להבין בעצם מה מרגש כל כך חזק את הבעלים שלהם. ההרצאות, מנחת הערב והרבניות, כולן בעצמן נשים שבעליהם התקרבו לברסלב וזה נתן למשתתפות תחושה חזקה של הזדהות והרגשת שיוך מיוחדת. אין ספק שהכנס הזה נתן להנהלת

כנס הכנה לראש השנה לנשות האברכים בעיר צפת

מעמד ייסוד החבורה בירושלים בהשתתפות הרה"ח ר' מאיר נחמן אלאחד שליט"א והרה"ח ר' יוסף חיים חדאד שליט"א מרבני הארגון

מעמד ייסוד החבורה בעיר מודיעין עילית

מעמד ייסוד החבורה לאברכי צפת, נואם הרה"ח ר' יוסף מטלון שליט"א

מעמד ייסוד החבורה בעיר ביתר עילית

צפת. בקבלת שי לכבוד חג הפסח התשפ"ד

הארגון את ההבנה עד כמה היוזמה הזו מבורכת ונצרכת בערים נוספות בארץ.

יש עוד שאלה שחוזרת על עצמה ונשאלת בכל מיני אופנים שונים: האם הפרויקט הבא של ארגון אגדלך, זה באמת להקים מוסדות מא' ועד ת' גנים, ת"ת, בית ספר, ישיבה קטנה וגדולה?

אולי בעתיד הרחוק. כרגע אנו עסוקים ביצירת קשר עם אותם מאות ואלפים שכבר מבוססים חזק בישיבות ספרדיות רגילות, או אברכים שמנהלים אורח חיים שגרתי בקהילות ספרדיות שונות, כאלו שילדיהם כבר בתוך המוסדות הרגילים. אנו מגיעים אליהם ומאחדים אותם.

יתכן שבהמשך אכן ייווצר צורך בהקמת ישיבה המשלבת בתוכה אורח חיים רגיל של בני תורה, בשילוב הליכה בדרכי עצותיו של רבינו. עכשיו זה נראה כמו חלום מתוק, אבל יתכן שאנו יותר קרובים מאי פעם ליוזמה שכזאת.

לסיום, מה המסקנות שלכם אחרי פעילות כה קצרה ומוצלחת בס"ד?

אני רוצה קודם כל להודות לבורא עולם על כל ההשתלשלות הנפלאה הזו. למעשה, כאחד שלמד לפני שלושים שנה בישיבות יקירי ירושלים ופורת יוסף, תמיד התפללתי על כך לה'. הרגשתי שיש כאן צורך עצום ובאמת לא ידעתי מהיכן להתחיל. פתאום, לפני שנה בערך, הגיעו מספר אברכים נמרצים ולקחו את הארגון לרמה לא רגילה. בהזמנות זו אני רוצה להודות להם מעומקא דליבא, מדובר באנשים רציניים עם מסירות נפש אדירה, הם עובדים כל כך קשה שלא על מנת לקבל פרס או כבוד, נקי נקי למען הפצת אורו הנעים והבהיר של רבינו הק'. אשרינו מה טוב חלקינו.

ולגבי המסקנות: העולם צמא באופן שאי אפשר לתאר בכלל. אנשים רוצים לשמוע, אנשים מחפשים רפואה ונחמה, כל ארגון שמביא את דבר רבי נחמן מברסלב לציבור נוסף - זוכה לקחת חלק בקרוב הגאולה, כפשוטו ממש. אשרינו. ■

אשרינו שזכינו!!

צדקה לצדיק

מהיום, תוכל לקחת זכות נצחית בכל הפעילות הכבירה והענפה של ארגון אנדרלך מידי חודש בחודשו בכל רחבי ארץ הקודש

איך? פשוט מאוד!
מחייגים למזכירות הארגון,
עורכים שותפות קבועה ע"י הו"ק
וזוכים ליטול חלק אמיתי בהפצת דעתו הקדושה של רבי נחמן
מברסלב זיע"א
לאלפי משפחות בני תורה בכל רחבי הארץ

ניתן גם להקים הו"ק-אשראי
בכל עמדות נדרים פלוס - קטגוריה: 'אנדרלך'
וכן בטלפון בנדרים פון - 03-7630585 שלוחה 4586
וכן בעמדות ההתרמה של פעילי אנדרלך בסמיכות לציון הק'

טלפון מזכירות הארגון: 052-714-0454

ענה ואמר:
העולם ראוי
שיתמהו עצמן
על האהבה שבנינו

ראש השנה תשפ"ה

על ידי אמונה נחבטטכין הגזירות

A.ANSHIN

מי
שלא
מסוגל
לשתוק

אשרי
המאמין
המעיד
ומאידר!

אומרים **לח** לסמארטפון בציון!

חזיר תנח וחוך | קיבוץ ר"ה תשפ"ה | #08

"טמוז כאן צדיק יסוד עולם, ואתם באים לבקש ממני ברכה??"

קווים מרתקים לדמותו של ראש כולל "צוף דבש" בעיר העתיקה הגה"צ המקובל רבי **יוסף ועקנין** זצ"ל מרבני ישיבת 'נהר שלום' בירושלים • ההשתטחות הראשונה בציון רבינו בשנת התשנ"ב, הבכי המטלטל של תלמידיו וההתקשרות העצומה לצדיק - מאז ולתמיד • לרגל שלוש שנים להסתלקותו, מערכת 'בחיבותא' הפגישה באופן ייחודי שלושה ממקורביו: 'החברותא' - הרה"ח ר' **שמעון מנשה רביע** שליט"א - מרבני 'אגדלך' ומתלמידי הרב 'בנו וממשיך דרכו' - ראש כולל להוראה "שיח יוסף" הרה"ג ר' **שמואל ועקנין** שליט"א מביתר עילית. ו'הנכד' - האברך החשוב הר"ר **אליהו ועקנין** הי"ו מעיה"ק צפת, לשיחה רוויית הוד קדומים על דרכו הייחודית בעבודתו את בוראו, התקרבותו היוקדת לברסלב והנהגותיו הצנועות והמופלאות • ה'בעל תוקע' בקלויז הספרדי באומן שסחף אחריו המונים לדרכו הקדושה של רבי נחמן מברסלב זיע"א

במהלך ימי ראש השנה, כאשר היו ניגשים יהודים לרבי יוסף לקבל ברכתו לשנה טובה, היה נוזף בהם בחביבות: "אלי אתם באים? לכו תבקשו הכל מרבינו, אנו זוכים להיות אצל צדיק גדול כל כך, ומה לכם כי דלקתם אחריי...?"

במלאות שלוש שנים להסתלקותו, כינסו שלושה ממקורביו: חברותא, בן ונכד, לשיחה מרתקת ומעוררת, בה גילו המשתתפים טפח וכיסו טפחיים מדמותו הפלאית של המנוח ועל התקשרותו המיוחדת לאורו של רבינו הקדוש.

תחילה ביקשנו לשמוע על ילדותו וחיינו של רבי יוסף ועקנין. לשם כך פנינו להרה"ח ר' שמעון מנשה רביע שליט"א מחשובי חסידי ברסלב בעיר ביתר עילית.

את דמותו המאירה והיוקדת של רבי יוסף ועקנין זצ"ל זוכרים רבים ממשתפי הקיבוץ באומן. בענווה ובחן, יושב היה לילות שלמים בחצר הציון הקדוש, ערמת ספרי קודש לצידו, ליקוטי מוהר"ן פתוח לפניו, וכולו עסוק בדליית משכיות חמדה וגילויי אלוקות.

בעקביות ובנאמנות, שנה אחרי שנה השתתף הרב בקיבוץ הגדול בהנהגה מיוחדת של צניעות ופשטות.

שהרי עת לעמוד ולמסור שיעורים עמוקים ברבים, עת לקבל קהל מכל רחבי הארץ - לברך ולהדריך תלמידים לעבודת ה' ולשמירת המצוות, ועת לעמוד מול הציון הקדוש ברטט ובזיע, כתלמיד לפני רבו, ספון בתוך כלל המתקבצים, חש שווה בין שווים.

ספר מורה ר"ן לרבנים

כרב עיר וזאת בהיותו בן 21 שנים בלבד. שנתיים לפני כן בגיל 19 כבר קיבל סבא תעודת 'יורה יורה' - 'דין ידין'. זהו חידוש גדול שהתברר בעיקר אחר פטירת סבא ע"ה.

ר' שמעון מנשה: לאחר נישואיו, התבקש רבי יוסף על ידי רבי מרדכי שרעבי למסור שיעור בגמרא בישיבת נהר שלום. הרב שרעבי רצה שהלומדים בישיבה יהיו בקיאים גם בנגלה דהיינו גמרא והלכות ולא רק בתורת הנסתר.

צוף דבש בעיר העתיקה

בנוסף ובמקביל שימש רבי יוסף כראש כולל בבית הכנסת 'צוף דבש' במשך עשרות שנים. זהו בית כנסת עתיק בין מאה חמישים שנה השייך לעדה המרוקאית וממוקם ברובע היהודי בירושלים. בשנת התשכ"ז, לאחר חזרתם של

ר' שמעון מנשה: למעשה, זכה רבי יוסף כבר בעודו ילד קטן לגדול על ברכיו של רבי מרדכי שרעבי זיע"א. אביו ר' אברהם הסתופף בצילם של החכמים דשם, והיה מביאו מקטנות לראות ולחזות בקדושתם המיוחדת של חכמי וצדיקי ירושלים של מעלה. כאשר גדל הנער, נכנס ללמוד בישיבת 'פורת יוסף' המעטירה, שם דלה מלא חופנים של תורה ודעת מרבתינו הגדולים חכם בן ציון אבא שאול, חכם יהודא צדקה ועוד.

לאחר שנים ספורות, חשקה נפשו להרחיב את ידיעותיו בתורה ועל כן המשיך לישיבת 'בית שמואל' בראשות רבי שמואל עזרן. לרבי שמואל היה חזון כביר לגדל אברכים צעירים להוראה תוך שנים מועטות.

היו בו את כל המעלות הנצרכות, יודע היה לומר בצחות לשונו - דברי התעוררות נפלאים לפני התקיעות, גם ידע לתקוע במיומנות רבה - הכל היה הולך חלק לגמרי. ובעיקר היה ירא שמים ות"ח מופלג, תלמיד נאמן לרבינו הקדוש.

בהכנת עירובי תבשילין בערב ראש השנה שחל קודם השבת. בדירתו באומן

תורתך שעשועי. בסוד שיח עם מרן זצ"ל

היהודים לעיר העתיקה, חלה התחדשות בבית הכנסת 'צוף דבש' ורבי יוסף התבקש להרביץ שם תורה לעדרים.

"אהה, כמה עונג היה לשהות במחיצתו של רבי יוסף ע"ה", מתרפק הרב רביע על הימים ההם, "הרב היה מוסר בישיבת נהר שלום - שיעורים כסדרם בטוב טעם ודעת. לאחר מכן ניתן היה לגשת אליו ולשוחח אתו בחופשיות. הוא היה איש האשכולות, בקי בכל חלקי התורה ואפילו בענייני העולם היו מגיעים להתייעץ אתו. אנשים שבקשו עצה בענייני ירושות וקרקעות היו יושבים אתו, דנים ומקשיבים עד שיצאו לבסוף עם עצה מדויקת ונבונה. אני זוכר היטב את ההתפעלות של השואלים מתבוננתו הרבה של רבי יוסף.

במשך שנים רבות ראיתי את רבי יוסף - יום יום בנהר שלום, אולם עדיין לא נרקם בינינו קשר אישי ויוצא דופן.

בישיבה המיוחדת ההיא, למדו הדק היטב את חלקי שו"ע - "יורה דעה", "חושן משפט" ו"אבן העזר" בהדרכת רבי מרדכי אליהו זצ"ל שהיה חתנו של ראש הישיבה הרב עזרן. בישיבה הזו הוסמך רבי יוסף לדיינות והוראה עוד בטרם בא בברית הנישואין.

ר' אליהו: רק לאחר פטירתו של סבא ע"ה התברר ההיקף הגדול של ידיעותיו בתורה כבר בשנותיו המוקדמות. בתוך ארונות חדרו התגלו לנו הנכדים - תעודות הסמכה המעידות על כך שסבא יכול לשמש

וענווה, ממש לא החזיק מדיליה כלום. הייתה לו חביבות עצומה לכל יהודי שדיבר אתו.

ר' אליהו: מי שזוכר, ואפשר לראות זאת היטב בהרבה מהתמונות שהתפרסמו, סבא ע"ה היה מרבה לעצום את עיניו. גם בשיעורים שמסר, גם בשיחות פרטיות עם אנשים ואפילו איתנו הנכדים היה מרבה לדבר בעצימת עיניים. פעם, בזמן הנסיעה, התגבר נהגו האישי ר' אבנר שמקיאל הי"ו על הבושה ופנה לאבא בשאלה: 'מדוע כבודו עוצם כל כך הרבה פעמים את עיניו, מילא ברחובות קריה יש לעצום עיניים מראיות אסורות, אבל בבית המדרש, בכולל 'צוף דבש', מדוע גם שם כבודו עוצם עיניו כל כך הרבה שעות?' סבא ענה לו בכאב גדול: 'בוא ואמר לך את האמת. מאז שלמדתי אצל רבי מרדכי שרעבי ע"ה את חכמת הפרצוף, אני משתדל למעט כמה שיותר מלהביט בפניהם של האנשים הסובבים אותי. כאשר מדברים עם מישהו ובוודאי כאשר מדברים לציבור, ניתן בקלות למצוא פגמים וחסרונות לרוב, לכן אני מעדיף לעצום עיניים, ככה ההרגשה הרבה יותר נקייה כלפי האנשים מולי. כשהעיניים עצומות אפשר לדמות ולחשוב שעומדים מולי צדיקים וקדושי עליון. ככה אני זוכה לחשוב ולהרגיש כלפי השני - אך טוב וחסד.

אפילו בסעודת שבת אותה סעד עם בניו ונכדיו היה שרוי בעיניים סגורות. וכאשר סבא היה פותח לפתע את אשמורות עיניו... אוהו... זה היה מפחיד. לא פחד של פלצות, אלא מין הרגשה של יראת רוממות נעלה. בתור ילדים קטנים ידענו שכאשר מדברים עם סבא יש לדייק ולומר את האמת בלי שום שינויים. זאת הייתה יראה שעברה בין הנכדים מבלי שסבא יקפיד חלילה על אף אחד מצאצאיו.

סבא היה שילוב עצום של יראה גדולה יחד עם פשטות ועממיות שאין בנמצא. הנהג של סבא מספר על מספר יהודים שבורים ופגועי נפש שהיו מתקשרים לסבא בכל בוקר וממש משתפים אותו בכל הרפתקאותיהם ודמיונותיהם. סבא היה מקשיב להם באריכות אפיים מופלאה ומנהל איתם שיחה רצינית, עם כל

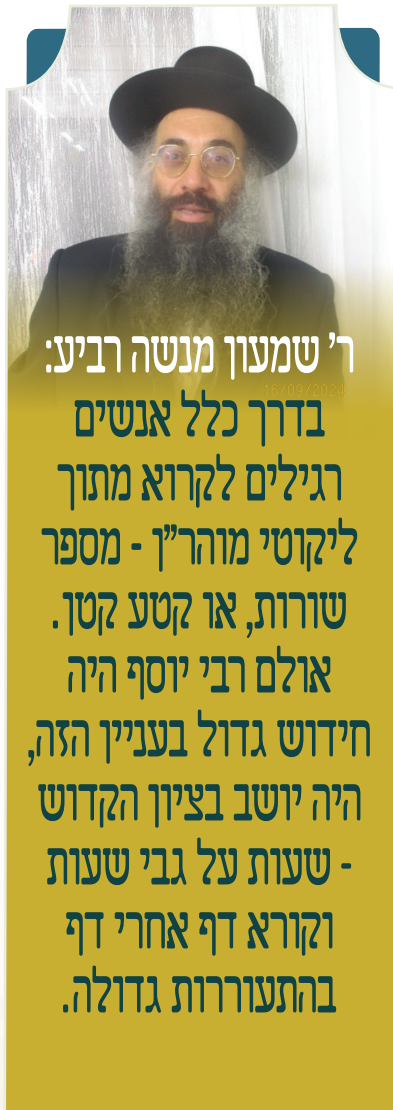
יום אחד בהיותי בכותל המערבי, פגשתי ברבי יוסף ששאל אותי: "האם כבודו מעוניין ללמוד איתי בחברותא?" אני כמובן ששתי על כך כמוצא שלל רב. אמרתי לו: "וודאי, זכות היא לי, מבחינתי אפשר להתחיל כבר מהיום". בעצם, רבי יוסף לא חסר דבר בנגלות התורה, היה סיני ועוקר הרים, רק שביקש גם להרחיב את ידיעותיו בחוכמת הנסתר ורצה שאסייע בדבר.

למעשה, היו לו כבר ידיעות נרחבות בקבלה ובתורת הסוד, אך רצה לדעת גם את הייחודים והכוונות שבכל מצווה ומצווה. ואכן קבענו חברותא, למדנו בכל שבוע כמה שעות ארוכות. אני זוכר כיצד לעיתים היינו עומדים על איזה עניין מבלי לזכור היטב את כל הפרטים, והוא, רבי יוסף, היה אומר כאילו באגביות: נראה לי שהפרט הזה מוזכר בספר פלוני, הייתי פותח ורואה כיצד הדברים כתובים באופן מפורש.

הרב ע"ה זכה במהלך השנים להיות מקושר מאוד עם הצדיק הנסתר רבי יוסף דיין ע"ה. ישנם סיפורים רבים על הקשר ביניהם. אני נזכר כעת בהקפות המפורסמות שהיה עורך רבי יוסף דיין, בכל ליל שישי בקברו של שמואל הנביא. היו עורכים תיקונים והקפות ובכך המתיקו דינים גדולים מעל עם ישראל, רבי יוסף ועקנין היה מהמשתתפים הקבועים בהקפות הנוראות הללו. לאחר שהרב דיין נתעלה לשיבה של מעלה, הוא התגלה בחלום לרבי יוסף ועקנין וביקש ממנו שימלא את מקומו, יען ההקפות הללו נצרכות מאוד לישועת עם ישראל. ואכן מני אז המשיך רבי יוסף את המנהג הקדום, וכך במשך יותר משלושים שנה ערך בדחילו ורחימו בכל ליל שישי את ההקפות בקבר שמואל הנביא.

אל תתרשם מהנישורנות...

בנו וממשיך דרכו - ר' שמואל ועקנין שליט"א: אני יכול לומר מתוך ההרגשה האישית שלי: אבא בגאונותו הצליח להצניע את עצמו באופן שאי אפשר לתאר. ההנהגה שלו הייתה בכזו צניעות

ר' שמעון מנשה רביע:
בדרך כלל אנשים
רגילים לקרוא מתוך
ליקוטי מוהר"ן - מספר
שורות, או קטע קטן.
אולם רבי יוסף היה
חידוש גדול בעניין הזה,
היה יושב בציון הקדוש
- שעות על גבי שעות
וקורא דף אחרי דף
בהתעוררות גדולה.

ספר מדרין ליקומי

קדישא מרא' נחמן כ"י
לקטנו מאמר אגרי מאמר
ולאויא חסורים
עונים עורות

הצדיקים דשם. הקבוצה החלה לרקום עור וגידים והללו החלו לשכנע את אבי להצטרף עימם. הם אמרו לו שזה יחזק אותם מאוד אם יצטרף אף הוא למסע.

הרב הסתפק מאוד, עד שלבסוף נעתר לבקשתם. נסעה הקבוצה יחד עם אבי, השתטחו בכמה מקברי הצדיקים עד שלבסוף הגיעו לאומן. כמובן שבאותה תקופה, לא היה את המבנה שאנו מכירים וגם לא את המצבה המוכרת לכולם.

ההקשבה והאמפטיה. הוא ראה בכך חסד גדול ונשגב. הכל כמובן מתוך פשטות וטבעיות.

ר' שמואל: עוד דבר שאבא הכניס בנו מאוד - יראת שמיים. תמיד היה שגור על לשונו: "אדם נמדד לפי היראת שמיים" שלו ולא לפי כישרונותיו וידיעותיו בתורה". לפני שנים רבות הדריך אותי אבא בעניין קבלת אברכים לכולל, הוא אמר לי: 'בני

יחד עם תלמידיו בסמיכות לציון של מוהר"ן

למול הקבוצה הגדולה התגלתה פיסת אדמה מרוצפת מתחת לחלון הבית, "זהו הקבר של רבי נחמן מברסלב" סחו בהתרגשות כל הפמליה. משתתפי המסע שהיו כולם אנשים חזקים מבחינה מנטלית, בוגרי צבא ואנשי עסקים, החלו משתטחים על הציון בהתרגשות עצומה. דמעות ובכיות עצומות, דיבורים וגעגועים לה' באופן יוצא מן הכלל. אבא ע"ה נדרך כולו. כזה מחזה עוד לא ראה מעולם. מכיר הוא היטב את תלמידיו - אנשים חסונים ומתכתיים, הדמעות והבכי זרים להם ופתאום דווקא הם מתפרקים בהשתנקות על קבר של צדיק שכמעט לא הכירוהו.

בשביל אבא זה היה פליאה עצומה. 'הכי צדק מצליח צדיק קדמון תוך דקות ספורות להשפיע באופן מידי על אנשים כל כך ממוסדים ורציניים?'. המחזה הזה השפיע עליו באופן שקשה לתאר, הוא הבין שיש כאן צדיק בסדר גודל אחר מכל מה שהכיר עד כה. אבא הרי חונך על ברכי חיפוש ובקשת האמת, אביו היה אומר לו ולאחיו: איפה שיש אמת - תיקחו. היכן שיש קדושה ויראת שמים - לכו לשם.

מאותו יום החל אבא לבקש ולהתקרב עוד ועוד לרבי נחמן מברסלב. העצות של רבינו הפכו להיות נר לרגליו. למעשה, ראה אבא ברבי נחמן מברסלב - מין השלמה מיוחדת לחיים

יקירי! אל תתרשם מכישרונות, תחפש ותבדוק מה מצב היראת שמיים, אם אתה רואה לפניך אברך עם יראת שמיים' תחטוף אותו לכולל שלך, יותר למדן, פחות עמקן, זה כבר לא משנה כל כך.

ר' אליהו: סבא חניך לגשת תמיד אל האמת לאמיתה. שלא נרמה את עצמנו. "אם אתה עושה פעולה מסוימת - תעשה זאת מתוך נקודת האמת שלך ולא בגלל שכולם עושים ככה".

דמעות ובכיות לרוב

מתי למעשה התחילה ההתקרבות של הרב לאורו של רבינו הקדוש?

ר' שמואל: בשנת התשנ"ב, שנים ספורות לאחר נפילת מסך הברזל מעל רוסיה הסובייטית, קיבלו מספר תלמידים ממקורביו חשק גדול לנסוע לאוקראינה להשתטח על קברי

הייסורים
שלו היו
עצומים,
אולם בכל
פעם שבא
להתאנח היה
אומר: אהה...
הודו לה' כי
טוב כי לעולם
חסדו. ככה כל
יום מחדש,
במקום לגנוח
מתוך תסכול
היה ממתיק את
תחושת הכאב
עם פסוק של
הודאה להשי"ת

של ליל שבת. הוא רצה שיספגו את המראות ואת הדמויות הקדושות שהסתובבו שם באותה תקופה מיוחדת.

בכלל, נרקם קשר מיוחד ומעניין בין סבא לר' בנימין זאב

חשין. אבי
ש י ח י
מ ס פ ר
ש ה ו א
ו ח י
ה יו ממש
מ ב א י
ב יתם של
מ ש פ ח ת
ח ש ין ו א פ
מ ש פ ח ת
ח ש ין

את שאהבה נפשי. בציון רבינו הקדוש באומן

היו מבאי ביתם. היה קשר מאוד חם בין המשפחות. עד היום, כאשר ר' אברהם חשין שליט"א רואה אותי, הוא מזכיר את הקשר המיוחד שהיה לסבא ע"ה עם הרב חשין. דרך אגב, בעולם מספרים שכאשר היה הרב חשין נכנס לשיבת המקובלים 'נהר שלום' - רבי מרדכי שרעבי ע"ה היה קם מלוא קומתו לכבודו של רבי בנימין זאב זצ"ל, גם שאר חכמי הישיבה העריכו וכיבדו מאוד את רבי בנימין זאב. הם ראו בו יהודי מורם מעם.

ר' שמואל: אבא ממש חי את האמונה בגדולת הצדיק, והדבר קיבל ביטוי גדול בנסיעה העיקשת שנה אחרי שנה לקיבוץ הגדול באומן. אבא לא השאיר את הטוב הזה רק לעצמו אלא לקח במסירות נפש גם את כל ילדיו לאומן. ובאומן עצמה, כמעט לא ראינו את אבא בדירה. כבר בחצות היה קם, הולך למקווה ומשם בילה שעות ארוכות בציון עד שהאיר השחר. בהיותי נער צעיר לימים אמרתי פעם לאבא: "אני לא צריך שתשלם עליי מיטה, גם ככה יש כאן מיטה מיותרת" - פשוט עד שהייתי מתארגן לשינה אבא כבר היה קם לעבודת הלילה...

הפשוטים ומלאי התמימות של הספרדים מהדורות הקודמים. כל העניין הזה של קימה בחצות, התבודדות - לדבר עם ה' כדבר איש אל רעהו, ובכלל השמירה האדוקה על כל סעיף הכי קטן בשולחן ערוך בלי שום ויתורים, הדברים הנפלאים הללו התיישבו לו כל כך טוב על החינוך אותו קיבל מהוריו ומוריו, ומבחינתו הייתה זו התקרבות טבעית ומתבקשת.

ריקוד בליל שבת עם ר' בנימין זאב חשין

ר' אליהו: אני רוצה לשתף בהרגשות שלי בתור ילד ונער צעיר. תמיד ידענו, כל הנכדים ללא יוצא מן הכלל, שסבא קשור לברסלב. הוא נסע לאומן בכל שנה, למד את ספרי מוהר"ן, בספרייה שלו היו מונחים ספרי ברסלב רבים - משומשים היטב. אולם לקח לי זמן נוסף להבין עד כמה ההתקשרות שלו לרבינו הייתה אדירה ובלתי ניתנת לשינויים.

בהיותי בחור בישיבה התחלתי אט אט להתקרב בעצמי לאורו של רבינו הקדוש, טעמתי מהתורות המחזקות והמנחמות של הצדיק ומצאתי מזור לנפשי הסוערת, מיני אז התחלתי להתקשר לסבא באופן מיוחד, דיברתי אתו המון, שאלתי אותו שאלות רבות. רק אז הבנתי לעומק עד כמה סבא ראה בעצמו תלמיד נאמן ומבוטל לרבינו הקדוש מברסלב.

נקודה נוספת שכדאי להזכיר: אומנם סבא התקרב לברסלב והחל לנסוע לאומן מאותה שנה גורלית בה נסע עם תלמידיו לאומן כמסופר על ידי דודי הרה"ג ר' שמואל שליט"א, אך מאז ומעולם היה לו מין חביבות וקשר מסוים לרבי נחמן מברסלב. יש לי בביתי - ספר ליקוטי מוהר"ן שהיה שייך לסבא עם חידושים שנכתבו על דפי הספר עוד משנת התש"ל - עשרים שנה לפני אותה נסיעה. כמו כן סיפר לי אבי שליט"א, כי בכל ליל שבת, סבא היה נכנס לבית הכנסת של חסידי ברסלב בשכונת שערי חסד יחד עם ילדיו - להשתתף עם הרה"ח ר' בנימין זאב חשין זצ"ל בריקוד שאחר תפילת ערבית

ר' שמואל ועקנין:
 "אבא בגאונותו
 הצליח להצניע
 את עצמו באופן
 שאי אפשר לתאר.
 ההנהגה שלו הייתה
 בכזו צניעות וענווה,
 ממש לא החזיק
 מדיליה כלום"

ספר מוהר"ן ליקוטי

קדישא מרא' נחמן כ"י לקטנו מאמר אגרי מאמר ליקוטי וליהויא חסורים עינים עורות

איך אפשר לעזוב את המשפחה בראש השנה?

שנה אחת, במהלך חודש אלול ניגש לאבא אחד מהמתפללים הקבועים בבית הכנסת שלו ושאל: כבוד הרב, אני לא מבין מה כבודו עושה באומן, איך אפשר לעזוב את האישה בראש השנה, וכי ככה נהגו חכמי ירושלים?

באופן כללי, אבא היה סבלן גדול, עונה בנחת ובמנוחת הנפש, אולם לשמע שאלה זו ראו עליו כאב גדול, הוא פנה לשואל ואמר לו: "אתה הרי איש עסקים דגול, נוסע לכאן נוסע לשם, לפעמים הינך נעדר אף לחודש

תבואו לאומן והקושיות כבר יתבטלו

במקרים אחרים, כאשר פנו לאבא עם שאלה דומה, אך מתוך רצון להבין ולא להתריס חלילה. היה אבא עונה: "תבואו פעם אחת לקיבוץ באומן וכל השאלות והקושיות יתבטלו כלא היו. מי שטעם יין הונגרי אותו כבר לא יטעו לעולם. אתם נמצאים מהצד ושואלים שאלות, תגיעו שנה אחת ותראו מה שנעשה שם וכבר תבינו הכול".

ר' שמעון מנשה: אי אפשר לשכוח את הלימוד של רבי יוסף בציון של רבינו. אנשים סביבו היו גומרים את התהלים, קוראים בניגון את התיקון הכללי, זועקים מתוך ליקוטי תפילות, והוא, רבי יוסף יושב וגומע דף אחרי דף בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן. בדרך כלל אנשים רגילים לקרוא מתוך ליקוטי מוהר"ן - מספר שורות, קטע קטן, עמוד, ובמקרה מיוחד קוראים אפילו דף שלם או שניים, אולם

סבא שתק

והרים עיניים

למעלה בכאלו

ניסופים אדירים.

זה היה מחזה

מרעיד.

העיניים

שלו הביטו

כלפי מעלה

בגעגוע עמוק

ודמעות

רותחות החלז

לזלוג לו על

לחייך

בנאות דשא. בלימוד משותף בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן

"אני רוצה שתמסור שיעור בגמרא בישיבה אצלנו" הרב (מימין) בסמיכות לרבי מרדכי שרעבי זצ"ל

אצל רבי יוסף היה חידוש גדול בעניין הזה, הוא היה יושב שעות על גבי שעות וקורא דף אחרי דף.

הוא לא אמר לי בפירוש, אבל נראה לי שפשוט היה גומר את כל הספר בציון רבינו במהלך ימי הקיבוץ. באופן כללי, כל ההנהגות שלו היו בהסתר גדול, לא היה מספר על עצמו כלום. ולכן גם על הלימוד בציון, אני מספר רק מה שראיתי והבנתי מעצמי.

ר' שמואל: אבא היה יושב בתוככי הציון בין כל המתקבצים מבלי לבלוט בכלל. שמת לי לב שכאשר לפתע היו נגשים אליו כל מיני מקורבים והיו מתחילים לעשות ממנו עניין ורעש,

שלם מהבית, ועבור מה? עבור כסף. פתאום אין אישה, אין ילדים, אין כלום... אני לעומת זאת נוסע לשבוע אחד בלבד עבור הדבר הכי חשוב בחיים: הרוחניות שלי ושל התלויים בי, ואיך לא אסע". לשמע התשובה הנחרצת והמוחצת, התכרכמו פני השואל ולא יסף עוד להקשות על הנסיעה הקדושה.

ערך שם הקפות במשך כשלושים שנה. הרב שופך את צקון ליבו בקבר שמואל הנביא

התקיעות של אביך, אנחנו נ שא ר י ם כאן בגלל התקיעות המיוחדות שלו. לא פעם, היו ניגשים בחורית י ש י ב ו ת ס פ ר ד י ם ו ל י ט א י ם

היה פשוט קם ונעלם. הוא לא היה יכול לסבול שעושים ממנו עניין בתוך הציון של רבינו.

ר' שמעון מנשה: את כרטיס הטיסה לאומן היה מקפיד רבי יוסף לרכוש רק באמצע חודש אלול, בעיצומם של ימי הסליחות. פעם אמר לי שהסיבה לכך הייתה הציפייה התמידית שלו לביאת המשיח. "אני מאמין באמונה שלימה שמשיח יבוא בכל יום, וכבר יקומו כל הצדיקים לתחייה". רק כאשר הגיעו ובאו ימי הרחמים והסליחות ועדיין בן דוד לא בא, הלך וקנה את כל הנצרך עבור הנסיעה הקדושה.

נשארים בקלויז בגלל התקיעות

כיצד בעצם התגלגל הדבר שרבי יוסף נעשה ה"בעל תוקע" בקלויז הספרדי באומן?

ר' שמעון מנשה: את המניין בקלויז הספרדי מנהל במשך שנים ארוכות, מחותני הרה"ח ר' מאיר נחמן אלחדד שליט"א, כאשר על התקיעות היה מופקד גיסו הרה"ח ר' נפתלי גבאי שליט"א. במהלך השנים נפתח מניין חדש לבני עדות המזרח, בראשות משפחת גבאי ומאז עבר ר' נפתלי לתקוע במניין ההוא. ממילא הוצרכו האחראים לחפש בדקדוק גדול בעל תוקע אחר. חיפשו וחיפשו עד שמצאו את רבי יוסף ועקנין ע"ה. היו בו את כל המעלות הנצרכות, יודע היה לומר בצחות לשונו - דברי התעוררות נפלאים לפני התקיעות, גם ידע לתקוע במיומנות רבה - בלי זיופים ובעיות, הכל היה הולך חלק לגמרי. ובעיקר היה ירא שמים ות"ח מופלג, תלמיד נאמן לרבינו הקדוש. דרך אגב, הרב היה יודע את כל הכוונות של המצוות על פי כל כלליהם ודקדוקיהם, אולם לא ראו עליו שהיה מכוון, אלא הכול היה בפשטות ובהעלם גדול. אשרי המניין שזכה לבעל תוקע הגון שכזה.

ר' שמואל: אנשים היו פוגשים אותי אחרי התפילה בקלויז ואומרים לי: "תדע לך, כבר קשה לנו להתפלל בתוך מניין כה גדול, היינו מעדיפים להתפלל במניין קטן וקצת זריז יותר אבל אי אפשר לוותר על

לאבא, לאחר התפילה בקלויז, עם בקשות מעניינות: "כבוד הרב, אצלנו בישיבה עושים תקיעות שופר מיוחדות גם לפי שיטת רש"י, לפי שיטת הריטב"א, מה נעשה?" אבא בענוותנותו הגדולה היה מיד נעמד ותוקע לפי השיטות הנוספות, הוא עשה זאת כברור מאליו ולא חשב שיש כאן מעשה מיוחד של אריכות אפיים.

אבא היה מתכוון בצורה מאוד רצינית לתקיעות הללו, שנה אחת ישבתי לידו במטוס וראיתי כיצד בכל מהלך הטיסה היה אבא שקוע באופן לא רגיל בספרי הכוונות על התקיעות. כמובן שבשעת מעשה - בזמן התקיעות, אבא היה מתנהג בפשטות ולא ראו עליו דבר, כמו שכבר הזכיר הרב רביע.

סילוקן של צדיקים

בשנותיו האחרונות נחלה הרב ואושפז, עד שלאחר חודשים ספורים יצאה נפשו בטהרה בליל שבת קודש - כ"ב אב התשפ"א:

ר' אליהו: לאמיתו של דבר, סבא חי בניסים. קוננו בגופו במשך שנים ארוכות - חולאים גדולים ונאמנים ואך פלא שנפטר בגיל 70 ולא לפני. הפרופסור שטיפל בו אמר לבני המשפחה: אינני מבין איך בכלל

ר' אליהו ועקנין:
סבא חניך לגשת
תמיד אל האמת
לאמיתה. שלא נרמה
את עצמנו. "אם אתה
עושה פעולה מסוימת
- תעשה זאת מתוך
נקודת האמת שלך
ולא בגלל שכולם
עושים ככה"

ספר מוהר"ן ליקוטי

שלימה ולשני זיווג הגון. אחרי שהלכו כולם אמרתי לסבא: "אתה מברך מעומק הלב את כל האורחים, שסבא יברך גם את עצמו לרפואה שלימה..."

סבא לא ענה לי. רק אחרי מספר דקות הפטיר בקצרה: "אין חבוש". בהתכוונו על מאמר חז"ל: "אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים".

סבא, בימי חוליו היה אומר לי בכל הזדמנות: "אליהו, תקרא לידי ליקוטי תפילות, ליקוטי מוהר"ן, חומש, משניות". הוא לא היה מסוגל לשכב או לשבת מבלי לעשות דבר. גם כאשר כבר לא היה מסוגל ללמוד בעצמו, רצה שיהיה לידי קול של תורה. בכלל, סבא כל חייו חינך אותנו להתרחק מן השעמום. היה לו קשה לראות ילדים או בחורים יושבים בחוסר מעש. היה אומר: "תלמדו, תתפללו, אפילו תתעסקו במשהו של חולין, רק לא לשבת בטל".

ערב אחד ביושבי ליד מיטתו של סבא, הזכרתי לו שחודש אלול קרב ובא. "אנחנו מתקרבים לקיבוץ הקדוש, בעז"ה גם אתה סבא תזכה להיות שם בין כל באי הקיבוץ". סבא שתק והרים עיניים למעלה בכאלו כיסופים אדירים. זה היה מחזה מרעיד. העיניים שלו הביטו כלפי מעלה בגעגוע עמוק ודמעות רותחות החלו לזלוג לו על לחייו. באותם רגעים ניתן היה להרגיש בחוש את גודל ההתקשרות שלו לרבינו

אביכם חי, כל המערכות בגוף לא מתפקדות כראוי. הכבד, הכליות, הלב, הכל אכול לגמרי... הוא חי פשוט בנס.

כאשר החמיר המצב, סבא התאשפז בבית החולים הדסה עין כרם. הנהלת המחלקה הקדישה עבורו חדר שלם, כך הייתה לו פרטיות ושקט. במהלך חודשי האשפוז הגיעו רבנים רבים לבקרו, הראשון לציון רבי שלמה משה עמאר שליט"א, רבי בנייהו שמואלי שליט"א ועוד רבנים ידועים. הייסורים שלו היו עצומים, אולם בכל פעם שבא להתאנח היה אומר: אהה... הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו. ככה כל יום מחדש, במקום לגנוח מתוך תסכול היה ממתיק את תחושת הכאב עם פסוק של הודאה להשי"ת.

בתחילת חודש אב, קיבלתי לפתע טלפון מהמשפחה: "סבא ביקש שתבוא לסעוד אותנו בבית החולים". עבורי הייתה זו בשורה מיוחדת מאוד. למרות שהייתי בחור בישיבה, כפוף לסדרי לימוד מחייבים, יכולתי לצאת ולשהות לצידו, משום שגם ככה התחילו ובאו ימי בין הזמנים. ארזתי

סבא שתק

והרים עיניים

למעלה בכאלו

כיסופים אדירים.

זה היה מחזה

מרעיד. העיניים

שלו הביטו כלפי

מעלה בגעגוע

עמוק ודמעות

רותחות החלו

לזלוג לו על

לחיינו

אצל התלמיד הגדול. הרב ע"ה בצינו של רבי נתן מברסלב בעיירה ברסלב, אוקראינה

התייסר בייסורים קשים. הרב במסירת שיעור חודשים ספורים לפני פטירתו

הק'.

ביום רביעי, י"ט באב, אחרי בקשות חוזרות ונשנות מצידו של סבא, הגיע סוף סוף האישור המיוחל. הנהלת בית החולים הסכימה לשחרר את סבא הביתה. לרפואה כבר לא היה מה להציע יותר, וסבא מלופף כולו במכשירים

מיד תיקן קטן ויצאתי לבית החולים, כאשר זכיתי לעמוד ולשמשו במשך שלושה שבועות ברצף עד יומו האחרון.

באחד הימים, כאשר באו רבים מתלמידי לבקרו, שמעתי איך שמברך את כולם בכזו אהבה, לאחד איחל רפואה

בסמיכות גדולה לסבא. לפתע שמעתי את נשימתו סבא הולכת ופוסקת. הציבור היו באמצע 'לכה דודי' ואני ניתרתי ממקומי בבהלה. הזמינו אמבולנס, לאחר כמה דקות הגיעו פרמדיקים בריצה וניסו לבצע החיאה מיידית. הציבור המשיך את התפילה בסלון הבית וקראו שיר השירים בצוותא ובהתעוררות. היה ממש מצמרר לגלות שכאשר הפרמדיק התרומם וסימן בהשלמה שזהו - סבא עלה כעת לישיבה של מעלה, הציבור כולו ניגן את המילים: "ישקני מנשיקות פיהו". הרגשנו שמשמיימ מנחמים אותנו כאומרים: ראו את סבא קדישא, עלה ונתעלה בליל שבת קודש, במין מיתת נשיקה.

השבת הזו תהא זכורה לי כל החיים. סבא עטוף בטלית, ספון בחדר בו עבד את הקב"ה כל חייו, ובחוץ ערכנו סעודת ליל שבת, עם מאכלים וניגונים. מצד אחד היינו כמובן שרויים בכאב עצום, אך יחד עם זאת ריחפה באוויר הרגשה רוחנית נעלה שאי אפשר להסביר אותה במילים.

בלילה, נכנסתי לחדרו של סבא וקראתי לידו תהילים וזוהר, ככה נים ולא נים עד אור הבוקר. בבוקר השכם החלה להתפשט הבשורה הקשה ורבים רבים באו ועלו לביתו של סבא. לקראת צהרים אחד התלמידים הזכיר את המנהג הוותיק של סבא למסור בכל שבת שיעור בספר ליקוטי מוהר"ן. אמרתי לעצמי, לצערנו השבת אין את השיעור הקבוע, לפחות נלמד קטע קטן מתוך ספר ליקוטי מוהר"ן של סבא - שלא לבטל כביכול את רצף הקביעות. הוצאתי את הספר מהמדף, היה זה כרך קטן בהוצאת ה'קרן', פתחתי והסימנייה עמדה בתורה ס"ו, כאשר המילים הראשונות היו: "ודע שזהו על ידי שבשעת הסתלקות, אזי יורד ובא למטה בחינת הרוח והחיות דלעלא...". הקראתי לכולם את המילים הללו והיה הדבר לפלא גדול. הרגשנו כיצד סבא ע"ה היה אפוי בלב של רבינו הקדוש, עד שאפילו בזמן פטירתו, הדברים נרמזו בתוך לימוד תורתו של הצדיק, אחזתיו ולא ארפנו. ■

ומכונות - חזר לביתו. כמובן שהיינו צריכים להכין בסלון הבית - בית חולים קטן. צוות שלם מטעם בית החולים העביר את כל הנצרך, ואני התלוויתי אליו באמבולנס עד ביתו. באותן שעות ארוכות של שינוע הפמליה - סבא היה בשמחה גדולה. הגענו לפתח הבית, הוא התרומם למזווה ונישקה פעם אחר פעם, היה נראה שהוא מתרגש לחזור למקומו הטבעי.

כאשר סבא הביט והבין שהכינו לו את המיטה והמכשירים במרכז הבית, הוא לא היה שבע רצון מכך. הוא התנצל על הטרחה וביקש להעביר את כל הציוד לחדר הלימוד שלו, שם הוא רוצה להתמקם ולהעביר את ימיו האחרונים עלי חלד.

ביום שישי, המצב שהיה קשה גם ככה, הדרדר עוד יותר. הרופא שהגיע לביקור, הכין את המשפחה לפרידה אחרונה תוך מספר שעות.

"ישקני מנשיקות פיהו"

שעות ספורות לפני שבת, בני המשפחה הלבישו את סבא בגדי שבת והייתה עליו מין קדושה מיוחדת. היות שלא ידענו מה יהיה, הזדרזנו להתחיל תפילת מנחה וקבלת שבת. הגיעו שכנים ותלמידים והתחלנו את המניין. התחילו תפילת מנחה של ערב שבת, כאשר אני יושב כל העת

בן תורה יקר!

יש לך קושיות ותמיהות?
באת במסירות נפש לאומן
ואתה שואל מה הלאה?

הינך מוזמן לפאנל מרתק וייחודי
בו ידונו בסוגיות הכי מדוברות בפיו ובלבו של
המתקרב לאורו הגדול של רבינו מוהר"ן מברסלב

הפאנל המיוחד יתקיים במתחם אגדלך
יום שבת קודש . בשעה 13:15 בדיוק . אולם הסעודות

על השאלות ישיבו בעז"ה הרבנים הגאונים:

הרה"ח ר' עמי מזורחי שליט"א. דיין ומו"צ בביה"ד הספרדי-ביתר עילית

הרה"ח ר' יוסף נחמן לוי שליט"א. מרבני אדגון אגדלך

הרה"ח ר' יצחק יוסף שליט"א. רב קהילת שערי רחמים ונכד מרן הגרע"י זצוק"ל

הרה"ח ר' יוסף מטלון שליט"א. ממשפיעי אנ"ש

כי ישראל הם עכשו
קרובים אל הקץ מאד,
ויש עכשו לישראל געגועים
גדולים וכסופין גדולים להשם
יתברך, אשר לא היתה כזאת
בימי קדם, וכל אחד
נכסף מאד להשם יתברך.
(פיקושי מוהר"ן ב' עט)

מפת מיקום
מתחם 'אגדלך'

השבת נועם הנשמות

שירת הבקשות

לגיל ולדנו לכבוד שבת מלכתא

אי"ה נתאסף כולנו
כמידי שנה
בליל שבת קודש
במקום מרווח ונעים
לשירת הבקשות

בליווי פייטנים ידועים ובעלי שם
בשעה 21:30-מתחם 'אגדלך'

נ.ב. שימו לב לעדכן את החברים שיח' שהשנה שירת הבקשות המסורתית תתקיים במתחם אגדלך ולא ב'קלויז' כבשנים קודמות

רכנו ז"ל אמרו:
בליל שבת קודש שורה בעולם
צמאון גדול להשם יתברך
(שיש"ק)

מפת מיקום
מתחם 'אגדלך'

אגדלך / אומנות ורבינו - 053.4125398

חידו"ת
ופנינים
משמחים
מאת
חכם
ששון לוי
שליט"א

ההתקרבות המופלאה בתוככי הפולל הנחשק, ההליכה להתבודדות ביער שסיכנה את קבלת בתו למוסדות הלימוד הנחשבים בעיר, גילויה האקראי של מחלת הלוקמיה והריקודים הסוערים והשמחה הבלתי פוסקת - למעלה מטעם ודעת, בתוככי המחלקה האונקולוגית ♦ סיפורו המרגש והמפעים של האברך היקר והנלבב ראש חבורת 'אגדלך' בעיר מגוריו הרב ר' **יונתן** שליט"א ♦ "הקב"ה פשוט הקדים לי רפואה למכה, אילולי ההתקרבות המוקדמת והאחיזה הבלתי מתפשרת בעצותיו המתוקות של רבינו הקדוש מוהר"ן מברסלב - איני יודע היכן הייתי היום" ♦ "ואני רופא אותה"

הפרופסור הבכיר
נעמד לידי

ובמבט קודרני
וקר לחש

באוזני:
"יונתן

ראיון
מטלטל

תתבונן,

נשאר רק

עוד חודש

אחד

לחיות!!!"

חורף התשפ"א. בית חולים תל השומר. מחלקה אונקולוגית.

בתוך מרוץ החיים, הטירוף והרדיפה האינסופית של העולם אחרי הפרנסה, הנחת והסיפוק, בשערי בית החולים נדמה כי הכל עוצר מלכת.

שם קצב החיים שונה, בתוך המחלקות השונות - כללי המשחק מוגדרים באופן אחר וההסתכלות על החיים ועל העולם מקבלת משמעות חדשה.

בינות למכשירים מצפצפים, מול מבט חמור-סבר של סגל רופאים ושעון חיים מתקתק - נמצא ר' יונתן במצב קשה מאד. יד הרפואה קצרה מלהושיע. הדרך נדמית כאל חזור. מחלת הלוקמיה

הנוראה נוגסת את גופו בתאבון רב, מנות עצומות של מורפיום מנסות לשכך את כאביו האיומים ללא הצלחה. תופעות הלוואי הנלוות למחלה - מכחידות את שארית לחלוחית החיוניות שעוד קיימת בגופו.

אדם במצב שכזה מאבד כמעט את כל מה שיש בו. משקל, תאבון, מאויים ותחושות ובוודאי את השמחה, הוי השמחה... נעמדת לה על סף תהום. לא כן יונתן עבדי.

ר' יונתן מיודענו, מרחף בעולם אחר. שמחה פנימית וטהורה נסוכה על פניו, משל נמצא הוא כעת בריא וחזק מול הסטנדר והגמרא. מה הוא סודו של החולה המהפכן? כיצד מצליח לתעתע שוב ושוב בפחד וביאוש? על כך בכתבה המרתקת והבלעדית שלפנינו, כפי שסופרה מכלי ראשון על ידי בעל המעשה בעצמו.

בית אבא

"גדלתי בבית של תורה מתוך מסירות נפש" פותח ר' יונתן הי"ו את סיפורו האישי "אבי שיחה, טייס בחיל האוויר בעברו, חזר בתשובה לפני עשרות שנים ונכנס לתוך העולם התורני מתוך אורות גדולים. הוריו שעלו מתימן גדלו וחונכו על ברכי הציונות ומה פלא שאבי כילד קטן - כמעט לא ידע

דבר על שורשיו המפוארים. כאשר ראה שהוריו העניים הגיעו לפת לחם, יצא לחפש עבודה על מנת להביא כמה שקלים הבייתה, הוא היה מציע את עצמו כ"צבעי" מומחה והעירייה בעיר מגוריו הביאה לו עבודות גדולות של צביעת מחסני בניינים. אבא בתור נער צעיר ממש, לקח את העבודה הקשה

הזו מבלי לחשוב פעמיים, הוא הרגיש אחריות גדולה על משפחתו ולא היסס מהמאמץ הגדול של עבודה פיזית כזו. בהמשך, גויס לצבא עד ששימש כטייס בכיר במשך מספר שנים. בשלב מסוים גילה את יהדותו ונכנס פנימה בשעטה.

**בשעות הצהריים
אבא לא היה
חוזר מהכולל
הבייתה, היו לו
חברותות קבועות
אצל גדולי ישראל
ז"ל. הוא היה
מגיע ל"סטייפלער"
ולומד אתו משניות
בכל יום.**

במקביל, בבני ברק גרה נערה צדקנית אף היא ממוצא תימני, שהמתינה לשידוך שלה. היא חיפשה בחור שיעניין אותו רק דבר אחד: לימוד התורה הקדושה. כאשר שדכן מבריק הציע לה את אבי - היא לא היססה לרגע. היה בכך חידוש גדול: תלמידת סמינר "הרב וולף" משתדכת עם טייס בעל תשובה. בזמנם, כמעט ולא היו בעלי תשובה, ולכן השידוך הזה היה חידוש גדול מאוד.

הוריי נישאו בשעה טובה וקבעו את מושבם בבני ברק של פעם. אמא שלי אמרה: "אני רוצה שתשב ותלמד כל היום, כל טרדות הפרנסה עליי ועל צווארי. אתה תהיה פנוי לדבר החשוב באמת - עסק התורה."

בשעות הצהריים אבא לא היה חוזר מהכולל הבייתה, היו לו חברותות קבועות אצל גדולי ישראל ז"ל. הוא היה מגיע ל"סטייפלער" ולומד אתו משניות בכל יום. פעמים רבות הלך לראש הישיבה הרב שך ז"ל ודיבר אתו בלימוד. ובעיקר קבע את מושבו אצל ראש ישיבת "בית מאיר" הרב רוטנברג שליט"א.

בתוך בית מיוחד שכזה - נולדתי וגדלתי. חונכתי לאהבת תורה ברמה לא רגילה. בתור ילד ולאחר מכן כבחור ישיבה - דבקתי בלימוד התורה תוך הימנעות מוחלטת מכל מה שמסיח דעת ממנה. לא מצאתי שום מקור נוסף לסיפוק מלבד לימוד הגמרא הקדושה.

היכן טמונה הנוסחה

בעצם, הייתי בעל רצונות רבים אך בלי כנפיים. אני זוכר איך פעם אמרתי לעצמי: 'יונתן, אתה חייב למצוא נוסחה שתחזיק אותך שווה-ערך גם אם פתאום אין לך חברותא ואתה לא מצליח לקרוא יותר משורה אחת של גמרא'.

אבל מה?

היכן טמונה נוסחה זו?

איפה מוצאים אותה ומי אמר שהיא קיימת בכלל היכן-שהוא? לשאלות הללו לא הייתה לי תשובה.

בשנים הללו הייתי בחיפוש תמידי ועיקש. חשתי את עצמי שסוע מבפנים, קרוע בין הרצון העז לשקוד על לימוד התורה בכל מצב, לבין תקופות ארוכות של חוסר חשק וריכוז בלימוד'.

תוך כדי חיפושי ותמיהותי, באתי בס"ד בברית הנישואין. נכנסתי לכולל נחשק ומפורסם בעיר מגוריי והחיים החלו. יום אחד בהיותי בכולל, נסחפתי לשיחה ערה עם אחד מחבריי. דיברנו על החיים ובין לבין הוא זרק לי משפט בערך בסגנון הזה: "צריך לזכור שאפשר ליצור קשר מרגש ועמוק עם הקב"ה גם על ידי תפילה. חוץ מהמצווה החשובה של לימוד תורה, קיימת עוד דרך מקבילה להתחבר לה; לדרך הזו קוראים התבודדות. תפוס פינה שקטה ופשוט תדבר עם הקב"ה על כל מה שעובר עליך. אפשר לספר לו ה-כ-ל. את התסכולים ואת הרצונות שמתנפצים ברוח. את ההצלחות ואת כל השאיפות הגדולות".

"אם תעשה זאת" הוסיף החבר - "תוכל להרגיש קרבת ה' עצומה בכל מצב, עם ריכוז ובלי ריכוז, ואפילו אם תהיה בלי חברותא וכמעט לא תצליח להתקדם בלימוד, תמיד תוכל ליצור קשר עם ה'".

אני יודע שישנם רבים וטובים שהמשפטים הללו פשוטים וברורים עבורם, אבל לי בתור אברך שחי בפלנטה אחרת לגמרי, הדיבורים האלו גרמו

היום אני יכול לומר בוודאות שזאת הייתה מין קיצוניות. מצד אחד פיתחתי רצונות עזים ושאיפות לא רגילות, אך מצד שני לא היו לי את הכלים הנכונים להגשמה מיידית של כל חלומותיי. אולי אסביר זאת המילים פשוטות יותר: קיבלתי מאבי שליט"א דוגמא אישית של התמדה לא שגרתית בלימוד התורה בעוד שלי בעצמי לא היו את הכוחות המיוחדים שהיו טמונים בו. ניסיתי לחקות אותו ולהיות כמוהו וכאן בעצם התחיל מסע החיפוש הפרטי שלי.

קצת לאחר היותי 'בר מצווה' הרגשתי משיכה מסוימת לחזנות, חשתי שיש לי שייכות לתחום והתחלתי לשמוע קטעי חזנות מכל מיני חזנים מפורסמים, אולם מהר מאוד דיכאתי את המשיכה הזו, חונכתי כל כך חזק על תורה ורק תורה, עד שהתביישתי בכלל מהאפשרות הזו לעסוק ולהנות ממה שהלב שלי נמשך אליו.

עליתי לשיבה קטנה מוצלחת מאוד, ראש הישיבה היה הרב עזרא ניסן שליט"א. אהה... היו אלו שנים של התעלות מיוחדת. לאחר מכן עליתי לשיבה הגדולה 'ברכת ישראל' בראשות הרב אביגדור אריאלי שליט"א. הוא אומנם ממוצא ליטאי אך הקים ישיבה ספרדית מיוחדת במינה, בישיבה הייתה אווירה חמה ומשפחתית, אני אסיר תודה אליו על השקעתו ומסירותו לכל בחור ובחור.

הוא אהב מאוד את שיטת העיון של הספרדים וכל השיעורים שלו נסובו על דקדוקים מרתקים בלשונות של הגמרא ורש"י. בהמשך רציתי להרחיב את ידיעותיי בשיטות וגישות נוספות של לימוד תורה ולכן עברתי לשיבת חברון המפורסמת.

בשנים הללו, עברתי הרבה הרפתקאות בנפש. מצד אחד מצאתי סיפוק גדול מהלימוד אולם מצד שני לא ידעתי איך להחזיק את עצמי בזמנים של חוסר חשק או כאשר לא הצלחתי להתרכז. בזמנים שכאלו הרגשתי שאני שרוי בחושך סמיך ומוחלט. כאחד שחונך רק על ערך אחד ויחד ששמו 'לימוד תורה במסירות נפש', לא יכולתי להעריך את עצמי במצב חשוכים של קושי ויובש בלימוד.

אני זוכר איך פעם
אמרתי לעצמי:
'יונתן, אתה חייב
למצוא נוסחה
שתחזיק אותך
שווה-ערך גם אם
פתאום אין לך
חברותא ואתה
לא מצליח לקרוא
יותר משורה אחת
של גמרא'.

על כל הסוגיא, הבנה חדשה לגמרי ולמדנית ביותר ששפכה אור על כל הסוגיא.

אחרי שהדברים התיישבו היטב, הוא שתק והסתפק אם להמשיך, ראיתי אותו מהסס מעט ואז אמר לי: "האמת שיש על הסוגיא הזו הסבר נוסף על פי רבי נתן מברסלב".

התפלאתי: "מה? מה הקשר בין ברסלב לסוגיא בנדריים? הוא צחק ואמר לי שיש לרבי נתן ביאורים מתוקים ועמוקים על הרבה סוגיות בש"ס ולא רק על נדרים. החברותא פתח פיו בחוכמה ואני נאלמתי דום. כזה ביאור עדיין לא שמעתי מעולם. רבי נתן על פי דרכו הסביר את הקושיא והתירוץ בכזאת מתיקות, הוא פשוט הכניס את הקב"ה לתוך הגמרא.

ראיתי אותו מהסס מעט ואז אמר לי: "האמת שיש על הסוגיא הזו הסבר נוסף על פי רבי נתן מברסלב". התפלאתי: "מה? מה הקשר בין ברסלב לסוגיא בנדריים?

היות שהחברותא ההוא, היה למדן גדול - היה לי קל לקבל ממנו דיבורים של ברסלב. הוא היה נראה אברך רגיל ספרדי - ליטאי, לא חלמתי שיש לו קשר לרבי נחמן מברסלב. מאז התיידדתי אתו ביותר ומכאן והלאה ההתקרבות שלי לאורו של רבינו החלה לצבור תאוצה. הרגשתי שעליתי כאן על משהו רציני, והתחלתי ללמוד ליקוטי מוהר"ן תמידין כסדרן.

היות שיש לי משיכה גדולה לעמקות ולמדנות, רציתי ללמוד ליקוטי מוהר"ן בעיון. ביררתי היכן ניתן למצוא חברותא כלבבי ללימוד משותף שכזה. אמרו שיש כולל חצות של ברסלב - שם קיימת מסגרת כזאת. הלכתי לשם והשתלבתי בטבעיות בין הלומדים. חלקם למדו את התורה הזמנית שנלמדה ע"י הארגון הנפלא "לטייל בתורתו", אולם אני העדפתי להתחיל עם תורות קצרות וקלות.

ריקודים סוערים בסלון הבית

כאן בעצם מתחיל פרק נוסף ומשמעותי בחיי. הקב"ה גלגל שאלמד את התורות הקצרות כ"ג וכ"ד - ליקוטי מוהר"ן תניינא, המדברות על השמחה. למדתי אותם יום יום במשך מספר חודשים. זכיתי להגיע עם החברותא לעומקים עצומים. דקדקנו בלשונות של

טלטלה עזה באופן שקשה לתאר. הרגשתי שמישהו לחש לי באוזני נוסחה מהפכנית ו'פורצת דרך' בכל ההתקרבות לרבש"ע.

התחלתי להתבודד מבלי להיות קשור עדיין לברסלב. רק לקחתי בטבעיות את העצה הזו והרגשתי שמשוהו מרתק קורה לי מבפנים.

אם מדברים על התבודדות, אני נזכר באירוע מיוחד שהיה לי באותה תקופה. ב"ה ילדיי לומדים כולם במוסדות מצוינים וטובים השייכים לקהילה ידועה בעיר שלי. יום אחד, לקראת סיום שנת הלימודים, אנחנו מקבלים מכתב ממשרדי המוסדות שם נכתב כי בתנו הקטנה לא התקבלה לגן. נדהמנו ממש.

האחראי על הרישום היה חבר טוב שלי, התפלאתי ומיד התקשרתי אליו, שאלתי אותו באופן ישיר: תגיד, מה קורה, תשובה שלילית לבת שלי, אני חושב שיש כאן טעות. הוא לא התבלבל ואמר לי: תשמע, קבלתי עדויות נאמנות על כך שאתה יוצא להתבודד מדי פעם ביער הסמוך, זה משונה ומדאיג, אני מרגיש שאתה כבר לא בהשקפה שלנו.

לא אלאה את הקוראים בכל הסיפור, הסוף היה שביתי אכן נכנסה לגן

של המוסדות ההם, אחרי לחצים גדולים ועצומים. באותה תקופה הבנתי שיש תהליך בנפש שצריך לעבור, אם מחליטים ללכת עם העצות המתקוות של רבי נחמן, פתאום יש מניעות, קצת לא נעים פה, לא נעים שם. אבל כל זאת היה כאין ואפס לעומת החיים הטובים שזכיתי בזכות ההתבודדות.

הלמדן שהסביר סוגיא ב'נדריים' ע"פ ליקוטי הלכות

בינתיים מכל מיני סיבות שונות עזבתי את הכולל ועברתי למסגרת לימודים אחרת. יום אחד, עסקתי בסוגיא עמוקה במסכת נדרים, ליבנתי את הדברים עם החברותא שלי, והוא הביא מהלך חדש ועמוק

לא השתהינו יותר ויצאנו לבית חולים בתקווה בלב כבד. היה זה ביום שישי בבוקר, התחילו לבדוק אותי ומרגע לרגע הרחיבו עוד יותר את סוגי הבדיקות. בצהריים אמרו לי שאין מנוס ואצטרך להישאר בשבת בבית החולים.

כאן כבר הייתי אמור להילחץ ממש. אבל תודה לה', הייתי כל כך עמוק בתוך ההליכה עם התורה על השמחה שפשוט רקדתי ורקדתי. כבר הבנתי לאן כל החששות הולכות אבל הרגשתי שהנשמה שלי מתעלה מעל כל הפחדים והחרדות...

ביום ראשון נכנסנו לפרופסור הבכיר במחלקה, ישבנו מולו והוא בישר לנו שחליתי בלוקמיה. זאת מחלה קשה מאוד עם סיכויי החלמה נמוכים. "לדעתי" המשיך הפרופסור בלחישה "לפי מצב התפשטות המחלה ולפי כללי הרפואה, יש לך חודש חודשיים לחיות..."

הבשורה יצאה מפי הפרופסור ותהום כל המשפחה, התחילו בירורים והתייעצויות, עסקנים רפואיים וכל מיני פרוצדורות שונות. במצב כזה - החיים הפרטיים מקבלים משמעות אחרת. התאשפזתי במידי וכבר החלו הטיפולים המפרכים והמחלישים.

הכאב הפיזי היה איום ונורא. הגוף שלי נחלש באופן מבהיל. אני מאחל לכולם רק חיים ובריאות, הלוואי ואף יהודי לא יצטער במחלות ובכאבים. קשה להאריך בתיאורים של המחלה, עיקר העניין הוא לספר עד כמה הרופא הגדול - רבי נחמן מברסלב, לא שקט על שמריו ופשוט סעד אותי יום יום על מיטת חולי, כפי שאספר בהרחבה.

צידה לדרך...

לאחר מעשה, אני מבין שהלימוד של אותן תורות המדברות על מעלת השמחה וכוחה הגדול, היווה בעבורי הכנה מעולה לקראת גילוי המחלה שכבר קיננה בגופי. הקב"ה הקדים רפואה למכה ולבית החולים הגעתי כאשר אני מחוסן בכוחות נפש ואמונה שאי אפשר לתאר.

רבי נחמן ומצאנו אוצרות של ממש. עצת השמחה נכנסה וחדרה לי עמוק בלב והתחלתי בפשטות ליישם את השמחה על יהדותי ע"י ריקודים ומחיאית כף. הייתי מגיע הבייתה בערב, מפעיל מוזיקה שמחה ופוצח בריקוד נלהב עם הילדים. הגדולים פחות שיתפו פעולה, לא הבינו מה קורה לאבא... אבל הקטנים הצטרפו בקלילות רבה.

היינו רוקדים לפעמים רבע שעה, חצי שעה. הם נהנו כל כך ואני שמחתי שאפשר לקיים את העצה הזו בפשטות רבה.

במצב כזה - החיים

הפרטיים מקבלים

משמעות אחרת.

התאשפזתי

במידי וכבר

החלו הטיפולים

המפרכים

והמחלישים

ערב אחד, בעודי רוקד ומשמח את עצמי, חשתי בכאב גב המפלח את גופי. היה זה כאב חד ולא יכולתי להמשיך בריקוד. עברו יומיים והכאב לא חלף. פניתי לשכני בבניין,

הוא במקצועו 'מטפל טבעי' ושאלתי אותו מה הסיבה לכאב, הלה מישש את גבי הדואב ואמר שלדעתו לא מדובר במתיחת שרירים סתמית אלא במשהו פנימי יותר, "כדאי שתלך לקופת חולים ותשאל את הרופא לדעתו".

כך עשיתי, הלכתי לרופא המשפחה והוא המליץ על בדיקת דם מקיפה. לא הבנתי את הקשר בין הגב שנימתח מעט לבין בדיקת דם ועוד מקיפה... החלטתי להתעלם ולהמשיך הלאה את החיים.

עברו בערך שבועיים, הגיע צום עשרה בטבת. סיימתי להתפלל שחרית ויצאתי לעבר הכולל, בדרך חלפתי ליד קופת החולים ונזכרתי בהפניה לבדיקות הדם. אמרתי לעצמי: "רגע, גם ככה אני בצום, אולי כבר אעשה את הבדיקה ההיא". נכנסתי ושאלתי אם יש תור פנוי. התשובה הייתה חיובית וביצעתי את הבדיקה. לא ייחסתי לה חשיבות מיוחדת וכלל לא טרחתי לבדוק מה הן התוצאות. למחרת קיבלתי טלפון מהקופה: 'תבוא עכשיו לרופא הוא צריך לתת לך הפניה לבדיקות עוד יותר מקיפות בבית החולים'. כאשר הגיעו תוצאות הבדיקות, אשתי הביטה בהם והחווירה. כל המדדים היו מחוץ לסוגריים. הבדיקות היו רחוקות מלהיות תקינות.

אני יודע בבירור שהכוחות הללו אינם שלי. יש לי חבר שגם אצלו גילו את המחלה, וכאשר פגשתי אותו לאחר הבשורה הוא היה נדמה למת. ההלם והחרדה מפני הבאות ממש שינו לו את הפנים. כל

זה רק הדגיש לי עד כמה רבי נחמן עם תורותיו המנחמות הביא לי כלים מיוחדים להחזיק מעמד ובשום אופן לא ליפול לייאוש או לחרדות.

באחד הימים, הגיע אליי ראש הכולל שלי ובין הדברים אמר לי: בטח יש לך כל היום מחשבות של פחד מפני העתיד. הוא התכוון להשתתף איתי בפחד שכנראה יש לי מהמוות. אבל אני מתוך ההתחזקות והשמחה - כלל לא הבנתי מה הוא רוצה. על איזה פחד מהעתיד הוא מדבר...

במבט לאחור, אני חושב שאת היחס הנכון כלפי המוות, קיבלתי חזק מתורה ס"ד בליקוטי מוהר"ן. הייתה תקופה שלמדתי את התורה ההיא בעיון וממש הלכתי חזק עם העצות שמבואות בה. מיד בתחילת התורה מדריך רבי נחמן ואומר: "כך ראוי להיות מנהג יראי השם, תכף בבוקר בהקיצו, קודם שיתחיל שום דבר,

ייזכר מיד בעלמא דאתי". אני לקחתי את העצה הזאת בפשטות ובכל בוקר, לאחר אמירת "מודה אני" הזכרתי לעצמי במשך דקה או יותר את העובדה שהעולם הזה חולף ועובר, ציינתי לי בראש שאני עובר בפרוודור קצר של שבעים-שמונים שנה בדרך ליעד האמיתי שלי - העולם הבא. ככה בכל בוקר. ממילא כאשר גיליתי שבגופי מקננת המחלה, לא חשתי פחד מצמית מהמוות. לא הרגשתי שמדובר במושג מאיים או מרתיע. הרי יום יום הזכרתי לעצמי שהעולם הזה חולף ועובר, כאשר כולם ללא יוצא מין הכלל מיועדים לעולם האמת בבוא העת.

ושוב, אינני שרף. אני לא מלאך או צדיק גדול, רק לקחתי מתוך אמונה את העצות שרבי נחמן מציע לכל דורש ומתעניין ופשוט יישמתי אותן הלכה למעשה.

במהלך שהותי במחלקה, היה נוהג מסוים שנסך בי כוחות גדולים. בכל פעם שהיה מגיע מישהו לבקרני,

הייתי מושך את השיחה לדיבורי המחיים של רבי נחמן מברסלב. הייתי מדבר על התבודדות, נקודה טובה, אמונה ושמחה על שלא עשני גוי. השומעים היו בולעים את הדיבורים בשקיקה גדולה. כאשר מי שמדבר ומחזק הוא החולה בעצמו - אזי יש למילים כח אחר לגמרי. הזכות הזו להודיע את הסגולה לעם סגולה נתנה לי סיפוק עצום ושמחה גדולה. ממש קיבלתי מכך כח להמשיך קדימה ולשרוד את כל הטיפולים המתשימים.

רפאני ה'

בניגוד מוחלט לתחזיות השחורות של הרופאים. יונתן ב"ה חי, מבריא מיום ליום, וממשיך לדבוק בלימוד התורות של רבנו בעיון.

"אני עדיין מרגיש חלש. הגוף עבר טראומה קשה וצריך להתאושש. מפעם לפעם אני הולך לביקורות וגם לוקח כדורים שונים.

"יחד עם מצבי הגופני, אני חוטף כל דבר של עבודת ה', נקודות קטנות בדרך. אני מתפעל ומאושר מתפילת

שחרית בנץ שהצלחתי לחטוף, מודה לה' על קימת חצות מדי פעם. אני חש הרבה יותר מחובר לעצמי, מחובר להצלחות הקטנות והפשטות.

"תודה לאל, אחרי שהדעת של הצדיק נספגת בעצמות, הגישה לכל ה"עבודת ה'" מקבלת משמעות אחרת. אם בעבר, הקושי בלימוד היה צרת חיי, היום, רגוע וטוב לי. אני שמח גם ב-2 שורות שאני מצליח ללמוד במהלך ה'סדר'. אם אלו הכוחות שה' נותן לי עכשיו, אני מוכן ליישר מבט ולשמוח מכל הלב ממה שיש.

ישבו פעם מספר חסידים וסיפרו על מופתים שעשה רבם. זה תיאר כיצד רבו עשה השבעת קולמוס והשני שח בהתלהבות על קפיצת הדרך. נעמד אחד מתלמידי רבינו ואמר: המופת של הרבי שלי הוא אני בעצמי. תראו אותי ותבינו את כוחו של רבי. להצליח לקחת יהודי ולהפוך אותו לעניין אחר לגמרי, זהו מופת אמיתי. אשרינו מה טוב חלקינו. ■

הייתי מגיע הביתה בערב, מפעיל מוזיקה שמחה ופוצח בריקוד נלהב עם הילדים. הגדולים פחות שיתפו פעולה, לא הבינו מה קורה לאבא... אבל הקטנים הצטרפו בקלילות רבה.

qualitative apartment hotel

LUDMIR'S

לודמיר'ס. מלון דירות איכות באומן

הגיע הזמן לדירה בטוחה משלך!

במלון הדירות היוקרתי ביותר באומן.

בשלב א' נותרו **13** דירות יוקרה
לאיכלוס מיידית עד ראש השנה ה'תשפ"ה!

2 אגפים | 4 מעליות | 7 קומות | דירות של 30-175 מ"ר

LUDMIR'S
PREMIUM

אפשרות
לשירותי פרימיום:
שירות חדרים
שירות כביסה
ריהוט הדירה

רק בלודמיר'ס תקבל את כל התנאים לחוויה רוחנית שתשפיע עליך כל השנה!

- מקוה VIP
- בית כנסת מפואר
- נוף ומיקום שקט
- 3 דקות מהצינן
- דירה חדישה מאובזרת ויוקרתית
- חימום תת ריצפתי והכנה למזגן
- לובי מפואר, חצר ענקית
- פינת קפה ועוגה לאורך היום

הצוות האישי של לודמיר'ס עומד לשרותכם בכל זמן בכדי להתאים לכם את הדירה שתמצאו.
התקשרו אלינו עוד היום כדי לקבוע פגישה <

אברהם משה ברדוגו: +972-52-8920922 חיים קיוואק: +972-52-3987993

282 282 282 n @ g m a i l . c o m

משרד מכירות בקומת הלובי רחוב פירוסקה ליד מספר 19

LUDMIR
יזמות נדל"ן

**לטייל
בתורתו**
לעידוד העסקה והתבוננות
בליקוטי מוהר"ן

מתיבתא דרב נחמן פותח את שעריו!

עם כולל ערב על בסיס יומי

אתה מוזמן להגיע ולזכות להשתתף בלימוד התורה הזמנית:
**לשקוע בדיון מעמיק ולספוג את האוירה הקדושה
של התורה הזמנית בליקוטי מוהר"ן!**

כל יום בין השעות 22:00 - 21:00 בערב

ולזכות גם למתן שכרה בצידה, לכבוד לומדי התורה
מילגת הלימוד על בסיס יומי
מילגות ניתנות גם לבחורים משיבה גדולה

- אומן -

בציון רבינו הקדוש
כל יום בין השעות 17:00-16:00
אחראי: הרב אליהו חשין
(הרשמה במקום) +380635754383

• חדש •

- עבריה -

ביהמ"ד 'ברסלב'
רח' יפתח הגלעדי 8
אחראי: הרב נחמן יהודה שפירא
(הרשמה במקום) 058-3254575

- בני ברק -

ביהמ"ד "יוצאי ישיבת איתרי-אמרי יהודה"
רח' רש"י 13 בסוף השביל מצד שמאל של הבניין.
אחראי: הרב נחמן לוינזון
(הרשמה במקום) 055-6779525

- ירושלים -

בית כנסת "אור אברהם"
רח' גבעת משה 8
אחראי: הרב בן ציון מנדליאל
(הרשמה במקום) 052-7114403

ליבון הלכה

הרה"ג ר' דניאל לוי שליט"א, מו"ץ בעיר צפת ת"ו

בעניין אכילה קודם התקיעות, ובעניין תענית בימי הנסיעה

דבר נוסף שראינו לעורר עליו, הוא בעניין תענית צום גדליה, שישנם הרבה אנשים שנמצאים ביום זה בנסיעות ובדרכים, ומתירים לעצמם לאכול ולשתות עפ"י הקולא של "הולכי דרכים" שאינם צריכים להתענות ביום זה.

ובכן ראוי לידע שאין שום היתר כזה בהלכה, ולא מובאת קולא זו בשום ספר. ועל תענית ציבור נכתב בשו"ע (סימן תקנ"ג ס"א) שאסור לפרוץ גדר. רק שהוזכר בהלכה שאדם חולה שאין בו סכנה, פטור מלהתענות בתענית ציבור (עיין במשנ"ב סימן תקנ"ג סק"ד). הא לאו הכי, חייב להתענות.

ולמעשה, אם האדם בזמן הנסיעה מרגיש בחילות וכו', או שיש לו כאבי ראש חזקים, יתכן שדינו כחולה שאין בו סכנה שפטור מן התענית (עיין בפסק"ת סימן תקנ"ג סק"ב). אבל בלא זה, אף שמרגיש חולשה או עייפות מן הנסיעה, לא נפטר מן התענית.

ואמנם דנו הפוסקים באדם שאם יתענה בצום גדליה לא יוכל להתענות ביוה"כ, אם במצב כזה חייב להתענות בצום גדליה שהוא רק מדברי קבלה, ואילו התענית של יוה"כ חיובה מן התורה. וכבר האריכו בזה הפוסקים, ואכמ"ל. מ"מ, בדרך כלל אינו כן, ואפשר להתענות בזה ובזה. ויש לדון על כל מקרה לגופו.

וראוי מאוד לזהר בזה, ובפרט לבני תורה ות"ח, שאנשים רואים אותם ולומדים מהם להקל בזה, שח"ו לא יקלו ראש בעצמם להקל בזה. ובפרט בימי עשיית הקדושים שמובא בפוסקים שראוי להחמיר בהם גם בדברים שמוותרים מעיקר הדין, כמובא בשו"ע (סימן תר"ג ס"א), שודאי שצריך לזהר בזה מאוד. ולפום צערא אגרא.

ומי שקשה לו להתענות בנסיעה, יראה לסדר לעצמו הנסיעה שלא ביום התענית, ויטוס רק לאחר מכן לארץ ישראל. ולזהיר ולנזהר שלומים תן כמי נהר אכ"ר. ויה"ר שיתקבלו תפילותינו לרצון לפני אדון הכל, ונזכה לשנה טובה ומבורכת ולגמר חתימה טובה. ■

ניתן לשמוע את הפינה היומית 'ד' אמות של הלכה" מאת הרב שליט"א בכל יום בשעה 7:00 בבוקר בקו 'אגודלך'

בהיות ומצוי הדבר באומן, שעושים קידושים באולמות הגדולים בימי ר"ה הקדושים, וחלק מציבור המתפללים לפעמים יוצאים לעשות קידוש באמצע התפילה קודם התקיעות, רצינו לברר הלכה זו.

מצינו בפוסקים שאסור לאכול קודם התקיעות (תוספתא. הובאה במג"א בסימן תרצ"ב, ונפסק במשנ"ב שם ס"ק ט"ו). אמנם כל האיסור הוא לאכול יותר מכביצה פת או מזונות, אבל פחות מכן מותר. כמו כן, כל האיסור הוא באכילת פת או מזונות וכנ"ל, אבל כשאוכל פירות או ירקות יכול לאכול כמה שירצה (עיין ב"אור לציון" ח"ד, פרק ד' תשובה ד', עמוד מ'. וילקוט יוסף מועדים עמוד נ"ב).

ולמעשה, מי שיכול שלא לאכול קודם התקיעות כלל, בודאי שעדיף לנהוג כן. אבל מי שחלש ליבו וצריך לאכול משהו קודם התקיעות, ובפרט אם הדבר יועיל לו לכוון יותר בתקיעות ובתפילת מוסף, מן הראוי שיזהר לאכול מזונות עד כביצה ולא יותר, ושאר אכילתו תהיה משאר מיני מגדים או פירות וכו', שמהם יוכל לאכול כמה שירצה. ודבר זה קשה מאוד לזהר בו, לצמצם עצמו שלא יאכל יותר מכביצה מזונות, דמצוי שנגררים מאכילה לאכילה וכו', כנודע.

ואמנם הפוסקים דנו בזה באריכות על מנהג הישיבות הקדושות אשר נהגו לעשות קידוש קודם התקיעות, וניסו ליישב מנהגם בזה בכל מיני אופנים [או משום שבימי הדין אין חשש שלא ישמע שופר, מאימת הדין. וכשם שמצינו שהתירו לקרות לאור הנר ביוה"כ ולא חששו שמא יטה, מאימת הדין (שו"ת התעוררות תשובה ח"א סימן רכ"ה). או מטעם דכשנעשה הקידוש ברבים, רבים מדכרי אהדדי (עיין בשו"ת צ"ץ אליעזר ח"ו סימן ז'). או מטעם שהאחראי על המקום סוגר את המקום בסיום הקידוש וכו'. עיין בפסק"ת סימן תקפ"ה ובמשנה אחרונה (שם) שהביאו את כל היישובים למנהג זה]. מ"מ הרבה מהפוסקים כתבו דכל זה רק ליישב מנהג הנהוגים כן, אמנם לכתחילה לכל הדעות אין ראוי לעשות כן, וראוי לזהר שלא להיכנס לשאלה זו ולא לעשות כלל קידוש קודם התקיעות. וכן מובא בשם הגריש"א (קובץ תשובות ח"ג סימן פ"ט) שאין ראוי כלל לאכול קודם התקיעות, אלא לצורך חולה או לצורך גדול, ע"ש.

הליכות ומנהגים לימי ר"ה

◆ חצות ◆

החכם עינו בראשו לומר בימים אלו תיקון חצות, ובפרט שכבר ערים לאמירת סליחות וכמבואר בפוסקים שתיקון חצות קודם לאמירת סליחות.

◆ אמירת וידוי ◆

אע"פ שבער"ה לא או' תחנון בשחרית כמו שפסק השו"ע (סי' תקפ"א ס"ג), עכ"פ במנחה של יום שלפני ער"ה או' תחנון (ועיי' בה"ח סקע"ד), וכן בליל ער"ה אומרים תיקון רחל זולתי אם חל כבר המולד (כה"ח שם)

יש לציין שהשנה ר"ה תשפ"ה יחול המולד בליל א' דר"ה ובער"ה יש לומר תיקון רחל.

אם התחילו בסליחות בער"ה קודם עלוה"ש אומרים את הוידוי אף אחרי עלוה"ש (מג"א וכה"ח), ואם התחילו אחר עלוה"ש קודם הנה"ח משמע מהחזו"ע (עמ' מו) דיכולים לומר אם הוא קו' הנה"ח [דלענין תפילה אינו יום (לכתחילה)].

◆ התרת נדרים ◆

נהגו לעשות התרת נדרים בער"ה, כי מי שהוא בנידוי אין תפילתו מתקבלת, והאשה תעשה את בעלה שליח (ורק הוא יכול להיות שלוחה), ואחרי שגומר הבעל לומר את הנוסח יוסיף "וכן לאשתי כן" והמשיבים או' "הכל מותרים לכם" (יבי"א ח"ב סי' ל').

◆ תענית בער"ה ◆

נהגו לצום והטעם שיכנס לעשיית ור"ה בהכנעה ובשיברון לב (בא"ח), ובטור כתב עוד טעם שביום זה נמחלים שליש מהעונות, ויש בזה כמה מנהגים עד מתי לצום, הנה"ח (סק"ג) והאורל"צ כתבו דיתענו יום שלם עד צאה"כ [ויקבלו התענית מבעוד יום אם אין מנהג קבוע להתענות משא"כ אם נוהגים כן תמיד], למעשה רבו הפו' האחרונים שכתבו דאי"צ להתענות אלא עד חצות היום וכן נהגו אנ"ש, ומי שנהג כך יש לתת צדקה לפדיון התענית (סי' תקס"ח ס"ג).

◆ אכילה קודם עלוה"ש ◆

אף שע"פ הפשט מותר באופן שיתנה קודם שהולך לישון כמו' בשו"ע (סי' פ"ט ס"ג), אך מ"מ לדעת הזוהר הק' והמקובלים (הובא במשנ"ב שם ס"ק כ"ח ובבא"ח וכה"ח) דיש איסור לאכול אחר הקימה מהשינה אף קודם עלוה"ש, אך כל זה לגבי אוכל אך בשתיית קפה ותה יש להקל באופן שמתנה קודם השינה (ויש לציין דלאשכנזים מותר לשתות אפי' ללא תנאי).

ומי שידוע דיכול לצום רק אם יאכל קו' עלוה"ש כתב האורל"צ דעדיף שיאכל באופן זה כדי שיוכל להתענות, אך בחזו"ע (עמ' נ' בהערות) כתב דעדיף שלא יתענה ויעשה התרה על קבלתו, ולמעשה נראה דוודאי אם יוכל לצום עד חצות היום גם בלי לאכול קו' עלוה"ש ודאי שיעשה כך כיון דכבר פשט המנהג להתענות לכתחילה עד חצות היום.

מי שנהג להתענות בער"ה [ג"פ או פ"א על דעת להתענות תמיד], אפי' רק עד חצות, וקשה לו לצום בשנה זו נחלקו הפו' האם צריך התרה, הש"ך ביו"ד (סי' רי"ד) מחמיר בזה וכ"פ הבא"ח, אך המג"א (סי' תקפ"א ס"ק י"ב) והדג"מ מקילים וכ"פ הכה"ח והיבי"א דא"צ התרה.

◆ ללכת לקברות בער"ה ◆

כת' הרמ"א נוהגים ללכת בער"ה לקברים ולהרבות שם בתחינות, והוסיף הבא"ח (נצבים ב') שלא ישם מגמתו נגד המתים אלא יתפלל להשי"ת שיתן רחמים בזכותם, ויוכל להשתטח על קבר הצדיק ויאמר הריני מבקש מנפש הצדק הקבור כאן שיתפלל עלי לפני הקב"ה.. (וכ"כ הא"ר וחי"א ומשנ"ב), מ"מ מצאנו בפו' וכן מבו' בזוהר הק' שאפשר לבקש מהצדיק שימליץ טוב עלינו בשמים (עיין פרמ"ג א"א ס"ק ט"ז וכ"מ בזוהר הק' אחרי מות ד' ע"א ועיין עוד בשו"ת מנח"א ח"א סי' ס"ח באורך) וכמו' בליקו"ת ובפרט בתפילה לל"ג בעומר "עורה למה תישן, קומה בעזרתנו" וכו' עיי"ש.

◆ תספורת בער"ה ◆

כתב השו"ע נהגו להסתפר בער"ה, וללבוש בגדים נקיים להראות שאנו בטוחים בחסדי השי"ת שיוציא

לאור משפטנו לשלום, וכתב הבא"ח דטוב להסתפר קודם חצות היום כדעת האריז"ל [נחלקו האחרונים בדעת הארי"ה האם כוונתו כדי לא לעורר הדינים (חסד לאברהם והגר"ח פלאגי והבא"ח וכ"כ החיד"א מורה באצבע סי' קל"ה), אך יש שהבינו מהמג"א (סי' רנ"א סק"ה) דהאריז"ל נהג כך רק משום שאסור להסתפר לפני תפילת מנחה], ויש מתירים להסתפר אף אחרי חצות (הגרע"י) אך ישתדל קודם זמן מנחה קטנה.

בעת שמסתפר יכוון: א. להעביר כוחות הדינים ב. לקיים מצוות "לא תקפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך". ביומו תתן שכרו (כשמשלם לספר) ד. לכבוד יו"ט (כה"ח).

ובאורל"צ (עמ' לג בהערות) כתב דאף יום לפני ער"ה אפשר להסתפר לכבוד ר"ה.

◆ עירוב תבשילין ◆

יש לעשות עירוב תבשילין כדי שנוכל לבלש ביום ב' דר"ה לכבוד שב"ק ולהדליק נרות שבת.

◆ מקווה ◆

כתב השו"ע יש נוהגים לטבול בער"ה ובבא"ח כתב לטבול ה' טבילות ויכון א. טהרה ב. לתיקון הכעס ג. להמתיק הגבורות בחסדים ד. לפשוט מעליו בגדי חול ותכלה שנה וקללותיה ה. לקבל הארת קדושת יום הזכרון ותחל שנה וברכותיה, ואם הוא אנוס ישפוך ט' קבין על גופו (בין 12 ל 13 ליטר) וא"צ לזה כח גברא (עיין יבי"א חלק ט' סימן פ"ח אות ג'), ואם גם את זה אינו יכול לעשות יעשה נטילות כסדר המו' בבעש"ט על התורה (יתרו כ') ובבא"ח (נצבים).

יש לטבול בערב יו"ט משעה לפני חצות דמאז מתחיל הארת יו"ט (כה"ח אורל"צ).

מצאנו בפוסקים (בא"ח כה"ח משנ"ב) שבטבילת ער"ה ויו"כ יש להקפיד בטבילה על דברים החוצצים, אפי' שכל השנה קימ"ל שאי"צ להזהר בכך (עיין ביאור הלכה סו"ס פ"ח).

ליקט וסידר:

הר"ר משה יעקב
רז שליט"א ראש
חבורה ב'אגדלך'
בעיה"ק צפת

♦ פדיון בער"ה ♦

בער"ה ראוי ליתן פדיון (שיחות הר"ן רי"ד) ועיקר הפדיון הוא ביום (ס' המידות) ופדיון הוא המתקת הדינים והוא מושיע מכל הצרות כי עיקר הרפואה הוא ע"י פדיון דווקא כי ורפא ירפא מס' פדיון נפש (ליקו"מ תנינא ג' וע"ע בתורה ק"פ) וכ' הרמ"א דנותנים צדקה לעניים בער"ה, וברמב"ם כתב להרבות בצדקה בכל עשיית (ה' תשובה פ"ג), ובפר"ח כתב "נוהג אני לשלוח מנות לעניים בער"ה כמ"ש אכלו משמנים... ושלחו מנות.

♦ סגולה לפרנסה ♦

סגולה לפרנסה לכל השנה שיקנה בער"ה סכין חדש וישחיונו ע"ד חותך חיים לכל חי (סגולות ישראל בשם הרה"ק מזידיטשוב) והחזנה מלובלין נהג לחלק סכין למקורביו ויש להעיר דאיתא בבעש"ט (עה"ת ראה) ובשיחות הר"ן דאין נותנים סכין במתנה.

♦ תפילה אחרונה ♦

יש להשתדל להתפלל בכוונה יתרה בער"ה ויועיל לתיקון תפילות כל השנה וביותר בתפילת המנחה שהיא התפילה האחרונה של השנה (מט"א ובא"ח).

♦ הדלקת נרות ♦

בהדלקת נרות יש נוהגים לברך שהחיינו, ויש נוהגים לצאת יד"ח בשהחיינו שבקידוש, איש המדליק נרות לכו"ע אינו מברך שהחיינו שהרי הוא מברך בקידוש. ויש לזכור להדליק נר נשמה להעביר ממנו אש להדלקת נרות ביום ב' דר"ה ונרות שבת.

♦ פיוט 'אחות קטנה' ♦

נכון לומר את הפיוט אחות קטנה לפני השקיעה כדי שלא יאמר בר"ה תכלה שנה וקלותיה אבל מה שאומרים תחל שנה וברכותיה אדרבה טוב לאומרו אחר השקיעה (אורל"צ).

♦ הנהגות לר"ה ♦

בר"ה צריכים להיות חכם לחשוב מחשבות טובות שיטיב השי"ת עמנו, וצריכים להיות שמח בר"ה, גם צריכים לבכות בר"ה, וביום הראשון ממעטים

בדיבור, ואדם גדול צריך לדקדק בזה ביותר (שיחות הר"ן כ"א).

♦ 'שהחיינו' בקידוש ♦

בליל א' דר"ה יש לברך שהחיינו בקידוש ואם היו לפניו פירות חדשים נפטרו בברכת שהחיינו ונכון לכסותן אם אינו רוצה לפטורן, אך החכם עינו בראשו לשמור פירות חדשים לליל ב' דר"ה לברך עליהם שהחיינו בקידוש וכמ"ש בשו"ע (סי' ת"ר ס"ב) אך אף אם אין לו פרי חדש יש לברך שהחיינו ליל ב' דר"ה.

♦ רבש בר"ה ♦

כתב הכה"ח (סי' תקפ"ג סק"ד) דמנהג האשכנזים לטבול את פרוסת הלחם בדבש, ועתה הוא ג"כ מנהג הספרדים אך קודם יטביל במלח (להמתיק הדינים) ואח"כ יטביל בדבש או סוכר, וכן יעשה בכל סעודות ר"ה, אך דעת הבא"ח להטביל בסוכר גם הפת וגם התפוח דווקא כי דבש מרמו לגבורה ע"ש, אך מנהג העולם אינו כן (ויש מתחסדים לעשות כן עד שמ"ת).

♦ סימנא טבא ♦

נהגו לאכול בליל ר"ה סימנים ואוי עליהם יהי רצון לסימנא טבא ועדיף לאוכלם אחרי המוציא כדי שלא להיכנס בספק על ברכה אחרונה (חזו"ע) ואוי את היה"ר אחר האכילה ולא בין הברכה לאכילה שלא יהיה הפסק, כתב החיד"א דיש לעשות את הסימנים גם בליל ב' דר"ה (וכן נהג מרן הגרע"י זצ"ל) ובבא"ח כתב דביתם נהגו לעשות הסימנים גם בסעודות היום דר"ה (נצבים ד').

וכתב הכה"ח (סק"ו) דאם אינו יכול לאכול הסימנים מכל סיבה שהיא יכול להסתכל עליהם ולוי את היה"ר, ואף אם אין לו את המאכל יכול לומר את היה"ר רצון" אף בהזכרת השם דא"ז אלא בקשת רחמים.

♦ מאכלים שנמנעים לאכול ♦

כתבו החיד"א והבא"ח דיש להזהר בר"ה שלא לאכול דברים ופירות חמוצים אך הלימון בסלט

שהוא בא להטעים אין לחשוש (ערוה"ש), לגבי ענבים הגר"א לא היה אוכל כלל ע"פ הזוהר הק', דעץ הדעת היה ענבים, אך הכה"ח (סקכ"א) כתב דדוקא שחורות לא לאכול ע"ש, ודברים חריפים יש שכתבו להתיר, אך בחזו"ע כתב להימנע ובילקו"י (החדש) הביא מקור לדבריו (מספ"ק מאור ושמש ע"ש), אך לאחרים ששאלו אותו אמר שאם רגיל ומתענג באכילתם יכול לאוכלם ויכון שהיה לו שנה של חריפות בתורה (מעין אומר ח"ג עמ' רכ"ד).

וצריך לזכור דכל ענין הסימנים אינו מעיקר הדין אלא מנהג טוב ויזהר שלא להגיע לכעס וקפידה ביום זה.

כתב הרמ"א דהמנהג לאכול בשר שמן וכל מני מתיקה (בליל ר"ה), ובאמת יש לדון אי הוי יו"ט, ונפק"מ במצוות שמחת יו"ט בבשר ויין ולקנות תכשיטים לב"ב, והכריעו האחרונים דר"ה הוא ככל יו"ט (בכה"ח סי' תקצ"ז סק"א והמשנ"ב שם סק"א וביבי"א ח"י סי' מ"ג ועיין ביוסף אומץ סי' תקפ"ו דצריך לומר בברכת המזון הרחמן הוא ינחילנו יום שכולו טוב).

לענין אכילת דגים בר"ה יש מנהגים לכאן ולכאן, ובחזו"ע כתב דאדרבה יש בזה סימן לעינא פקחא, ואוי יה"ר שגפרה ונרבה כדגים.

♦ משניות ♦

נהגו לומר בסעודות של ב' לילות דראש השנה משניות מס' ראש השנה (אריז"ל).

♦ שינה בר"ה ♦

כתב בשעה"כ דאין לישון ביום ר"ה, וכ"כ הרמ"א (תקפ"ג ס"ב), ובבא"ח כתב דלכן צריך להיזהר שיקיץ משנתו קודם עלות השחר, אך אם יש לו כאב הראש, או שאר מיחוש שמוכרח לישון ביום, יתאפק וישן אחר חצות היום, וכן הזהיר בזה המשנ"ב ומצאנו כמה טעמים לקום קודם עלוה"ש א. בגמ' שהקב"ה דן את האדם בג' שעות הראשונות של היום (ע"ז ד:). ב. לחבר את היום והלילה בעבודת ה' (מג"א סי' א') ג. במשנ"ב הביא בשם הירושלמי "מאן דדמיך בריש שתא דמיך מזליה" וכן יש עוד טעם ע"פ הסוד,

לחוי ולא לקולא ונפרט כמה דוגמאות בקצרה די ש להזהר בזה

אסור לבשל או לאפות ביום ראשון דר"ה לצורך יום ב' א"כ מבשל בכמות גדולה [אף אם מכוון שישאר לו ליום ב', אל לא יאמר כן בפירוש].

וכן אסור לחמם אוכל לפני השקיעה של יו"ט א' אך לאחר השקיעה יש להתיר במקום הצורך [מדין שבות בביה"מ במקום מצווה] אולם בתבשיל שרובו רוטב יש להחמיר כיון דאז יש ספק דאז' דמבשל שלא לצורך היום.

בחזו"ע (שבת ח"ב עמ' תמ"ז) התיר להפשיר שתיה ותבשילים גם סמוך לשקיעה של יום א' דר"ה כיון שאינו עושה בזה שום פעולה חיובית של הכנה אלא הסרת מונע עיי"ש [ולפ"ז יהיה מותר להוציא ג"כ מוצרים לא מבושלים מהמקפא מיו"ט א' ליו"ט ב'], אך יש פוסקים שכתבו כמה תנאים להוציא אוכל מהמקפא ביו"ט א' (עיי' משנ"ב סי' תרס"ז סק"ה וסי' רנ"ד סקמ"ג), ועל כל פנים להכניס שתיה למקפא יש יותר להחמיר בזה כיון שעושה הכנה חיובית אלא א"כ יעשה זאת כמה שעות לפני השקיעה.

כשמתקלח ביו"ט א' לא יאמר בפירוש שזה לכבוד יום ב',

דברים שנהנה מהם גם ביו"ט ראשון מותרים, כגו' לפנות השולחן ולנקות הבית אך יש להזהר בזה שלא לעשות כן לפני השקיעה ממש, משא"כ מיו"ט לשבת שמוותר בכל זה שהרי עשה עירוב תבשילין.

♦ ערבית ליל ב' דר"ה ♦

אסור להתפלל ערבית של ליל ב' דר"ה קודם השקיעה, כיון דקדושת יו"ט ראשון גדולה מיו"ט שני (כעין סי' רצ"ג סי"ג עיי"ש).

♦ עשרת ימי תשובה ♦

ראוי ללמוד את דברי הרמב"ם בהל' תשובה כדי שיכנס לימים אלו בהכנה הראויה.

כתב בשעה"כ דשבעת הימים שבין ר"ה ליוה"כ הם כנגד שבעת ימי השבוע ובכל יום ויום יעשה תשובה כפי כוחו ויכוון לכפר בזה את כל מה שחטא באותה שנה כנגד אותו יום, למשל ביום א' יכוון לתקן כל מה שפגם בימי א' של אותה שנה וכן עזה"ד, והוסיף לפי זה מרן החיד"א (בברכ"י סי' תר"ב סק"ב) דצריך מאוד להיזהר בשבת שובה בכל פרטי הדינים שבהלכות שבת שהרי רבים נכשלים בזה בשאר שבתות השנה.

איתא במאמרי פנחס (עמ' קצ"ז אות י"ט) דציוה לתלמידיו להקפיד לומר פרשת המן בכל עשרת ימי תשובה וזה סגולה לפרנסה עיי"ש

יש שאכלו את הסימנים בכל עשיית (כ"כ בלקט יושר בשם תרמה"ד משו' דבג' איתא ריש שתא) ■

♦ קידוש קודם מוסף ♦

מי שקידש קודם מוסף אחר מוסף כשרוצה לאכול צריך לקדש שוב (הבא"ח בראשית י"ח ש"ש והאורל"צ). אך מרן הגרע"י (ביבי"א ח"ה סי' כ"ט) כתב דמעיקר הדין א"צ, אלא דלכתחילה עדיף לעשות שוב קידוש קודם מוסף.

♦ וידוי בין התקיעות ♦

כתב הבא"ח דלדעת האריז"ל יש להתוודות בין תקיעות תשר"ת לתשר"ת ובין תשר"ת לתר"ת, ובחזו"ע כתב דהוי הפסק ומותר רק בהרהור.

♦ תקיעות בר"ה ♦

אסור לדבר בדברים שאינם מעניין התפילה והתקיעות בין הברכות הראשונות של התקיעות עד סוף התקיעות, אך אם דבר אינו חוזר לברך,

לאחר שסיימו לתקוע אסור לתקוע שלא לצורך כלל בר"ה, ורק אם מסופק האם יצא יד"ח מותר לתקוע.

♦ תפילה על הפרנסה ♦

מנהג יפה ע"פ המקובלים לומר בר"ה קודם קדיש בתרא וכן בשחרית קודם עלינו לשבח לדוד מזמור, והוא סגולה על הפרנסה, ואח"כ או' התפילה על הפרנסה כמו' בסידורים, ונהגו לפתוח ההיכל כשאו' מזמור זה וכן נהג מרן הגרע"י בשנותיו האחרונות (ילקו"י החדש), וטוב לומר המזמור והבקשה כל עשי"ת (החיד"א בכף אחת ט"ו).

♦ תהילים בר"ה ♦

נהגו לגמור כל התהילים בר"ה (החיד"א וכה"ח בשם חיי"א), ויש נהגים לומר פעמיים בכל יום דהוא כמניין כפר (אורל"צ), והוסיף הגר"מ מאזוז שליט"א דטוב לומר פעם אחת בכוונה מפעמיים במרוצה וסימנך אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו ודו"ק.

♦ תשליך ♦

ביום א' דר"ה אחר מנחה נהגו לומר את התשליך כמובא בסידורים, ליד מקור מים, ואם קשה לו יכול לאומרו גם כשרואה נהר או הים ממרחק, ואם אין בנמצא נהר או בור יעשו ליד גיגית מים, ועיקר התשליך הוא פסוקי "מי אל כמוך" ויכוון שהם כנגד י"ג מידות וכשאו' ותשליך במצולות וכו' ינער שולי בגדיו (תורה לשמה), ויש שכתבו עפ"י האריז"ל לנער את הציצית (שלי"ה), מי שלא אמר תשלים ביום א' דר"ה יאמר ביום ב' אחר תפילת מוסף, וכתב הבא"ח (לשון חכמים) לומר את סדר התשליך כל ימי עשי"ת.

♦ הכנה מיו"ט ליו"ט ♦

יש לדעת שאסור מדרבנן להכין מיום א' דר"ה ליום ב' דר"ה דמה שהם נחשבים כימא אריכתא הוא

ובשעה"כ הוסיף דכל העניין שלא לישון הוא רק עד חצי היום, וכן נהג האריז"ל עצמו דלאחר חצות שכב על מיטתו לישון, ולכן נראה למעשה דלכתחילה לא ישן כל היום כמו' בפוסקים ומי שקשה לו ינוח אחר חצות (חזו"ע), וכתב באורל"צ דלהיות ער בעלה"ש עדיף מלהיות ער כל היום, ויש להוסיף דביום ב' דר"ה קיל טפי לגבי השינה (כה"ח סקל"א).

וכתה במטה אפרים דיושב בטל גריע טפי מיושן, דעי"ז מתמלא מחשבות רבות (תקמ"ח סק"א).

♦ בכיה בר"ה ♦

כתב בכה"ח (תקפ"ב סק"ס) בשם השעה"כ דהאריז"ל היה בוכה הרבה בתפילות דר"ה אע"פ שהוא יו"ט, ואמר האריז"ל שהאדם הנופלת עליו בכיה בימים אלו הוא הוראה שדנים אותו כעת למעלה, והוסיף הכה"ח דאף דלדעת הגר"א אין לבכות, מנהגו כהאריז"ל וכ"כ החיד"א והגר"ח פלאג"י וכ"כ רביה"ק דבר"ה צריכים לבכות הרבה (שיחות הר"ן סי' כ"א), (וי"א דגם הגר"א לא דיבר אלא כשבוכה מתוך עצבות ואינו סותר להאריז"ל), וכתב הכה"ח הנהגה יפה בשם ראשית חכמה דטוב להעביר את הדמעות על מצחו כי במצח נכתמים העוונות.

ומי שאינו יכול לבכות טוב שיעשה קול של בכי כמ"ש שמע ה' קול בכי (שלי"ה הק' והחיד"א).

♦ תפילת לחש בר"ה ♦

יש נוהגים להגביה קולם בתפילת עמידה בימים נוראים (כמ"ש השו"ע בס' תקפ"ב ס"ט), אך מנהג הספרדים ככל ימות השנה רק להשמיע לאזנם ולא יותר (וכ"פ מרן הגרע"י זצ"ל), ולדעת הזוהר וכ"פ הבא"ח (משפטים א') יש להימנע כלל בכל ימות השנה מלהשמיע לאזניו, כדי שלא יתקנאו החיצונים בתפילתו, אך אם אינו יכול לכוון כך עדיף להשמיע לאזניו כמ"ש בעוד יוסף חי (משפטים ג').

♦ י"ג מידות בר"ה ♦

בפתיחת ההיכל נוהגים לומר י"ג מידות כמ"ש האריז"ל בשעה"כ וכ"פ החיד"א בברכ"י והכה"ח, ויש מפסקים בזה לומר י"ג מידות ביו"ט, וכן כתב מרן הגרע"י (ביבי"א ח"ה סי' ז' וח"ט סי' ק"ח בהערות) והגר"מ מאזוז דשב ואל תעשה עדיף, וכל אחד יעשה כמנהגו וחלילה לעורר מחלוקת בעבור זה.

♦ עליה לתורה ♦

ראוי לכל אדם שיהיה לו עליה בימים נוראים, ואף במקומות שמוכרים המצווה בדמים יקרים, ואדרבה יש לו עילוי יותר במצווה הבאה בדמים (כה"ח).

♦ אכילה קודם התקיעות ♦

ראה מה שהאריך לברר כל פרטי הדינים בזה הרה"ג ר' דניאל לוי שליט"א במדור לב ההלכה

זה אחייתי: רבינו כאן!

A.ANSHIN

לא משנה
איך אתה נראה
ובאיזה סגנון
אתה הולך

סמארטפון
אצל הצדיק?
לא בא
בהשבון!

אומרים **לא** לסמארטפון בציון!

חזיר הנח וחוד | קיבוץ ר"ה תשפ"ה | #07

בשורה משמחת!

בהתרגשות גדולה הגנו להודיע על פתיחת הפרויקט המיוחד – 'מבחנים בספרי רבינו' המיועדים לבחורי הישיבות הקדושות, עם מתן שכרה בצידה.

המבחנים, יערכו מידי שבוע ביום ראשון, וניתן יהיה לעשותם במערכת נדרים פלוס, בתוך קופת "אגדלך", קטגוריית מבחנים בספרי רביז"ל, במשך ימות השבוע עד למוצ"ש.

במהלך החודשים הקרובים, ייערכו המבחנים על הספר הקדוש "שיחות הר"ן". המבחן יהיה בעז"ה קל ופשוט בסגנון אמריקאי.

בחור יקר, בן עליה! נצל את ההזדמנות המיוחדת וקנה לך בקיאות בעצותיו הקדושות של רבינו נחמן מברסלב זיע"א.

בְּהַבְיָבוֹתָא

לאשת החייל

ההכתרה

אחרי שנה איך בחייו
לאלף אותך באהבה, רוסה הצאן

זה הרוסה הנאמן
שבא לבאן בסוף הזמן
לצאת, לקבול ולהשיט
והוא מביא איתו סימן
יין הושרי יין
שוב לא טעונו העולם, והחושית

***

עבור כולם תשובה עושה
את השאלות עליו עשה
נפשו מוסר על הרחוקים והקנים.
זה דור רצין עמוס חולין
זה דור של יהודים חולין
"איני צריך מכת רק אל ולבנים"

קול שופר נשמה מרעים
והם בכל הרקיעים
האם יגבר הדין או את האלוה
ואל מתוך ההסתרה
בוקע אור של הכתרה
מאומן באה ועולה שירה גדולה

כן, אל מתוך ההסתרה
בוקע אור ההכתרה
"המאק" היושה על כיסא רט.
כי הצדיק עם אנשיו
המתקן את הכל עכשיו
שנה טובה!
ניצח האוב את כל הרע

כתובה: א'ה' ת.ה

מאחורי מה שרואים
למסלה בין הרקיעים
מעבר לבראוד עולם אמת קיים
כל הסודות הנסתרים
המשמעות של המקרים
ראשית בריאה וקל הזמן ידוע שם

וכאן על פני האדמה
נבטלת לה הנשמה
בין האובים והרעים טלש הקרב
ידו של מי על עיונה
ומה יהיה על השכינה
טלש אדם בין רצונו למעשו

והכוחות נאבקים
מי ייפול ומי יקום -
מלכות של קודש מעבר
ויהודי האום כולו
עומד והעולם מולו
נראה, שאין סיכוי ואי אפשר

***

בהיכל מתולץ גוועים
את הקרבות מתכענים
לאוי ידוע שם: הניצחון קרוב
אם את רבו העניים
ההנבחה הסתר פנים
איווארד אין שום יאוש, מעל זה אם כן אוב

בכוח של צדיק אמת
יקלף אם יהודי שמת
מהתורה, מהקדושה, מהרצון
והוא יחיה שוב את חייו

כאתל סוסר
מלכא,
מזכיס
מלכא

"לא לא, בסיפור התשלולת ארוך ועקבי, מתחת ארזא, מצאנו רבי גדול
ונשאל" || "בהתחלה הסביבה הרימה גבה בפלאה, גם אני כאישה לא
למרי הבנתי את הקאם, המושלים היו חדשים מדי אבל הרגשתי שלמות כל
ההסתעפות - מהו אוב קורה איתנו" || שלושים מערים שונות, עוברות
תהליך רפה: הן גדלות בבית תורני ושורשי, נישאות לבחורים מצוינים מהישיבות
הנחשבות ביותר בצבור הספרדי, הן מקימות בתים לתפארת, החיים צורמים
כראי ופתאום רבי נחמן נכנס לתמונה ולוקח אותם למסע עמוק ומלא לא הנפש
שלהן עצמן || חיים טובים באמת

וא נ-ו-ס-ע! כן! זהו, זה קורה!

שנה שלימה של רצונות וכיסופים, מחשבות, התלבטויות, כן, לא, שחור ולבן, די!

זהו, הוא קנה כרטיס, ימריא בליל ערב ר"ה ויחזור מיד בצאת החג. השנה הוא יהיה אצל רבינו.

אתן שואלות מה ההתרגשות? על מה הדיבור בכלל? ברור שר"ה זה אומן!

אז זהו זהו שלא.

ה"הוא" המדובר, אינו נחמן בוזגלו השכן עם הפאות הארוכות מהקומה למעלה, וגם לא אביתר הברסלב'ר המחויך מאוזן לאוזן, זה שעושה הסעה להתבודדות כל ערב הלוך וחזור.

ה"הוא" דנן זה בעלי!! כן, שותפי וחלקי בחיים יעקר מקירות ביתנו וממני למשך שבוע שלם. ולאן? לאומן הרחוקה. הוי כמה שאומן רחוקה, לא רק מבחינה גאוגרפית אלא בעיקר מהפן ההשקפתי.

הנסיעה הזו מופלאה היא. תשאלו את אמא שלי או את חמותי ותבינו עד כמה...

או אולי עדיף שלא, זה נושא רגיש מידי...

ובכן, נעים להכיר, זאת אני אשה בתחילת חייה, מלאה וגדושה בחינוך טוב ואיכותי מבית היוצר של הסמינר הספרדי על הקו הליטאי, בעלי משיבה באותו הסגנון, ואם ישמעו שם שיצא להם ברסלב'ר מתחת לידיים הם יקימו על כך ועדת חקירה מיוחדת, עם דגש על הפקת לקחים.

לקראת ימי ראש השנה הקרבים ובאים, התכנסנו לפאנל מרתק יחד עם שלוש נשים יקרות ומסורות, שלושתן מבית ספרדי שורשי ואיכותי, כאשר המכנה המשותף ביניהן הוא - התקרבותו של ראש המשפחה לאורו של רבי נחמן מברסלב זיע"א. התקרבות כזו שהביאה בכנפיה תדהמה והלם סביבתי, התמודדות מורכבת ומרתקת מול משפחה ומכרים, עד מציאת האיזון הנכון בין חיים אחרים מלאים טוב ושמחה לבין שימור התא המשפחתי כמתכונתו ללא שינויים דרסטיים והרי גורל.

את השאלות הנוקבות הצבנו בפני גברת ר' מעמנואל, אמא לעשרה ילדים, סבתא ותיקה ל-בלעה"ר נכדים, ולנינה אחת.

גברת ח' מביתר עילית, אמא לנשואים וגם לקטנטנים, יחד עם הצעירה שבחבורה, גברת ד' שהסיפור שלה עדיין בשיאו ומפאת רגישות העניין אינה מזדהה בשום פנים ואופן.

השיח היה מרתק ומפעים. סיפורי אימה ופחד לצד שמחה פנימית ועמוקה בגודל הזכות, צעידה ארוכה

יש למה מיני חיים, אבל היום חייתי חיים אנשים (חיי אלוהר"ן ח')

התקרבותו לרבי נחמן. מה גם שבאותן שנים - 'אומן' הייתה סגורה ומסוגרת מאחורי מסך הברזל, כך שהאפשרות לנסוע לשם לא היתה רלוונטית כלל.

היינו נשואים שלוש שנים כאשר נבנתה העיר עמנואל בשומרון. זאת הייתה בשורה גדולה עבור משפחות צעירות רבות ובתוך שנה מצאנו את עצמנו בדירה ענקית משלנו במרכז היישוב החרדי בשומרון.

ה'כולל' אליו התקבל בעלי, היה לא אחר מאשר "כולל ברסלב". שם היתה חבורה נכבדה של חסידי ברסלב בראשות הרב נתן ליברמנטש שליט"א, והם כבר דאגו לקרב אותו סופית...

גברת ח' מביתר עילית: בעלי היה בחור "מבקש", כל הזמן חיפש משמעות נוספת לחיים. חיפש פה, גישש שם, הוא כמה לצדיק אמיתי שייתן לו כוחות מוכחים להתמודד מול תחלואות היצר הרע. לאחר שהסתובב בהרבה מקומות - גילה את דרכו של רבי נחמן מברסלב והחל ללמוד בשקיקה את הספרים, כך בעצם התקרב בעלי לברסלב כבר בהיותו בחור בישיבה מפורסמת.

במהלך הפגישות לפני האירוסין, הוא לא גילה לי על כך דבר וחצי דבר.

מבחינתי הוא בא ממשפחה ספרדית חזקה ואוטנטית, הכרתי את המשפחה שלו וידעתי שאין להם 'חלילה' קשר לחסידות ברסלב, ובכל זאת, משום מה החלטתי לשאול אותו במהלך הפגישה: "סליחה שאני שואלת, אבל אולי פעם יצא לך לנסוע לאומן?" בעלי לעתיד נלחץ מאוד מהשאלה. הוא לא ידע מאיפה זה בא לי. התשובה שבאה בעקבות שאלתי הייתה מגומגמת, משהו כמו: "האמת היא שפעם אחת נסעתי לאומן, אבל זה לא אומר שגם אחרי החתונה אסע. הכל לפי העניין". במילים הללו הוא בעצם ביקש להרגיע אותי.

גברת ד': בעלי למד עד לפני שנים ספורות באחת מהישיבות הספרדיות החשובות בדרום הארץ. היה לו חבר בישיבה שהתקרב לברסלב ואף סחף אחריו קבוצה שלימה של בחורים לדרכו הייחודית של רבי נחמן. החבר ההוא היה עם אמביציה גבוהה ולב ענק וגדול. בחורים מכל הישיבה היו מגיעים להתייעץ איתו ולקבל חיזוק בכל משעולי החיים. הוא מצידו היה מפנה את כולם לכתובת אחת ויחידה: ספרי ברסלב. גם בעלי הסתקרן מהקבוצה השמחה הזו שכללה בתוכה גם בחורים מבחירי הישיבה. הוא הגיע פעם לשיעור מאורגן שהתקיים

”
יום אחת
מצאתי
פוקס
תפילות
בעלי. היו
כתובות
עם האון
תפילות
הכתב צפוף
ומסוּר.
אמת
ראיתי
בקה
מוזרת על
עצמה כמה
פעמים:
”הי תעזור
נתי
תבא עם
היא חסידת
ברסלב
”

בדרך מלאה מהמורות לצד עקשנות רבה וברורה בצדקת היעד. אולם מעל הכל, הייתה שם, בשיחה המיוחדת הזו, הרגשה נעלה וזכה של נשמות שנגעו באור. נשים שכבר טעמו אחת ולתמיד מה הם חיים טובים באמת. אותן כבר לא יוכל העולם להטעות יותר.

ניתן היה להעביר חוויות במשך שעות רבות, אולם השתדלנו להתמקד בשאלות הבערות באמת, ולכן הנחנו על השולחן - כבר בהתחלה - את השאלה הישירה והנוקבת:

ספרי אע איך ומתי בעלך התקרב לברסלב?

גברת ר. מעמנואל: בעלי הוא ירושלמי שורשי, נולד בשכונת 'בית ישראל' שם גדל עם כל החכמים והצדיקים שפיארו את ה'מזרח' של יהדות המזרח בדור הקודם. חמי הכניס את ילדיו לתלמוד תורה "עץ חיים", ומשכך כאשר בעלי גדל והגיע לגיל העשרה, נכנס ללמוד בישיבה חסידית בירושלים. בישיבה שמר בעלי על כל המנהגים וההלכות של בני עדות המזרח וצוות הישיבה כיבדו זאת מאוד. בשנים אלו בעלי התקרב מאוד לחכם יעקב מוצפי זצ"ל, ואף למד והתפלל פעמים רבות בבית הכנסת "שמש צדקה" יחד עם אביו. כמו כן הסתובב רבות אצל רבי יהודה צדקה וחכמים נוספים.

במהלך שנות לימודיו בישיבה, החל להיחשף אט אט לאורו הנעלם של רבי נחמן. שני חבריו למדו בסתר ספרי ברסלב, והוא שראה בהם חברים יראים ועובדי ה', הצטרף אליהם ללימוד המשותף וכך החל אף הוא להגות בספרי ברסלב ולקיים את עצת ההתבודדות.

בבית בו גדל מעולם לא דיברו נגד ברסלב, חמי החדיר בילדיו אמונה פשוטה בכל צדיקי הדורות, ואף למד בעצמו ליקוטי מוהר"ן מפעם לפעם. למרות כל זאת, היות וברסלב באותם שנים הייתה כל כך רחוקה ומנוכרת, העדיף בעלי שלא לספר על מעשיו לאיש, גם לא לאביו.

כאשר התארסנו, ידעתי שמדובר בבחור ספרדי 'רגיל' ממוצא פרסי וכלל לא חלמתי על

בסמיכות לשיבה, הציץ ו'נפגע'. מיני אז החל להתעניין יותר ויותר בתורתו של רבי נחמן ושתה בצמא את ספריו.

*ומה היתה התאווה הראשונה שלך,
כאשר הכנת שבטלך מילא ענין le emm se
המרוחני se רבי נחמן?*

גברת ר' מעמנואל: "נחרדתי ברמה לא רגילה. כאשר נפל לי האסימון והבנתי שזה רציני, קיבלתי לחץ ופחד גדול. ההיכרות שלי עם חסידות ברסלב לא היתה מרנינה כלל, בשכונה בה גדלתי - הכרתי בעיקר משוגעים ומוזרים שקוראים לעצמם ברסלבים, כך שהייתה לי סטיגמה גרועה מאוד כלפי אותם אנשים.

כשהבנתי שגם בעלי נמשך לזרם הזה, נעמדתי דרוכה להבין אלו שינויים דרמטיים עתידים להתרחש בחיי.

"לפני שאספר על התגובה" מקדימה **גברת ח' מביתר עילית**, "אקדים ואגלה תחילה מה היתה דעתי האישית על חסידי ברסלב. הייתי 'מתנגדת' לפי כל הקריטריונים ועם כל הניואנסים המחייבים. לא הבנתי מה חסר לנו כספרדים שורשיים ההולכים בתלם? ב"ה יש לנו מספיק רבנים גדולים וקדושים, ומדוע צריך לחפש עוד דמויות נוספות מעבר להרי החושך? מה רע במסורת הספרדית הרגילה, יש לנו הכל ולא חסר לנו כ-ל-ו-ם. על דעות אלו חונכתי ואיתם הגעתי לבנות את ביתי החדש.

היה לי ברור שתוך זמן קצר ארגיע ואנרמל את בעלי היקר מ'השגעונות' שאחזו בו. בתקווה שעבודתי האיתנה תעשה פירות במהרה וחיש קל אוריד אותי מהעניין לגמרי.

לא יתכן הרי, שבעלי יתקשר ויסתובב עם חסידי ברסלב שבעיני היו כמיסיונרים, משוגעים ולא נורמליים...

התחתנו בשעה טובה ומוצלחת, והתחלנו את החיים באושר ובשמחה גדולה.

יום אחד מצאתי פנקס תפילות של בעלי. היו כתובות שם המון תפילות בכתב צפוף ומסודר. לפתע ראיתי בקשה שחוזרת על עצמה כמה פעמים: "ה' תעזור שאשתי תהא גם היא חסידת ברסלב - - -".

בום.

זה היה כבר יותר מידי בשבילי!!

מילא לומד ספרים, נו, שיהיה...

מילא נסע פעם לאומן, כנראה סחבו אותך ושטפו לך את המוח.

אבל עכשיו, מה הוא רוצה ממני?? איך אני, למען ה', קשורה לכל הרעיון המוזר הזה?

במקום להתפעל מהשאיפות המיוחדות של בעלי, שאיפות נדירות שבאו לידי ביטוי בפירוט מרגש על דרגות בעבודת ה' שביקש לזכות להם, מצאתי את עצמי נבוכה ונזעמת. הנוסח של התפילה עליי - הלחץ אותי כל כך. זה היה יותר מדי בשבילי...

בחסדי ה', בהמשך, לאחר תהליך עמוק ופנימי, אני כבר יכולה לגלות לכן שהתפילות שלו אכן לא שבו ריקם... וכפי שאספר בהמשך."

גברת ד' מהנהגת במרץ ומודה באשמה: "גם אני גדלתי במשפחה שמאוד הסתייגה מברסלב.

הרי ה'ברסלבים' הם אנשים מוזרים שמקפצים ברחובות ובעיניי זה היה נורא ואיום לעזוב ככה את האשה ולטוס לראש השנה.

במהלך הפגישות עם בעלי, הוא הכניס בין לבין - מספר דיבורים של רבי נחמן. משפט יפה פה ופתגם שנון שם, כמובן בלי לומר מקור. נהנית מכיוון החשיבה שלו והתפעלתי מהערכים המוצקים שלו. תוך כדי אפילו אמר לי שהוא לומד לפעמים ספרי ברסלב. מיד נדרכתי ושאלתי: "ומה זה אומר?" הוא השיב: "זה לא אומר שום דבר מיוחד. כמו שאני לומד תורה משלל ספרים אני לומד גם את זה."

הוא שתק מעט ואז הוסיף: "בעצם, אם את ממש רוצה לדעת מה זה אומר, אני

איך מסייעים לך?

לעולם חדש. למדתי שמחשבה יוצרת מציאות, וקלטתי ששום דבר לא יכול לשלוט עלי ועל מצבי הרוח שלי אלא הכל תלוי בי, בנקודת המבט שלי ובבחירה החופשית אותה נתן הבורא לכל נברא באשר הוא.

הייתי חוזרת הביתה מולהבת ומשתפת את בעלי בכל התגליות המסעירות, והוא, בישוב הדעת מופלא היה פותח לי ספרים ומראה לי שלכל הרעיונות היפים הללו יש בסיס ומקור מרבינו, אבל עם עומק אחר לגמרי.

ומה שלא קרה בצורה ישירה, נכנס מהדלת האחורית.

לאט לאט נפתח לי הלב, נפתח לי המוח והשכל. פתחתי ספרי רבינו, ומצאתי את מה שהיה לי חסר כל השנים.

ההתנגדות הגדולה פינתה את מקומה לגאולה הפרטית שלי.

התחלתי להתבודד והבנתי שכל ה'התנגדותי' הקדומה שלי, היתה משום שלא הסכמתי להבין מה זה ברסלב באמת, ומה טמון בתוך המילה המפחידה הזו. כי כשזכיתי להבין, קיבלתי דעת נכונה והפוכה לגמרי.

גברת ד': כשהגעתי לשכונה בה אני חיה היום, ראיתי נשים חסידות ברסלב, שנראו סטנדרטיות לגמרי. לא נושכות ובכלל לא מוזרות.

עמדתי נפעמת, זה היה לי חדש ומפתיע.

דוגמא לכך היתה כשעבדתי ב'צהרון' יחד עם גננת נוספת במשך כמה חודשים. יום אחד "צינתק" לגננת קו של 'נשות ברסלב', שאלתי אותה מה הקשר בינה לברסלב? והיא, בחוסר הבנה השיבה לי: "מה זאת אומרת... אני נושמת ברסלב מאז שנולדתי, אבא שלי חסיד ברסלב וגם בעלי" - - - היא לא הצליחה להבין מדוע נותרתי עם פה פעור.

גם בל"ג בעומר התדהמה חזרה על עצמה. הלכנו לסבב הדלקות ובשלב מסוים בעלי 'סחב' אותי להדלקה בחצר בית הכנסת של חסידי ברסלב. ישבו שם נשים נחמדות שהכרתי מהעבודה, שאלתי אותן: "מה אתן עושות כאן, אתם ברסלב?" - והן השיבו: "ברור. לא משהו חדש, כבר שנים שאנחנו עמוק בעניין".

אז כבר ירד לי האסימון באופן סופי. ברסלב אינה חבורת משוגעים אלא אנשים מיוחדים שמבקשים את ה' באופן כל כך פנימי וטהור. בלי יח"צ ובלי צלצולים.

א"כ ה.
מסמנאל:

נ"ה במהלך

השנים

- נ"א

הרוחות

אמרי. אחי

ואחיותי

ראו

שנאנו

יערמאלי

אמרות

ועל אי,

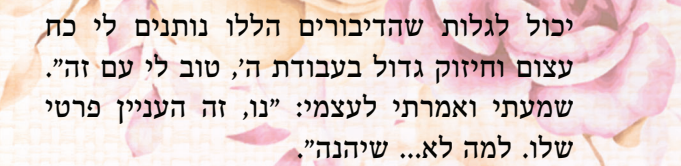
וכאן כל

התחליות -

לא אצלו

קרניים

המצת.

יכול לגלות שהדיבורים הללו נותנים לי כח עצום וחיזוק גדול בעבודת ה', טוב לי עם זה". שמעתי ואמרתי לעצמי: "נו, זה העניין פרטי שלו. למה לא... שיהנה".

אחרי החתונה, בכל פעם שבעלי דיבר דיבורים מרבי נחמן, ראיתי מין ניצוץ חזק בעיניים שלו. זיק של התלהבות מתוך חיבור אמיתי. הרגשתי איך הדיבורים הללו מחיים אותנו יותר מכל לימוד בספר אחר. אך עדיין אמרתי לעצמי: 'הוא בשלו ואני בשלי', זה שהוא נהנה וטוב לו זה לא מחייב אותי. במהלך ההתקרבות הוא החל לצאת להתבודדות מפעם לפעם ותמיד חזר בן אדם אחר, גינוח ורגוע באופן מיוחד. בתקופות של עומס, או ברגעים לחוצים כבר היה לי פתרון קסמים ביד - לשלוח אותו להתבודד. התפעלתי מכך בכל פעם מחדש, פשוט לצאת ולדבר עם ה' על כל מה שמתרחש, על כל מה שמרגיש וקורה. כמה נפלא וטוב.

אבל עדיין, הרגשתי צופה מן הצד. הוא קשור לברסלב. אני לא.

מהי נקודת המפנה שאת יכולה להצביע עליה כה אט את "המקרכת לברסלב"?

גברת ר' מעמנואל: בחסדי ה', ככל שעברו הימים בעמנואל - כך הכרתי עוד נשים נפלאות ומיוחדות שסיפרו לי שגם הם משתייכים לקהילת ברסלב. זה היה לי מוזר כי הן נראו רגילות ואף התלבשו בסגנון מכובד ויפה... שאלתי את עצמי שוב ושוב: איך יתכן שהן נשות חסידי ברסלב, הן הרי נראות נורמליות ממש?

הייתה אירה טובה בקהילה, נשים מיוחדות שחיקו אותי, היו כינוסים ומסיבות, הרצאות ושיחות מהרבנית דבורה קירשבוים תח"י ומעוד נשים יקרות שנתנו לי כח והבנה שברסלב זה לא מה שדמיינתי וחשבתי.

גברת ח' מביתר עילית: במהלך החיים, בין הגלים, המעברים וההתמודדות שהם מזמנים, חיפשתי ללמוד על הנפש שלי. מצאתי את עצמי לומדת קורסים שונים שפתחו לי צוהר

לירושלים השתדלתי להסיח את דעתו של בני הגדול מחוויות הנסיעה אומנה, חששתי שידבר על כך ליד סבא וסבתא... אך שום דבר לא עזר.

רק נכנסנו לבית הוריי - הקטן שכח מכל האזהרות ורץ ישירות לאימי: "סבתא, את יודעת... הייתי במטוס. נסעתי לאומן ביחד עם אבא - - -".

הם היו בהלם גמור, אך מהר מאוד הבינו שבעלי לא נסע לשם בשביל טיול או נופש. הם העריכו את הדביקות במטרה ואת האמונה הפשוטה ולא הכבירו בשאלות וקושיות.

גברת ח' מביתר עילית: בשנה הראשונה לאחר החתונה, ככל שהתקרב ראש השנה והבנתי עד כמה התשוקה שלו גדולה, החלטתי שאני מתעלה מעל עצמי ודעותיי המוצקות ונותנת לבעלי לנסוע כדי לשמח אותו נ-ט-ו. כמובן שלהורים שלי לא סיפרתי דבר, פחדתי מהם פחד אמיתי ומוחשי.

בשביל שתבינו עד כמה היראה שלי הייתה ממשית, הסכיתו לסיפור הבא: בראש השנה עצמו התארחתי בגפי בבית חמי וחמותי שיחיו, כל זה קורה בסה"כ שלושה חודשים אחרי החתונה. לא נעים... אבל לא היתה לי ברירה אחרת. החג עבר על מי מנוחות עד הרגע הזה בו באו אחיינים של בעלי לבקר את הסבא והסבתא ולהתברך בשנה טובה. הם נכנסו ואני ששמעתי את קולותיהם מרחוק - קיבלתי פיק ברכיים. האחיינים הללו מתגוררים בסמיכות גדולה להוריי, אם הם יראו אותי כאן בלי בעלי - המידע הזה יכזב לזלוג החוצה לשכנים - קרי: הורי היקרים, ומי יודע לאן הדברים יתגלגלו ה"י.

ולכן, כדי להסיר כל ספק וְלִבְטַח כראוי את עצמי, נכנסתי מלא קומתי וכבודי מתחת למיטה (!). זה היה אלתור ברגע. שהיתי שם בפחד גדול במשך כעשרים דקות, עד שהסכנה כלומר האחיינים התמימים של בעלי עזבו את הבית...

עד כדי כך חששתי מהתגובה של הוריי. לאחר מכן, במהלך השנים שבאו - הצלחתי לדבר על ליבו של בעלי שלא חייבים לנסוע כל שנה, ואכן כמה שנים הוא לא נסע בזכותי/בגללי לאומן לראש השנה,

המבט השלילי שהיה לי הלך ודעך. שלא אטעה אתכן, התהליך היה ועודנו ארוך, אני לפעמים קוראת עלונים, חיזוקים בספרים, מסיבות וכינוסים של נשות ברסלב, ולפעמים לא. אולם מבחינה חברתית אני כבר יותר שלימה עם עצמי. הגעתי למצב שאני יכולה לומר לשכנה: 'כן, אנחנו קשורים מאוד לברסלב. אנו זוכים ללכת על פי עצותיו הקדושות של רבי נחמן מברסלב'.

תפי אותנו כנסיכה הראשונה של לאומן, הקושי, ההרצאה וכו'.

גברת ר' מעמנואל: כאשר מסך הברזל נפל בשנת התש"ן וסוף סוף שערי הציון באומן נפתחו לאחר שנים רבות, בעלי זכה להגיע לאומן סמוך לחג השבועות יחד עם הבן הגדול שלנו לפני גיל שבע. הטיסות היו יקרות מאוד והפרוצדורה היתה רבה. כל כרטיס עלה 1,200 דולר והיה צריך לדאוג גם לוויזה. כמובן שאת האוכל בישלתי להם מראש, ארזתי והקפאתי הכל קומפלט. שלחתי אותם בלב כבד מלא חששות לדרך לא נודעת, ללא אפשרות תקשורת בכלל.

במהלך הימים בהם בעלי ובני היו באומן, חברה יקרה מהקהילה הזמינה אותי לשהות אצלה, כולל שינה ואוכל עם כל הילדים. התפעלתי כל כך מהאכפתיות שלה ומהלבביות שהקרינה כלפיי בכזאת פשטות, כאילו היה זה מובן מאליו.

לאחר מספר ימים בעלי חזר מרוגש כולו. הוא לא הפסיק להודות על הזכות הגדולה, להיות לראשונה בחייו בקברו של רבי נחמן. יומיים אחרי שחזר מאומן חל חג השבועות, ובגלל הפסקת מים ארוכה בעמנואל הקטנה, לא נותרה ברירה והחלטנו ברגע האחרון - מספר שעות לפני כניסת החג, להיות אצל הוריי בירושלים. למעשה, הטיסה של בעלי ובני לאומן - הייתה סודית ביותר, אבי ואימי, אחיי ואחיותיי - לא ידעו עליה דבר. בנסיעה

אני רוצה לראות את סבא וסבתא

אבל היה בקיבוץ של חסידי ברסלב בירושלים או במירון.

בשלב מסוים, בעלה של אחותי החל אף הוא לנסוע לאומן לראש השנה, וכך יכולתי לחוג איתה את החג בצוותא. דבר שהקל עלי מאוד. מאז נתתי את הסכמתי לנסיעה הגדולה בלב רגוע יותר.

אט אט הנסיעה הפכה להיות עובדה גמורה, גם כשילדתי את אחת מבנותיי בכ"ה אלול...

הנסיעה הזו נהפכה לחלק מחיינו, עד שבקורונה, כאשר שערי אוקראינה היו סגורים ומסוגרים, ילדיי הרגישו כל כך מוזר מכך שאבא עומד בראש השולחן ומקדש על היין בליל ראש השנה...

גברת ד': בשנה הראשונה לאחר החתונה, בעלי מאוד רצה כבר לנסוע לאומן. הוא העמיד מולי את כל הדיבורים הכי חזקים של רבי נחמן בדבר מעלת ההשתתפות בקיבוץ, אבל לצערי ולצערו סירבתי נחרצות. אומן הייתה נראית לי כמו קו אדום. אמרתי לבעלי: אין סיכוי שאני נשארת לבד, ועוד בחג...

בשלב מסוים, בעלי זרק לאמא שלו, איזה רמז קטן על כך שהוא רוצה לנסוע לאומן לר"ה. היא כל כך נבהלה והתקשרה למחותנת שלה, כלומר לאימי היקרה. שתיהן נלחצו עד לב השמיים, כמובן שהן פנו אליי בהיסטריה וביקשו לדעת את כל הפרטים. אני הצטרפתי לחגיגת הלחץ ובעלי שהיה צריך לעמוד מול כל הגורמים העצומים שמולו, החליט שהוא מרפה מהמשאלה הקדושה והטהורה שלו ושיחרר את האחיזה.

בראש השנה של אותה שנה, בעלי נשאר איתי בארץ ישראל.

אני נרגעתי.

חמותי אף היא נרגעה.

וגם אימי החלה לנשום לרווחה.

בימים של ראש השנה, ראיתי את בעלי בשיא עוצמתו הרוחנית והנפשית. מצד אחד הוא היה מאוכזב מאוד, כל כך רצה לקיים את הציווי של רבו, כל כך רצה לקבל מזור לנשמתו, כל כך התפלל על הנסיעה הזו ובסוף... כזאת התנגדות חזקה. ממש חומה בצורה. ועוד מהבית פנימה. אולם מאידך, ראיתי עד כמה הוא החזיק באמונה חזקה. הוא קיבל את הדין באהבה והשתדל בהצלחה רבה להעביר את ימי

החג מתוך שמחה והתעלות הנפש. לא האשים ולא התמרמר.

כאן למעשה חלה תפנית מסוימת בהתנגדות שלי לנסיעה אומנה. הבנתי שיש כאן עבודת ה' פנימית ולא איזה התלהבות רגעית.

במהלך החורף שלאחר מכן, בעלי שקע יותר ויותר בספריו של רבי נחמן והרגשתי איך שהוא עובר תהליך מרתק של התקרבות גדולה לה' מתוך אמת טהורה וזכה. זה הדהים אותי ושבה את ליבי.

פתאום רציתי גם. רוצה גם להיות קשורה לטוב הזה. התחלתי להתחבר יותר, להתקרב לעצות של רבי נחמן ולהבין שמדובר כאן בדרך חיים מיוחדת של חיבור לה' ברמה אחרת לגמרי.

לקראת ראש השנה כבר הייתה בשלה לגמרי מול הרעיון של הנסיעה לאומן. אמרתי לבעלי, מבחינתי אתה נוסע לאומן. רק בוא נבדוק איפה אעביר את החג ואיך נתמודד מול ההורים והדאגה הכנה שלהם.

ישבנו וחשבנו. ב"ה כבר נולדה לנו בתנו הבכורה, וניסינו לחשוב אצל מי ניתן להיות במשך ימי החג. אצל ההורים לא בא בחשבון, אז איפה כן?

בימים הבאים, התפללנו לה' שישלח לנו עצה טובה מה לעשות. ערב אחד שוחחתי בטלפון עם חברה טובה וסיפרתי לה שבעלי רוצה לטוס ואין לי איפה להיות בר"ה. היא אמרה לי, מה הבעיה...? בואי איתי להורים שלי. הם לא מארחים השנה אף אחד מהילדים הנשואים ויהיה לך פרטיות ושקט.

הרעיון התקבל ברוב קולות ובעלי התקדם לשלב הבא - הזמנת כרטיס טיסה. ההורים שלי חשבו שאנחנו נהיה בראש השנה בביתנו, ולא הכבידו בחקירות.

האתגר של השהייה אצל הוריה של חברתי היה גדול, משום שהם גרו בעיר של הוריי. הייתי צריכה לנסוע אליהם מבלי להתגלות חלילה. כל הנסיעה התפללתי לה' שיראו אותי רק האנשים הנכונים. ב"ה הצלחתי להגיע עד הכתובת של החברה מבלי שאי מי ממכרותיי תבחין בי.

למרבה הנס, באותה שנה ר"ה יצא בשבת וראשון. בשבת לא תוקעים בשופר וככה לא הצרכתי בכלל לצאת מהבית, ואילו ביום ראשון - ב' דר"ה, קמתי בנץ והשתחלתי באיזה מניין מרוחק. בערב ר"ה בעלי התקשר להוריי והוריו

”
גברת ד':
פתאום
רציתי גם.
רוצה גם
להיות קשורה
לאוב הר"ה.
התחלתי
להתחבר
יותר,
להתקרב
לעצות
של רבי נחמן
להבין שמדובר
כאן בדרך חיים
מיוחדת של חיבור
לה' ברמה אחרת
לגמרי.
”

"והרי לאן הוא הולך? לקבר של צדיק גדול, להתפלל על משפחתו וגם עליכם, אז בבקשה - תפסיקו לקנטר ולהקניט אותו".

בי"ה במהלך השנים - נרגעו הרוחות לגמרי. אחיי ואחיותיי ראו שנשארנו 'נורמלים' למרות ועל אף, וכנגד כל התחזיות - לא גדלו לנו קרניים על המצח. היום, הם כל כך מעריכים אותנו ואת דרכנו, עד שאפילו לא מוותרים על שליחת שמות לתפילה בציון של רבי נחמן לפני כל נסיעה של בעלי.

גברת ח' מביתר עילית: להורים שלי כפי שאמרתי, ישנה שלא באשמתם התנגדות חזקה ומוצקה לכל דבר שריח ברסלב נודף ממנו. במהלך השנים, כשהנושא עלה אצל הורי, תמיד אבא הביע את דעתו הנחרצת ואמר בצורה מפורשת שלא ניחא לו בכלל הנסיעה של בעלי. "מדוע לא להיות כמו כולם? מה חסר לכם בהנהגה הרגילה והנורמלית" ועוד כיוצ"ב. השתדלתי בכל מאודי לא לענות דבר, וקיבלתי את התרעומת באהבה.

לפני כ-11 שנה, במהלך שהותנו בחג פורים אצל הורי שיחיו, אחד הגיסים ששתה מלוא לוגמיו החל לדבר מעניין הנסיעה לאומן של בעלי, ואף הוסיף וגילה סוד כמוס שגם אני כבר הייתי באמצע השנה עם בעלי באומן...

בשביל אבא שלי זה היה הקש ששבר את גב הגמל. הוא הרגיש שכביכול החינוך שלו מקבל מיטוט וריסוק. מרוב כאבו של אבי שליט"א, מאז אותו פורים גורלי, במשך תשע שנים שלמות - לא הוזמנו אליהם לשבתות או חגים.

רגע לפני שאני ממשיכה את סיפורי, אני חשה חובה להדגיש שתי נקודות יסודיות. א. אין ללמוד דבר מהמקרה שלי, כי הוא נדיר וקיצוני בעליל. אני מכירה הרבה מאוד נשים שעברו תהליך של התקרבות ומעולם לא שמעתי מאף אחת מהן על כאלו הרפתקאות. באופן אישי, ברור לי שזה מה שהייתי צריכה לעבור מאת השי"ת והכל כאן היה לטובתי ולמעני. למעשה, כל אחת עוברת תהליך אחר ולעיתים רבות כלל לא חווים ריחוק מהמשפחה, אדרבה, ישנן נשים שאפילו מקבלות תמיכה גדולה

ממספר טלפון ישראלי ואיחל להם שנה טובה ומבורכת, מבלי לשקר או לשנות מהאמת.

כך ברוך ה' המבצע הצליח למעלה מן המשוער, מקווה ומתפללת לנס נוסף לקראת ראש השנה הקרב ובא...

אלו תשובות קלות מהסיבה והמשפחה?

גברת ר' מעמנואל: במשפחתו של בעלי, דבר ההתקרבות שלו לברסלב עבר בקלות רבה. אביו כאמור היה מכבד את חסידי ברסלב בירושלים ולומד בעצמו ליקוטי מוהר"ן מפעם לפעם. אחיו הגדול ממנו אף הוא התקרב לברסלב במהלך השנים, ואפילו אחותו נישאה באותן שנים לאברך ספרדי שהתקרב לברסלב. הבעיה האמיתית הייתה מהצד שלי...

במשפחה שלי בזו לנו מאד. אחיי ואחיותיי הזהירו אותי ואמרו שאשגיח על בעלי שלא יצא בלילה לצעוק ביערות וביום לרקוד ברחובות. גם הנסיעה לאומן הייתה ממש מוזרה בעיניהם. הם הסבירו עד כמה שזה בזבז כסף ובכלל מדוע צריך לנסוע לאומן אם יש בארץ ישראל כל כך הרבה קברי צדיקים... בכסף של הנסיעות הללו תוכלו כבר לקנות דירה בירושלים... ועוד כל מיני משפטים מרנינים מהסגנון הזה.

בתקופה ההיא, אבי ע"ה עמד מול כל בניו ובנותיו וממש הגן עליי. הוא העריך אותי ואת בעלי מאוד והבין שההתקרבות לברסלב נובעת ממקום אמיתי ושלם בנפש ולא מתוך אורות והתלהבות מוגזמת. אבי היה אומר לאחיי בכל הזדמנות: "תעזבו את גיסיכם. לא מצאתם לכם משהו אחר לדבר עליו? תראו איך שהוא לומד ומתפלל, תראו איזה משפחה לתפארת זכה להקים. אז נכון, הוא נוסע לכמה ימים ומשאיר את אחותכם לבד, וכי נחרב העולם??

אני רוצה לראות את אבא שלי

להם נחת גדולה מאיתנו, למרות 'חטאנו' הגדול
בהיותנו קשורים לרבי נחמן מברסלב...

ישבתי ושתקתי. התבוננתי בתחושות שלי
וכאילו דיברתי עם אבי במחשבתי. טענתי
בפניו את כל הטענות שלי, ואז הבנתי שבעצם
אבא נפגע מאוד. מבחינתו, הנסיעה שלי לאומן
כאילו הטיחה בו: 'החינוך שלך לא מספיק טוב
ולכן הבת שלך מחפשת משהו אחר, חדש'. רק
אחרי שנפלה בי ההבנה הזו ממקום של הזדהות
אמיתית הצלחתי לבקש ממנו סליחה. ובמקביל
להפריד. להפריד ולהבין שאני מחויבת ומצווה
על כיבוד הורים ולכן אעשה הכול על מנת
לשמח ולכבד אותם, אולם במקביל אני גם
מצווה לעשות את רצון בעלי ואת רצוני הרוחני
האישי. ולכן הבחירה לקחת את עניין הטיסה
לאומן ללב אינה קשורה לבחירה שלי וממילא
אינ לי יותר עסק בזה.

היום לאחר עבודה פנימית שעשיתי עם עצמי
ובעיקר מול אבי שבשמיים, אני מרגישה במקום
'מְכַבֵּד' באמת ולא 'מְרַצֶּה'. ב"ה לאט לאט חוזר
השלום, ויש כבר הרבה מאוד ריכוך אצל אבי
שיחי. אני בטוחה שהתקופה הארוכה הזו של
המתח והריחוק הביאו אותי למקומות עמוקים
ביותר של עבודה פנימית מול הנפש שלי. ב"ה
מרגישה כעת הרבה יותר בריאה ומדויקת מול
היחס שלי לכל מיני סוגי תגובות של אנשים על
כל דבר בחיים.

מה עתה כח בראשית se חושה מול העולם?
גברת ר' מעמנואל: כבר היו לנו חמישה ילדים,
ועדיין לא הבנתי מה ה'קטע' לנסוע לאומן כל
שנה מחדש. לא מספיק פעם אחת, פעמיים?

בעלי שהרגיש את הקושי הגדול שלי - חיזק
אותי מאוד בגודל המעלה של הנסיעה לראש
השנה, ואף הוסיף ואמר: את תראי עוד כמה
אנחנו מרוויחים מזה. באותה תקופה היינו
זקוקים לישועה בתחום מסוים, בעלי שאל
אותי: "את רוצה ישועות? הכתובת היא באומן!"
אמרתי לו: "אם הישועה אכן תקרה, אני מסכימה
שתיסע כל שנה לראש השנה." ב"ה באותה

גְּבִי ת. מְבִיחָה
עֵלִית:

כְּבִי אֶהְיֶה
לֹא סֶפֶק
וְלֹא כִרְאוּי
אֶת עֲצָמִי,
נִכְסֵי מֵלֶכֶת
קִוּוּתִי וְכִבוּדִי
מִתַּחַת לְמֵלֶכֶת

(!) . רַחֵם

הִי אֶלְתֵּנוּ

בְּרַחֵם.

הִי תִּי מֵ

כִּפְתָר

עֲדֵי הַמֶּלֶךְ

כְּעֵשֶׂה

בְּקוּלִי, עֲדֵי

הַסִּכְנֵי

לֹא מֵ

הַאֲחֵינִי

הַתַּמִּימִים se

כֵּלֵי עֲלֵי

אֶת הַבַּיִת..

מההורים והאחים. הם מעריכים את כל העניין
ואף מסייעים ותומכים פיזית ונפשית. בקיצור,
כל אחת עוברת בדיוק את מה שהקב"ה מועיד
ומתכנן עבורה.

ב. אני יודעת ומאמינה בלב שלם שאבי
שליט"א הביע את כאבו הרב על נסיעתי לאומן,
ממקום אמיתי של דאגה כנה לרוחניות שלי
ולא משיקולים של כבוד ובושות. לפי תפיסת
העולם הפרטית שלו, אומן הייתה כל כך זרה
ומרוחקת, ולכן פחד שמשהו מתחיל להשתבש
אצלי.

למעשה, התייעצנו עם רבנים גדולים וכולם
אמרו פה אחד: אמנם יש חילוקי דעות ביניכם,
אולם בשום אופן אין לעשות מחלוקת! תתעקשו
על כיבוד הורים בכל מצב! ואכן ב"ה מצידי לא
ניתקתי קשר, השתדלתי לפחות ליצור שיחות
יזומות דרך הטלפון עד כמה שיכולתי.

לאחר מספר שנים, קמתי ועשיתי מעשה. ביום
ההולדת של אבי הי"ו הגענו אליו עם עוגה
מפוארת ובקשנו לדבר. בעלי החל להסביר
במילים פשוטות, מה רבינו חולל לו בחיים
ועד כמה העצות הנפלאות שלו מביאות שמחה
ונעימות לכל בני הבית, בכל יום חדש. אני
מצידי ממש בכיתי ואמרתי: "אבא, בוא ונשאל
רבנים המקובלים עליך מה עלינו לעשות על
מנת שהקשר בינינו יחודש באופן הרצוי והטוב.
אנחנו האחרונים שרוצים לצער אותך". אבל
לאבי הי"ו היה קשה לקבל את ההסברים. הוא
הסתגר בעמדתו והיה קשה לפייס אותו.

ב"ה לפני שלוש שנים, נולד לנו בן נוסף. הרגשתי
צורך למרות ואולי בגלל כל הכאב של אבי
שיחי, לתת לרך הנולד את שמו של אבי הי"ו.
אצלנו במשפחה הדבר מקובל מאוד שקוראים
על שם ההורים בעודם בחיים, ואדרבה כבוד
גדול הוא להם. בעלי נתן את הסכמתו, עודד
את הרעיון ויצאנו לדרך. התאמצנו מאד לעשות
את הברית בעיר מגוריו, על מנת שיהיה לו נוח
להגיע לברית למרות שלא היינו בטוחים בכלל,
שירצה לבוא. לבסוף אבא הגיע לברית והתרגש
מאד מקריאת השם.

לאחר מכן, כשהייתי בבית החלמה, החלו
לפתע לצוץ ולצוף בי רגשות כעס איזמות מול
הוריי. הטענות עליהם איימו להטביע אותי
ביגון ובתסכול עצום. כיצד הורים מתנהגים
בצורה כה מנותקת לילדים שלהם? מדוע הם
לא מקבלים אותנו איך שאנחנו? בסך הכל יש

אירועי חג

ולתיקון כללי. בזמני דחק שצריך תפילות וניסים, מיד אני פותחת תיקון הכללי. הרבה פעמים רואה בכך ממש שער להמתקה ולהרווחה בכל העניינים.

גברת ח' מביתר עילית: התבודדות. התבודדות. התבודדות. בדגש על דיבורי אמת השייכים לליבי באותו הרגע. ב"ה אני משתדלת להתחיל את היום עם דיבור קטן לה'.

אם אני מוצפת רגשית, הפתרון האמיתי עבורי זה להיכנס לחדר ופשוט לדבר עם ה' על הכל. מבלי להדחיק ומבלי לטייח. אני מבקשת מה' כוחות להמשיך, עושה מחאה על רגשות שליליים ומוסרת עצמי להשם יתברך. שרק הוא שליט ובעל הכוחות כולם!

גברת ד': להתעקש על עבודת השמחה, בכל מצב. אני מאוד משקיעה על פעולות יזומות המסוגלות לעורר שמחה. שירים, מוזיקה, ריקודים, מילתא דשטותא, העיקר לא לתת לעצבות אחיזה של ממש. כי אם יש שמחה בבית - יש קדושה בבית ויש פרנסה ויש שלום. כבר לא צריך כלום מעבר.

סיכום, כמה מילים לסיכום:

גברת ר. מעמנואל: לא לפחד, גם אם יש התנגדות מהמשפחה מסביב. בסוף הלחץ יורד והכעס נשכח, וברוב המקרים אפילו לומדים להעריך את דרך החיים הנפלאה הזו.

גברת ח' מביתר עילית: "אודך השם כי עניתני ותהי לי לישועה" - תודה ה' על שנים של צער ומתח כי רק מתוכם צמחה לי גאולה.

והנחת היא לדורות, השיח בבית, ההתנהגות, הכל עפ"י העצות של רבי נחמן מברסלב. איזה פשטות, איזה אמת נוקבת ומרוממת. ב"ה גם החתנים שלי, אברכים יקרים יוצאי ישיבות ספרדיות - מצאו את עצמם שייכים לדרכו של רבינו. הם זוכים להתבודד, רואים עליהם שטוב להם, גם זוכים להתמיד בלימוד התורה ובעיקר להיות מחוברים לה' וממילא גם לעצמם.

גברת ד': כשעושים את הדבר הנכון, ה' שולח כוחות נפש להמשיך ולא להיחלש. אשרינו. ■

השנה ראינו ישועות גדולות למעלה מדרך הטבע. הרגשתי על בשרי שזהו מסר משמיים על חשיבות ההשתתפות בקיבוץ של רבי נחמן. מאז, כבר לא התביישתי להגיע עם כל ילדיי לאחותי למשך יומיים רצופים. אדרבה חשתי בתוכי גאווה וזכות נעלה להיות שותפה בדבר גדול שכזה.

גברת ח' מביתר עילית: הדבר שנתן לי כח לכל אורך הדרך היה - דעת תורה. לא הלכתי אחרי הרגש האישי ותחושת התסכול, כי אז העסק היה מסתבך ממש. קיימנו בפשיטות את מה שייעצו לנו הרבנים, האמנו וידענו שאנו עושים את הדבר הנכון, וכך הצלחנו להגיע לשמחה אמיתית למרות כל מה שנגרם לנו.

כשהילדים היו מתגעגעים לסבא וסבתא ושואלים מדוע כבר שנים שאנחנו לא הולכים אליהם, הסברתי להם שזה לא הם שלא מזמינים אותנו אלא ה' עושה זאת לטובתנו ולכן צריך לשמוח מאד, היינו רוקדים ביחד ושירים תודה לה' על שלא קיבלנו הזמנה לבית של סבא וסבתא!

גברת ד': ברגעים של קושי, אני יוצאת למרפסת ושואבת כח מדיבור ישיר עם ה', בוכה לו ומספרת לו עד כמה לפעמים מורכב לי. אני מבקשת מה' להיות מחוברת, שכבר לא אתרגש ממה חושבים ומה אומרים. אני רוצה לעבוד את ה' ולא את אף אחד אחר.

הדיבורים הללו נוסכים בי כוח עצום, עוד לפני שאני בודקת אם תפילתי נענתה.

ועוד דבר: התוצאות בשטח. הקושי מפני החברה או המשפחה הוא כאין ואפס לעומת המתנות והחיים המתוקים שקיבלנו בזכות רבי נחמן. הבית שלנו נהיה מקום שהשי"ת מדובר בו בשיא הפשטות, בקלילות כזאת שלא הכרתי בכלל לפני החתונה.

והשמחה... וקבלת הדין באהבה על כל אתגר וקושי... והנקודות הטובות שמוצאים אחד בשני... ועוד מלא עצות נפלאות שפשוט הפכו לנו את החיים בבית למתוקים ונעימים כל כך.

אינו צו לי ר' נחמן את ממוכרת אליה ממוכרת כמי היום יום?

גברת ר' מעמנואל: אמירת תיקון הכללי מידי יום - להמתקת הדין בכל העניינים

הכל מתחיל בראש

זה הכל?

ומה עם מה **שדומם** בי בקול דממה דקה וארוכה, מצפצפת עם שריקה, בשתיקה מעיקה, בלי הפסקה? ומה עם מה **שצומח** בי, רגשות, תובנות והבנות, החלטות טובות וגם פחות, כישלונות והצלחות? ומה עם מה **שחי** ומדבר, נושם ובוטט, מדמיע ומכאיב, מפתה ומלהיב, מבטיח ומכזיב? ומה עם האחד שמרגיע ומקשיב, כל דמעה מחשיב, ואוסף, ומלטף, ומבטיח שיש שחר, ויש תקווה לבנים שבניכר?

זה, זה **ההכל** הזה שנקבע בהתחלה של כל ההתחלות, שם נכללים כל התיקונים. זה היום שהוא **ראש** וראשון לחודשי השנה לאבני הפינה בבניין האמונה זה 'ההכתרה' שבתוך ההסתרה זו ההכנה בלי הרבה הבנה לגאולה השלימה.

מים רבים לא יוכלו לה לאמונה האיתנה בהבטחה, נסיעה ארוכה ונהרות של מניעות עם שעות של המתנה ללא גבולות ואזעקות ומלחמה ואימה. כל הון שבעולם לא ישווה למה שאמר התלמיד היקר מוהרנ"ת שאין עוד בנמצא ריווח כזה. **כי אין דבר גדול מזה**

(נכתב עפ"י מקורות מ: עלים לתרופה, חיי מוהר"ן, שיש"ק, באבי הנחל וכוכבי אור)

מאת: א. בר טוב ©

הכל מתחיל בראש

הכל מתחיל בראש השנה

נכון, מסכימה

תובנה מקסימה

אבל תרשי לי לשאול מה זה הכל?

את מה כוללת המילה המכלילה הזו?

בעצם, את מה לא

את כל מה שזז או תקוע

ולא עונים שם כבר שבוע!!

והשמש שלא זורחת

היא קופחת!

ותצא כבר מהמקלחת!

והשעה אחת AM ונגמר החלב

ומה אני עושה עכשיו?

ועוד פעם היה תשעה באב

ובית שנחרב

וקירות מקושקשים

וערמות של קשקשים

ומגנטים ופליימוביל ולגו

אאאאאאאאאאאאאאאאאאאא איפה הנעלי בית??

לגו רק על השולחן

זה מסוכן!

לתינוקות ולמה שקרה עכשיו כאן

דיי

איך מתמודדים עם כל הבלאגן?

בלב, בראש.

יש איפה להניח אותו בלי לחשוש?

כנראה שכן

רק מתזכרת,

את מה שאמר רבינו הקדוש

יותר מפעם, פעמיים ושלוש

ש: **ראש** השנה שלי עולה על הכל

שם הכל נקבע

מה יהיה ואיך

מתי וכמה ואם נבכה

או שיכאב לנו הפה מלחיך

לאן נתקדם

או חס וחלילה נסתבך ונתלכלך

ואז נקום, נתנער מעפר, נתנקה ונתרכך.

על זה דיברתי

זה ההכל שאמרתי.

אשרינו שזכינו!!

“דק אתם תחזיקו עצמכם יחד אז תהיו אנשים כשרים”

אבן יקר!

הנך מוזמן באופן אישי להצטרף לחברות הקיימות בחבני ארה"ק, לחוק ולהתחזק מידי שבועיים עם בני החבורה בעיד מגורך - המתקרבים לאורו של מוהר"ן זיע"א

להלן שמות ראשי החבורה ליצירת קשר

0556687018	הר"ר יהודה ישראלי הי"ו	ירושלים
0533102449	הר"ר דוד צבי לוי הי"ו	ביתר עילית
0527145402	הר"ר מיכאל זנחרי הי"ו	מודיעין עילית
0548421293	הר"ר יצחק אנטקאה הי"ו	בית שמש
0527182678	הר"ר משה יעקב רז הי"ו	צפת
0534147397	הר"ר יצחק קדוש הי"ו	בני ברק
0527175744	הר"ר אליהו דוד לוי הי"ו	צמנאר

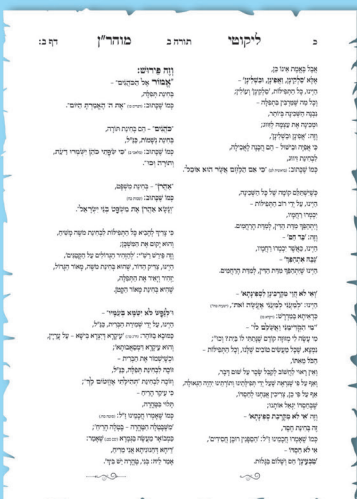
לפתיחת חבורה חדשה באזור מגורך
צוד קשר עם הר"ר יוסף חיים אבאי הי"ו בפלא" 053.3135.370

פנים חדשות באו לכאן:

פשוט לקרוא נכון!

יצירת מופת חדשה ומהפכנית-קנקן חדש מלא ישן בשילוב מנצח ובגימור מושלם שלא היה כמותו מעולם

הספר הקי' ליקוטי מוהר"ן הוגה בדיוק רב, ע"פ הנדפס ע"י מוהרנ"ת בשנת תקפ"א.

בהתמזגות מיוחדת של עימוד חדשני ומשוכלל, בביסוק וקיטוע חדש בשיטה מתקדמת שטרם נראה כמותה!!

דוגמא מתוך הספר:
כל מילה נוספת - מיותרת!

קריאה נכונה - חצי הבנה!

ומי שזוכה להיות על ראש השנה

נתיבים לשנה טובה

חברת נתיבים טורס מקדמת בברכה את רבבות העולים להסתופף על ציון רביה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א

איתכם בכל נתיב שתבחרו

נתיבים טורס
משהו נפלא קורה לך!

מוקד הזמנות:
02-6338444
www.ntours.net | info@ntours.net

- 🍴
ארוחות
- 🚗
נסיעות
- 🛏️
לינה
- ✈️
טיסות

משרדינו באומן לשירותכם: מתחם האוטובוסים, טל': +380-73-633-8444